Вівторок, 19 листопада 2002 року. № 215 (2966) — Ціна договірна

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Професіонали йдуть

На початку погоджувальної ради голів парламентських комітетів, лідерів депутатських фракцій і груп Голова Верховної Ради Володимир Литвин поінформував народних депутатів, що в суботу ввечері до парламенту надійшов указ Президента України про відставку Кабінету Міністрів на чолі з Анатолієм Кінахом і подання про надання згоди на призначення новим прем'єром Віктора Януковича.

(Закінчення на 2-й стор.).

ВЕРСІЇ І РЕАЛІЇ

Чи сповзе Одеса в море?

Мова, втім, не лише про це місто, а й про попередження небезпечних природних катаклізмів загалом

Версія перша

«Сама лише голова Дюка височітиме над хвилями...»

Так в одному зі своїх інтерв'ю сказав, пророкуючи можливе сповзання в море всієї історичної Одеси, кандидат геолого-мінералогічних наук, доцент Євген Штенгелов. І додав: «Причім, боюся, це може статися у найближчі десятиліття».

Євген Степанович після тривалих досліджень і спостережень дійшов висновку, що час виникнення не тільки екстремальних геологічних подій, а й більшості суто технічних, здавалося б, катастроф обумовлений «короткоперіодичною циклічністю розвитку сучасних розломів Землі». Планета наша постійно пульсує, мов живий організм: візі розломів за 20-добовий пульсаційний цикл, названий малим, встигають зі стиснутого стану перейти в розширений, а потім знову повернутися до початкового.

(Закінчення на 19-й стор.).

Колаж Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

ОФІЦІЙНО

Наука і техніка — найважливіші галузі співпраці

Президент України Леонід Кучма, який перебуває з державним візитом у Китайській Народній Республіці, розпочав його з обговорення питань поглиблення двостороннього науково-технічного співробітництва. Про це він розмовляв з міністром Комісії з оборонної науки, технологій і промисловості КНР Лю Цзібінем. Під час відвідання цієї структури, яка опікується питаннями оборонної, атомної і космічної промисловості, сторонами було презентовано низку спільних україно-китайських проектів у галузі авіабудування. Зокрема, спільну розробку регіонального пасажирського реактивного літака ARJ-21, а також проект модернізації китайського транспортного літака.

(Закінчення на 8-й стор.).

НАША АКЦІЯ

Співали про «Голос» — одержали приз

Прихильники нашої газети минулої п'ятниці знову співали на радіо «Ера» у програмі «Ложа преси», яка транслюється на «Промені». І не тільки співали пісню «Голос України», написану власним кореспондентом газети на Черкащині Лідією Титаренко, а й брали участь у вікторинах, відповідали на запитання про газету та надруковані в ній матеріали. Найкраще справилася з виконанням пісні Марія Блонська з Рівного, яка отримує за це праску. До речі, Марія вже має другий приз від «Голосу України» за участь у цьому конкурсі. Тостер виграв Ігор Фоканов з Києва, який правильно відповів на три запитання про надруковані в газеті матеріали. Передплату на перше півріччя наступного року на газету «Голос України» виборола кияни Володимир Тольба, Ірина Горішня та Надія Орнст. Вітаємо наших переможців. Грайте з нами у «Ложі преси» щоп'ятниці о 12.10. Чекаємо на ваш голос.

У НОМЕР

Мають намір їхати до Праги

І Президент України Леонід Кучма, і Міністр закордонних справ Анатолій Зленко поїдуть до Праги для участі в заходах, що проходитимуть у рамках саміту НАТО. Таке рішення було одностайно ухвалене Радою національної безпеки і оборони. «Україна цим ще раз засвідчила незмінність свого курсу на євроатлантичну інтеграцію», — так охарактеризував рішення РНБО її секретар Євген Марчук. Саміт відбудеться 21—22 листопада.

(Закінчення на 9-й стор.).

Ані руш! Хто їде? Покажіть паспорт!

АТ «Дніпроспецсталь» має намір розпочати судовий процес з Державною митною службою України.

Керівництво заводу, як видно з інтернет-видання «Контекст», стверджує, що митні органи з 31 жовтня, незважаючи на урядову постанову, відмовляються приймати боргові розписки зі сплати ПДВ (векселі). А запорізька митниця вказує на відсутність ідентифікаційного коду в митній декларації імпортера і статус «Днепроспецсталі» як підприємства з іноземними інвестиціями.

(Закінчення на 3-й стор.).

«Дев'ята» — знову перша

Символічна новорічна ялинка засяяла на дев'ятій нововолинській шахті «Волиньвугілля». Гірники підприємства виконали річний план видобутку вугілля. На-гора видано 190 тисяч тонн «чорного золота». Колектив укотре підтвердив репутацію найкращої шахти тутешнього вугільного басейну.

Гірників привітав голова облдержадміністрації Анатолій Француз. Він вручив ордени «За заслуги» III ступеня директорові шахти Михайлу Борсуку та начальникові першої видобувної дільниці Митрофану Соловйову, **повідомляє наш власний кореспондент Роман ЖИЖАРА.**

ЦЬОГО ДНЯ — 19 ЛИСТОПАДА

■ 1698 р. У с. Ярополець під Москвою помер Петро Дорошенко, гетьман Правобережної України 1665-76 рр. ■ 1789 р. Народився мовознавець Михайло Лучкай. Автор «Граматики слов'яно-української», де зіставлялися церковнослов'янська та українська мови. ■ 1917 р. У Севастополі розпочався з'їзд моряків Чорноморського флоту. Проходив під впливом більшовиків. ■ 1937 р. В Україні прийнято постанову про заходи з повної ліквідації неписьменності серед дорослих. ■ 1989 р. Прах поета і дисидента Василя Стуса перепоховано в Києві.

Баланс тижня

Що спільного між бюджетними стояками і водорозбірними

▼ 3

Якщо потяги прибувають — значить, хтось їх відправляє

▼ 16—17

Професіонали йдуть

(Початок на 1-й стор.).

В. Литвин повідомив, що парламентському апарату вже доручено скласти графік зустрічей претендента на прем'єра з депутатськими фракціями і групами. Віктора Януковича було запрошено на засідання погоджувальної ради.

Голова Комітету ВР з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією Володимир Стретович звинуватив Віктора Януковича, як голову Донецької облдержадміністрації, у блокуванні проведення та висвітлення виїзного засідання комітету у Донецьку. А один із лідерів фракції БЮТ Олександр Турчинов заявив, що для підкупу опозиційних депутатів для їх переходу у парламентську більшість начебто пропонують суми в 300 тисяч доларів і більше.

Сам кандидат на прем'єрство в інтерв'ю журналістам не приховував, що він розраховує на збільшення парламентської більшості. Але «за рахунок конструктивних депутатів». В. Янукович сказав, що зустрічатиметься з усіма фракціями, в тому числі й опозиційними і незалежними депутатами. Програма діяльності майбутнього уряду, за словами Віктора Януковича, ще буде узгоджуватися з тим складом ВР, який візьме на себе відповідальність разом з урядом. Кандидат на прем'єра запевнив, що основною вимогою під час формування нового складу уряду буде професіоналізм.

Депутати мають визначитися щодо голосування за нового прем'єра до цього четверга — коли заплановано голосування за надання парламентом згоди на призначення Прем'єр-міністра. А склад усього уряду, як прогнозує Голова ВР Володимир Литвин, може бути затверджено вже до наступного четверга.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Лідер найчисленнішої в парламентській більшості фракції — ППУ і «Трудова Україна» — Сергій Тігіпко запевнив журналістів: на спільній нараді дев'яти фракцій з кандидатом на прем'єра, яка відбулася перед погоджувальною радою, було відчутно, що депутати зможуть підтримати В. Януковича. Обов'язковою умовою для голосування за нового прем'єра, за словами С. Тігіпка, є коаліційний принцип формування уряду, тобто коли під час формування складу Кабміну буде враховано пропозиції фракцій. С. Тігіпко підкреслив, що в цьому є і підтримка Президента, і бажання депутатів та кандидата на прем'єра.

Найбільша парламентська фракція «Наша Україна» своєї позиції щодо голосування за прем'єра не змінила: вона не братиме участі в цьому голосуванні, бо, за словами одного з її лідерів Віктора Пинзеника, для «нашоукраїнців» важливі «системні зміни». Водночас «Наша Україна» має намір брати участь у голосуванні щодо законопроектів, які розглядатимуть у парламенті цього тижня, зокрема держбюджету-2003 у другому читанні і закону про запобігання та протидію відмиванню та легалізації «брудних» грошей.

Після погоджувальної ради глава парламенту Володимир Литвин, хоч і передбачає позитивний результат у голосуванні за призначення В. Януковича прем'єром, спрогнозував, що обговорення буде надзвичайно прискіпливим і принциповим, а кандидату доведеться докласти багато зусиль, щоб переконати депутатів. Політична боротьба буде надзвичайно гостра, бо кожен день наближає нас до президентських виборів 2004 року.

Юліана ШЕВЧУК.

ПІДСУМОК ТИЖНЯ

Відставка прем'єра

У суботу Президент України Леонід Кучма своїм указом відправив у відставку уряд Анатолія Кінаха. Власне, колишній склад Кабінету Міністрів фактично принесений у жертву майбутній політичній реформі. Як і очікувалося, глава держави вніс подання у парламент на прем'єрську посаду на керівника Донецької обласної державної адміністрації Віктора Януковича.

У п'ятницю Голова Верховної Ради України Володимир Литвин на Форумі творчої молоді сказав, що, найімовірніше, кандидатура керівника Донецької облдержадміністрації набере в парламенті щонайменше 250 голосів. Але це стане відомо тільки після голосування народних обранців.

Водночас можна стверджувати, що Анатолій Кінах був приречений на відставку. Не через погану роботу уряду, а тому, що уряд став заручником політичної ситуації. Відсутність сталої підтримки парламентаріїв зіграла поганий жарт з урядовцями ще минулого року, коли приймався проект Державного бюджету на поточний рік. Йдучи на вибори, народні депутати попереднього скликання продемонстрували небачену щедрість і збільшили доходну частину державного кошторису на суму 4 мільярди гривень. Сьогодні урядовці вже відверто заговорили про необхідність скорочення державних видатків. А глава держави наголосив, що на них лягає персональна відповідальність за невиконання бюджету поточного року і дехто мав би написати заяви про свою відставку.

(Закінчення на 7-й стор.).

Потрібна політична згода

Голова Верховної Ради Володимир Литвин не виключив існування цензури в деяких ЗМІ. На урочистому засіданні з нагоди Дня працівників радіо, телебачення і зв'язку він зазначив, що важко сказати, де — цензура, а де — редакційна політика.

Глава парламенту переконаний: журналісти, для яких професійні «честь і гідність стоять на першому місці», не дозволять, щоб ними маніпулювали. А однією з причин ускладнень і протистоянь він назвав невміння українських політиків бачити головне і розв'язувати проблеми «у власній домівці». Журналісти, на його думку, повинні спонукати політичні сили вирішувати внутрішні проблеми в Україні, «інакше нас ніхто не поважатиме в світі».

Володимир Литвин зазначив, що у країні є всі ознаки слабкої держави і влади через те, що українці живуть у пошуках ворогів. Крім того, за його словами, багато конфліктів не має політичної основи. А зіткнення виникають на основі неполітичних інтересів.

Отже, поки в Україні не дійдуть злагоди, буде складно розв'язувати всі інші проблеми, впевнений Голова ВР.

Наталя ЯРЕМЕНКО.

Стосовно діяльності робочої групи з доопрацювання Цивільного та Господарського кодексів

КОМЕНТАР ТИЖНЯ

Серед пріоритетних завдань другої сесії ВР України ПАРЄ вважає, зокрема, розгляд і прийняття Цивільного кодексу України. Як відомо, ЦК був прийнятий ВР України минулого скликання, але повернутий з пропозиціями Президента України. Разом з ним до ВР був повернутий і Господарський кодекс також із зауваженнями і пропозиціями Президента. Верховна Рада цього скликання, виходячи з практичної потреби прийняття цих кодексів, створила робочу групу з доопрацювання та підготовки їх для повторного розгляду ВР. Робочу групу очолив Перший заступник Голови ВР України Г. Васильєв, до її складу ввійшли і народні депутати, представники адміністрації Президента України, Міністерства юстиції, і відомі вчені-цивілісти і господарники (зокрема, Я. Шевченко, В. Мамутов, А. Довгерт).

Відбулося засідання робочої групи, на якому обговорювалися пропозиції членів групи стосовно подальшого розгляду обох кодексів.

Думка голови робочої групи, Першого заступника Голови ВР України Геннадія ВАСИЛЬЄВА:

— На превеликий жаль, мушу сказати, що попри семирічну роботу над обома кодексами, і науковці, і народні депутати не змогли вирішити фундаментальну проблему — як коректно розмежувати предмети регулювання обох законодавчих актів. І Цивільний, і Господарський кодекси надійшли до адміністрації Президента в «сирому» вигляді. І нині ми фактично маємо виправляти ці помилки. І виправляти швидко, часу на розкачку в нас нема.

Загалом окреслилося дві полярні позиції стосовно розгляду кодексів. Одні члени групи пропонують вносити в зал Цивільний кодекс і приймати спочатку його, як більш опрацьований. Тоді як інші вважають доцільним розглядати і приймати два кодекси паралельно. Особисто я схиляюся до другої позиції. На моє глибоке переконання, один Цивільний кодекс без «зв'язки» з Господарським має невеликі шанси пройти через сесійний зал. Крім того, ми не маємо права нехтувати напрацювання парламенту попереднього скликання, відкладаючи розгляд Господарського кодексу на потім.

Регламент Верховної Ради вимагає від нас опрацювати зауваження і пропозиції Президента. У цьому напрямі робоча група в цілому досягла позитивного результату. Практично всі сформульовані пропозиції глави держави до цих кодексів нами враховані.

Залишилося визначитися з чітким розмежуванням предметів регулювання кодексів. Юридичні служби парламенту разом з народними депутатами мають попрацювати над цією проблемою і на 21 листопада надати робочій групі свої обгрунтовані пропозиції. Думаю, після цього ми зможемо винести доопрацьовані варіанти обох кодексів спочатку в профільний комітет, а потім провести їх на пленарному засіданні Верховної Ради.

Власна інформація.

ОФІЦІЙНО

До відома народних депутатів України!

Шановні народні депутати України!

І засідання секції «Напої України» Всеукраїнського Депутатського клубу народних депутатів України «ПАРЛАМЕНТ» у Верховній Раді України відбудеться 28 листопада 2002 року о 14.00 у залі № 12 за адресою: Київ, вул. Грушевського, 18/2.

Рада ВДК НДУ «ПАРЛАМЕНТ» запрошує членів ВДК НДУ «ПАРЛАМЕНТ»: представників Кабінету Міністрів України, міністерств та відомств України та представників засобів масової інформації взяти участь у засіданні секції «Напої України».

Рада ВДК НДУ «ПАРЛАМЕНТ» просить надати ваші пропозиції щодо порядку денного секції «Напої України» та дати підтвердження про вашу присутність на І засіданні секції «Напої України».

Телефони для довідок: 253-01-23, 253-33-83.

До відома народних депутатів України!

Шановні народні депутати України!

І засідання секції «Напої України» Всеукраїнського Депутатського клубу народних депутатів України «ПАРЛАМЕНТ» у Верховній Раді України відбудеться 28 листопада 2002 року о 14.00 у залі № 12 за адресою: Київ, вул. Грушевського, 18/2.

Рада ВДК НДУ «ПАРЛАМЕНТ» запрошує членів ВДК НДУ «ПАРЛАМЕНТ»: представників Кабінету Міністрів України, міністерств та відомств України та представників засобів масової інформації взяти участь у засіданні секції «Напої України».

Рада ВДК НДУ «ПАРЛАМЕНТ» просить надати ваші пропозиції щодо порядку денного секції «Напої України» та дати підтвердження про вашу присутність на І засіданні секції «Напої України».

Телефони для довідок: 253-01-23, 253-33-83.

Приречений на співпрацю з парламентом

Першим питанням для голосування наступного четверга буде призначення нового прем'єра, а вже потім — схвалення Держбюджету-2003 у другому читанні. Про це повідомив на прес-конференції заступник Голови Верховної Ради Олександр Зінченко. Водночас він наголосив, що, незважаючи на відставку уряду, бюджетний процес у країні триває відповідно до Бюджетного кодексу.

Під час формування нового уряду, на погляд О. Зінченка, основним принципом має бути коаліційність уряду, а основною умовою — професійність кандидатів. Протягом трьох днів, під час яких кандидат на Прем'єр-міністра Віктор Янукович зустрічатиметься з депутатськими фракціями і групами, має бути вироблено механізм коаліційного уряду, а після затвердження нового уряду — «більшість має розібратися, якою вона буде». Олександр Зінченко підкреслив: якщо не буде вироблено механізми довіри між урядом і парламентом, то вже через кілька місяців новий уряд втратить свої важелі впливу на суспільство і проходження через ВР запропонованих урядом документів. «Будь-який прем'єр приречений співпрацювати з Верховною Радою»,— вважає заступник глави парламенту.

Олександр Зінченко також відзначив, що впродовж цього або принаймні наступного пленарного тижня парламенту необхідно схвалити закон про запобігання відмиванню «брудних» грошей. Бо якщо парламент не схвалить відповідний законопроект, це може негативно позначитися на міжнародному іміджі України.

Коментуючи повідомлення Президента України Леоніда Кучми про те, що глава президентської адміністрації Віктор Медведчук не збирається балотуватися на майбутніх президентських виборах, Олександр Зінченко, як один зі лідерів СДПУ(о), відповів: СДПУ(о) жодного рішення стосовно майбутніх президентських виборів ще не приймала. Можливо, це була приватна розмова між Президентом і главою його адміністрації.

Заступник Голови Верховної Ради підтримав рішення про участь України в Празькому саміті НАТО. За словами О. Зінченка, українська влада, ухвалюючи таке рішення, керувалася відповідальністю за системні стосунки з європейськими структурами та НАТО.

Юліана ШЕВЧУК.

НОВИНИ

Спецрада не стала «чистилищем»

Насильство та жорстокість на телеекрані — ця злободенна тема стала предметом обговорення на «круглому столі», проведеному 14 листопада за ініціативи Громадської експертної ради з проблем законодавства. Відкриваючи засідання, голова ради, народний депутат України Степан Гавриш зазначив, що на сьогодні український телеекран є найбруднішим у Європі. Аморальність його набула загрозливих розмірів. За соціологічними дослідженнями, молодь шкільного віку проводить перед телеекраном по 5—7 годин на добу. У коло її підвищеного інтересу входять бойовики зі сценами насильства і жорстокості, фільми жахів, трілери, містика, а також еротика на грані порно і т. і. Дослідження вказують на чітку залежність між кількістю часу, що його підлітки проводять перед телеекраном, і їх схильністю до правопорушень.

Вражають результати досліджень українського телеефіру, проведені соціологічним центром Укртелерадіопрес-інституту впродовж 20 тижнів. У них ідеться про аморальність і жорстокість, які постійно демонструються на екранах телевізорів. Серед фільмів домінують американські— 45 відсотків, виробництва російських кіностудій — 28 відсотків, і лише 1,4 відсотка становить вітчизняна кінопродукція.

Учасники «круглого столу» зазначали, що спеціальна рада, яка діє при Міністерстві культури, не стала тим густим ситом, яке відсепаровувало б низькопробність. Висловлювалися пропозиції передати функції суспільно-оздоровчого «чистилища» іншій організації, скажімо —Держкомінформу.

Рекомендації учасників «круглого столу» буде передано до Нацради з питань телебачення і радіомовлення, Держкомінформу, профільних комітетів Верховної Ради та до Кабміну.

Іван ДМИТРЕНКО.

Розмова буде гострою

ПРОФСПІЛКИ

Сьогодні, 19 листопада, в Києві відкривається IV з'їзд Федерації профспілок. Це найбільше профспілкове об'єднання України підбиватиме підсумки роботи з 1997-го по 2002 рік. На думку нинішнього голови федерації, народного депутата України Олександра Стояна, на з'їзді має відбутися гостра й принципова розмова про відновлення вітчизняного виробництва, створення нових робочих місць, поліпшення системи оплати праці, забезпечення конституційних гарантій і соціально-правового захисту працюючих та членів їхніх сімей в умовах зростання цін і тарифів за ринкових перетворень.

На з'їзді йтиметься також про посилення єдності членських організацій, зміцнення організаційно-виконавської дисципліни в усіх структурах, що так негативно позначається нині на ефективності діяльності профспілок.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Указ Президента України

Про призначення В. Льошенка головою Черкаської обласної державної адміністрації

Призначити ЛЬОШЕНКА Вадима Олексійовича головою Черкаської обласної державної адміністрації.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 14 листопада 2002 року.
№ 1024/2002.

Указ Президента України

Про призначення В. Щербаня головою Сумської обласної державної адміністрації

Призначити ЩЕРБАНЯ Володимира Петровича головою Сумської обласної державної адміністрації.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 14 листопада 2002 року.
№ 1025/2002.

Указ Президента України

Про призначення Г. Панченка виконуючим обов'язки голови Чернігівської обласної державної адміністрації

Призначити ПАНЧЕНКА Григорія Михайловича виконуючим обов'язки голови Чернігівської обласної державної адміністрації.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 15 листопада 2002 року.
№ 1045/2002.

ЮВІЛЕЇ

Творча молодь прагне простору

Фото Олега КОВАЛЯ.

Столичний Центр дитячої та юнацької творчості на Відрадному відзначив 75-річчя. За три чверті століття в стінах центру (свого часу — Палацу піонерів) навчалося 150 тисяч вихованців. Ось уже 30 років його очолює заслужений працівник освіти України Ніна Левченко.

У подарунок ювіляри отримали ключі від новенької «Газельки» з рук Людмили Кучми, державні мужі вручили педагогам грамоти та відзнаки. Та чи не найбільше потішила господарів обіцянка Олександра Омельченка за рік завершити будівництво нового приміщення для центру на Солом'янській площі. Адже нині в закладі діє 138 гуртків, тож нові простори вихованцям необхідні. Підтримав ідею «розширення» й народний депутат Василь Горбаль, на рахунку якого вже не один доброчинний внесок. Зокрема, для львівських лікарів він придбав унікальний апарат для обстеження хворих. Подароване авто — теж справа його рук.

Надія ГОРБАТЮК.

На знімку: директор центру Ніна Левченко і вихованці приймають почесних гостей.

Якщо кабінети підпалюють...

Приміщення, оргтехніка та ділова документація управління праці та соціального захисту населення Краснокутської райдержадміністрації стали, за головною версією слідства, об'єктом підпалу поки що не встановленим зловмисником. Пожежа сталася вночі і завдала збитків, за попередніми даними, на суму майже 70 тисяч гривень. Якби не вчасні дії пожежників, матеріальні збитки були б значно більші.

БАЛАНС ТИЖНЯ

Доживемо до дня святого Андрія

Минулого понеділка мимоволі став свідком розмови літньої жінки з дорослим сином (схоже, студентом столичного училища). Він скаржився, що сидіти в аудиторіях доводиться у верхньому одязі та в рукавицях — тепло ще не підключали. На його думку, через небажання директора за нього платити.

В якому училищі він навчається, не так уже й важливо. Бо без тепла, а деінде без електроенергії, на тижні перебивалося населення переважної більшості областей центральної України. Напередодні компанія «Газ України» — дочірнє підприємство НАК «Нафтогаз України» відключила від газопостачання три з чотирьох генеруючих компаній («Дніпроенерго», «Центренерго» та «Західенерго») через хронічні борги за поставки блакитного палива на теплоелектростанції. НАКівські компанії вимушені були «натиснути», бо енергоносії одержують від постачальників не на халяву. У свою чергу, ТЕС здатні погасити заборгованість лише банківськими кредитами — «Дніпроенерго» на межі банкрутства. На «пожежному» засіданні ДП «Енергоринок» у невиконанні своїх фінансових зобов'язань звинуватили обленерго і — знову зачароване коло: студенти мерзнуть — то це винні їхні батьки, котрі невчасно сплачують за житлово-комунальні послуги.

А тим часом батьки дуже далекі від проблем багатомільярдної взаємної заборгованості підприємств енергетики. Тільки одиниці переймаються тим, що виробництво електроенергії за 9 місяців скоротилося на 0,6 відсотка. Зате усі помічають, якщо в Києві виходить з ладу теплотраса. Або у Кривому Розі від підприємців під час реєстрації їхнього бізнесу починають вимагати довідки про сплату житлово-комунальних послуг. Або якщо у Сумах відключать газ, а у Львові — електроенергію. Чого минулого тижня тільки не очікували!..

Утім, можу сказати точно: реформ у житлово-комунальному господарстві. Київ таки про них заявив, пообіцявши прогресивніший метод обліку тепла. Проте в житлово-комунальній сфері панує такий безлад, що, здається, людей гріють навіть обіцянки.

Про відсутність дбайливого власника в галузі квартиронаймачі та квартировласники вже чули. До неспроможності виконавчих органів влади налагодити поквартирно реальний облік наданих послуг уже звикли. Формально — платимо за тепло і електроенергію стільки, скільки скаже Кабінет Міністрів. А насправді — значно більше. Адже ще покриваємо борги неплатників, утримуємо роздуті штати ЖЕКів та їхні нетехнологічні витрати — добра половина кількості тепла і води губиться у трубопроводах.

Мене, м'яко кажучи, мало цікавить, що реформи в житлово-комунальному господарстві уряд відклав до остаточної перемоги капіталізму в кожному окремо взятому районі. Бо я пам'ятаю, як Світовий банк ще п'ять років тому наголошував на потребі братися за них невідкладно. Власне, мене, як власника квартири в одній зі столичних хрущовок, сьогодні непокоїть... труба центрального стояка. Точніше, та її частина в сусідки нагорі, що заливає підлогу її квартири і стелю моєї. Сантехнік «Вася» минулого вівторка спрогнозував, що в разі потопу, доведеться викласти на ремонт квартири не менш як 200 доларів.

Я уявив. Якби, не дай Боже, квартирна повінь почалася сьогодні, то за 200 доларів (тільки покрутись) у Києві, дали б 1082 гривні. На усунення такої халепи в Сумах за таку суму «зелені» можна виручити на 12 гривень менше, в Харкові — на 4, у Львові — на 70 (!), бо він позбавлений принад індустріального міста. Тож, цілком ймовірно, що там на комісійні сантехнікам 200 доларів не вистачить. Утім, кажуть, що там і життєві стандарти інші.

На минулому тижні Президент поміняв деяких голів облдержадміністрацій, не в останню чергу — через брак інвестицій у житлово-комунальну галузь. Звісно, це аж ніяк не покращило стан водорозбірного стояка мого будинку. Виходить, що з інвестиціями, особливо довгостроковими, у країні взагалі засуха. Однак уряд вважає, що питати за це слід не з нього, а з Національного банку. Мовляв, НБУ непрофесійно рефінансує інноваційні проекти міністерств і відомств. Не вельми неоригінальні, і вже оскаржені публічно, претензії до глави НБУ переконали: бюджетні «стояки» через боргові тромби і податкові течі мають чимало спільного з водорозбірними. Це подумалося того вечора, коли сантехнік «Вася» попросив почекати з поверненням двох червінців боргу до дня святого Андрія.

Сергій ВЛАД.

ФОТОФАКТ

У рамках святкування заходів до Дня молоді-2002 у київському Будинку кіно відбулася четверта муніципальна виставка «Освіта. Робота. Бізнес».

На знімку: молодь читає про себе.

Фото Володимира ФАЛІНА (Укрінформ).

Ані руш! Хто йде? Покажіть паспорт!

ТОРГІВЛЯ

(Початок на 1-й стор.).

Нагадаємо: підприємствам з таким статусом використовувати векселі під час ввезення товарів закон забороняє. Однак фокус у тому, що АТ «Дніпроспецсталь» може оскаржити в суді свій нинішній статус.

Представники запорізької митниці вбачають у переліку власників іменних цінних паперів наявність іноземної юридичної особи — англійської компанії Fullway Consultants Limited. У свою чергу, юристи «Дніпроспецсталі» стверджують, що згідно зі ст. 1 Закону № 93/96-вр «Про режим іноземного інвестування від 19.03.1996 р. отримання статуса підприємства з іноземними інвестиціями пов'язано з часом зарахування іноземної інвестиції на баланс підприємства. А, за певними даними, таких на баланс «Дніпроспецсталі» внесено не було, що підтверджено довідкою управління зовнішніх відносин та зовнішньоекономічної діяльності Запорізької облдержадміністрації. Щодо акціонера-англійця, то він придбав ці акції в інших акціонерів «Дніпроспецсталі» на вторинному ринку. За цією логікою «Дніпроспецсталь» не є підприємством з іноземними інвестиціями.

Розбіжності у тлумаченні законодавчих норм призвели до того, що «Дніпроспецсталь» звернулася з листом до голови Держмитслужби Миколи Каленського. Підприємство просить зобов'язати Запорізьку митницю провадити оформлення імпортної сировини з вживанням вексельної форми сплати ПДВ згідно із Законом «Про податок на додану вартість». Інакше керівництво «Дніпроспецсталі» цілком спроможне оскаржити рішення митників у судовому порядку.

Ситуація може створити серйозний прецедент змін наявних схем зовнішньоекономічної діяльності на багатьох українських промислових об'єктах. Адже, за оцінками експертів, не менше 80 відсотків продукції, що надходить до країни, становлять сировина і комплектувальні для експортерів. Отож в аналогічній ситуації може опинитися чимало вітчизняних підприємств, вважають аналітики.

Сергій ВУСАТИЙ.

Співробітники і товариші висловлюють глибокі співчуття заступникові завідувача відділу інформаційного управління апарату Верховної Ради ЯКОВЛЄВІЙ Тамарі Олександрівні у зв'язку зі смертю її чоловіка **ЯКОВЛЄВА Віктора Тимофійовича.**

Юрій КОСТЕНКО: «Європу потрібно будувати в Україні»

Саміт НАТО у Празі та конференція «Україна в Європі», яка відбулася у Варшаві 15—16 жовтня, — дві найпомітніші міжнародні події останнього часу, пов'язані з питанням європейської інтеграції України. Те, що Захід все ще цікавиться Україною, стало зрозуміло зі складу учасників варшавського «круглого столу». Європейська сторона була представлена високим представником Європейського союзу Хав'єром Соланою, прем'єр-міністром Швеції Гораном Першином та найвищими посадовими особами Польщі — президентом Александром Кваснєвським та прем'єром Лешеком Міллером.

Варшавська конференція, яка дістала назву «круглий стіл», оскільки серед її учасників були також і представники всіх впливових політичних сил України, за відгуками ЗМІ, все-таки стала місцем діалогу — і між українськими політиками, і в форматі «Україна—Європа». Водночас вона дала змогу реальніше сформулювати проблеми, які стоять на перешкоді європейській інтеграції однієї з найбільших держав континенту. Про це ми попросили розповісти одного з учасників варшавської конференції, лідера Українського Народного Руху, першого заступника голови фракції «Наша Україна» Юрія КОСТЕНКА.

— Тезу «кому в Європі потрібна Україна?» досить активно використовували останнім часом, коли наша держава почала отримувати негативну пресу на Заході — після «касетного скандалу», а останніми тижнями — через так званий «іракгейт».

— Як сказав прем'єр-міністр Швеції Горан Першин, усі хочуть бачити Україну в Європі, бо це велика держава, без якої Європа не стане об'єднаною, і участь представників країн Євросоюзу на такому високому рівні переконує в правдивості цих слів.

Однак складно заперечити існування зовнішніх причин, які істотно загальмували поступ України до Європи в минулому десятилітті. У своєму виступі я наголосив, що за всі роки після проголошення Української незалежності Захід так і не сформував цілісної політики стосовно України. Цю думку я висловлюю вже протягом кількох останніх років під час зустрічей з державними чинами європейських країн та США.

Виступаючи на конференції, пан Кваснєвський послався на думку американського політолога Збігнєва Бжезинського, який свого часу підкреслив важливу роль України в усіх пострадянських процесах. Проте, мушу нагадати, ця думка пролунала аж через чотири роки після здобуття Україною незалежності. І нині в нас складається враження, що все, що цікавило Захід в Україні, — це ядерне роззброєння та зупинка Чорнобильської АЕС. А далі оцінка всіх подій в Україні сприймалася Заходом винятково крізь призму російських інтересів або політики Заходу стосовно Росії. Саме це можна назвати однією з причин відставання України в її поступі до Європи.

— Чи задоволений Захід діями України на європейському напрямі?

— У своєму виступі я саме й наголосив, що хоч якою не була б політика Заходу стосовно України, треба усвідомлювати, що поки ми не збудуємо в себе Європу — тобто не досягнемо європейських демократичних, економічних, соціальних стандартів, — доти не зможемо бути повноцінною складовою частиною європейської спільноти. По-друге, можна скільки завгодно тішитися фразою «європейський вибір», про який так гарно говорив у виступі Євген Марчук, однак, треба зважати й на цифри.

■ ■ ■

Шлях до Європи часом сприймають, як «сіли на поїзд у Києві, а вийшли у Брюсселі». Проте, наголосив він, Україна ніколи не прийде в Європу за такого високого рівня корупції та низького — свободи слова і демократії

■

А вони такі. За 10 років незалежності в рамках СНД за участю України відбулося 26 засідань глав держав і 36 засідань глав урядів. За цей само період глава української держави взяв участь лише у двох зібраннях НАТО на найвищому рівні і трьох самітах Україна—ЄС. Це дуже показове свідчення дисбалансу в зовнішньополітичній діяльності України щодо європейського вибору.

— Ви сказали про «побудову Європи в Україні». Серед тих численних наших проблем, яка відзначалася все-таки як головна, з розв'язання якої варто починати?

— Як зазначав Хав'єр Солана, в Україні шлях до Європи часом сприймають, як «сіли на поїзд у Києві, а вийшли у Брюсселі». Проте, наголосив він, Україна ніколи не прийде в Європу за такого високого рівня корупції та низького — свободи слова і демократії. Він вважає, що в Україні влада «не грає за демократичними принципами, а, скоріше, грається ними».

Прем'єр-міністр Швеції серед питань, які гальмують процес наближення України до Європи, насамперед назвав корупцію. Чому? Тому що це не просто абстрактне поняття з негативним забарвленням, а серйозний бар'єр, який заважає вільному руху капіталів. Адже є три головні складові умови для того, щоб Україна стала частиною Європи: вільний обіг капіталів, товарів та робочої сили.

Прем'єр-міністр Польщі зауважив, що альтернативи «бути в Європі чи ні» — немає: якщо держава європейська, вона має бути частиною європейської спільноти. Посилаючись на досвід Польщі, він нагадав, що ця країна, щоб досягти Європи, пройшла величезний шлях, зокрема з гармонізації свого законодавства з європейським. Так, лише за останні п'ять років ухвалено 241 закон та 10 тисяч нормативних актів, які адаптують польське законодавство до європейського. Україна, нагадаю, не ухвалила жодного такого закону.

Це, так би мовити, мозаїка поглядів. Якщо йдеться про суть, походження цих проблем, то, на моє переконання, вони зводяться до одного — відсутності в Україні політично відповідальної влади. Хоч як парадоксально це звучало б для будь-якої європейської країни, але в Україні жодна з політичних сил, присутніх в парламенті, жодного разу не заявила про свою причетність до того стану, в якому перебуває держава.

Чому так відбувається? Тому що брати політичну відповідальність, не маючи в своїх руках владних повноважень (уряд, місцева виконавча влада), партія не може. Хоч як дивно про це казати, але в Україні практично відсутня взаємодія уряду й парламенту (що унікально для світової практики, оскільки це механізмм діяльності влади), адже парламентська більшість не бере участі у формуванні Кабінету Міністрів, а партія (коаліція) — переможець місцевих виборів — не впливає на призначення голів обласних та районних адміністрацій. Я повідомив і про суть ініціативи «Нашої України» стосовно формування демократичної більшості на основі коаліційної угоди, що базується на практиці багатьох європейських країн, а також про ту дивну ситуацію, коли адміністрація Президента зупинила і переговорний процес, і підписання фракціями коаліційного договору.

— Чи йшлося про першочергові законодавчі рішення, необхідні для формування політично відповідальної влади?

— У виступі я вказував, що найперше — це повноваження ВР в частині формування уряду, а це відповідні зміни до чинної Конституції. У нас законодавчо не врегульовано також питання розпуску ВР у разі її недієздатності та імпічмента Президента. А це взаємопов'язані речі. Законодавство не встановлює й юридичної відповідальності, якщо Президент не підписав ухвалений парламентом закон. Яскравий приклад: шість разів парламент ухвалював закон про вибори на пропорційній основі і шість разів Президент накладав на нього вето без усіляких пояснень...

— В Україні є понад 100 партій, і саме ця обставина нерідко фігурувала як причина недоцільності проведення виборів на суто пропорційній основі. Чи поділяють західні політики скептичне ставлення до становлення партійної основи української влади?

— В Україні після розпаду СРСР, коли вся компартійна номенклатура в один день раптом стала «позапартійною», риторика влади починаючи з першого президента Кравчука зводиться до фрази «партії у нас слабенькі». А тому, мовляв, уряд та владу на місцях потрібно будувати не на політичній, а на «фаховій» основі.

Цей атавізм радянського періоду, коли всі були в одній партії і на посади добирали фахівців, які реалізовували політику політбюро ЦК, лишився і тепер. Уже й єдиної партії немає, а вищі ешелони української влади, які здебільшого лишилися законсервовані з 1991 року, досі не можуть зрозуміти, як має діяти система в умовах багатопартійності. І тому вони інтуїтивно шукають «в. о. політбюро», на що сьогодні фактично перетворилася адміністрація Президента. І тому все робиться для того, щоб стримати розвиток однієї з головних складових демократичного суспільства — впливових ідеологічних політичних партій. Як результат — відсутність в Україні політичної партії, спроможної самостійно перемогти на парламентських виборах.

У виступі я відзначав, що потрібно ухвалити низку законів, які сприяли б формуванню партій, здатних боротися за владу в Україні, та брати на себе повну відповідальність за стан справ в державі. Для цього слід ухвалити закон про вибори на пропорційній основі та новий закон про політичні партії.

■ ■ ■

За допомогою ситуативних союзників один з чотирьох претендентів на крісло глави уряду може бути обраний, однак, повторюю: далі поділу портфелів «ефективність» роботи такої більшості не піде

Оскільки, як кажуть, немає пророка у своїй вітчизні, то я пошлюся на Хав'єра Солану, який, виступаючи після мене, підтвердив необхідність становлення політичної основи влади в Україні — через побудову політичних партій, а не олігархічних кланів, які маскуються під партії.

— Отже, які «рецепти» якнайшвидшого поступу до Європи фігурували під час виступів у Варшаві?

— Європу потрібно будувати в Україні. З цією тезою мого виступу погодилися всі без винятку представники Євросоюзу, підкреслюючи, що поступ до Європи передбачає швидкі економічні та політичні зміни в нашій державі, гармонізацію законодавства України та ЄС, обмеження рівня корупції, розв'язання проблем свободи слова, прав людини. І всі ці питання має вирішити Україна, а не ЄС.

Однак це можливо лише з подоланням політичної кризи. Конструктивний вихід з неї лише один — відновлення переговорного процесу в стінах ВР стосовно формування демократичної парламентської більшості, створення на її основі уряду народної довіри та проведення швидких системних реформ. У такий спосіб ми в досить стислі строки зможемо зробити істотні кроки до розвитку демократії в Україні, розв'язання складних соціально-економічних проблем та стрімкого входження до європейської родини — навіть якщо в цій родині ще будуть ті, хто особливо не бажатиме нашої там присутності.

— Чи не вважаєте ви, що нині, з висуванням кандидатур на посаду прем'єра, питання формування більшості за участю «Нашої України» вже вичерпане?

— Я переконаний, що створена в адміністративний спосіб більшість не зможе не лише провести реформи, які неминуче передбачають ухвалення непопулярних рішень, а й навіть ухвалити ті законодавчі акти, на які очікує українське суспільство. Парламентська практика показує, що технологічно ухвалювати рішення такою кількістю депутатів, яку афішує ця «більшість», — нереально. Я припускаю, що за допомогою ситуативних союзників один з чотирьох претендентів на крісло глави уряду може бути обраний, однак, повторюю: далі поділу портфелів «ефективність» роботи такої більшості не піде. Тому рано чи пізно (найпізніше — навесні) формат переговорів за участю «Нашої України» буде поновлено.

— Отже, Україна поки ще не остаточно втрачена для Європи?..

— Поки що — так. І 2002 рік — унікальний з точки зору європейської перспективи України: ще раз наголошую, що демократичний потенціал парламенту (тобто представники політичних сил, які не мають ідеологічних бар'єрів) може сягати 280—290 народних депутатів. Потрібно лише подолати адміністративні барикади, зведені канцелярією Президента, щоб демократичний процес в Україні (а, отже, й її європейська перспектива) не був зупинений.

Про те, що європейська сторона не виключає оптимістичний розвиток подій в Україні, на мою думку, свідчить ініціатива польського президента Кваснєвського: провести наступний раунд переговорів між політичними силами вже в Україні. І вже кілька впливових західних політиків дали згоду взяти в ньому участь.

Розмову вела Ірина ЛУКОМСЬКА.

У НОМЕР

Над слідством — завіса таємничості

Версію вбивства журналіста Ігоря Александрова у зв'язку з його професійною діяльністю перевіряють, але результати перевірки — службова таємниця. Таку заяву зробив заступник прокурора Донецької області Юрій Ударцов на виїзному засіданні Комітету Верховної Ради з питань свободи слова та інформації в Донецьку. «Відповідно до Кримінального кодексу за розголошення таємниці досудового слідства передбачене притягнення до відповідальності, — сказав заступник прокурора. — До закінчення слідства я не маю права розповідати про його перебіг у присутності представників ЗМІ».

Призначено нову експертизу, яка має дати відповідь про причину смерті Юрія Вередюка — мешканця Краматорська, якого слідство обвинувачувало у «помилковому» вбивстві директора телекомпанії "ТОР". Допитано колишніх співкамерників Вередюка, які запевнили, що подробицями справи той не ділився. У свою чергу, керівництво слідчого ізолятора заявило, що додаткових харчів та одягу «з волі» їхній «клієнт» не отримував (було б дивно, якби в СІЗО визнали протилежне).

До матеріалів слідства нарешті долучено публікації в засобах масової інформації, викладені в яких факти могли б пролити світло на причини вбивства Ігоря Александрова. Однак, поскаржився Юрій Ударцов, допитати окремих авторів не вдалося, «бо вони мешкають у Києві і на наші пропозиції з'явитися не відреагували». А на пряме запитання одного з членів комітету, що конкретно зроблено у справі за останні півроку, заступник прокурора області почав розповідати про отримання дозволу вести слідчі дії у країнах СНД та оформлення віз до цих країн.

Голова комітету Верховної Ради Микола Томенко пообіцяв провести закрите засідання комітету, на якому заслухати представників прокуратури про розслідування вбивства журналіста. Можливо, на такому засіданні слідство оприлюднить конкретнішу інформацію, яка для колег Ігоря Александрова недоступна.

Ліна КУЩ.

Ситуацію врятують мажоритарники

ТОЧКА ЗОРУ

Що в парламенті має бути більшість — аксіома. Це світова практика. Ми роками не зважали на цю обставину. І маємо, як кажуть поважні політики, те, що маємо: дірку з бублика.

Ще у вересні офіційно (!) проголосили, що «більшість» сформована, а голосувати досі нікому: не приєднуються представники «небільшості» — валиться будь-який законопроект. Ця колізія зрозуміла. Задекларована чисельність «більшості», 231 депутат, — це ще не більшість, точніше не реальна «більшість». Один грамотний так само поважний політик доводив з телеекрана: на Заході достатньо мати над норму один-два голоси — і гарантована «більшість». Але ми не Захід. В Америці, скажімо, «більшість» створюють або республіканці, або демократи — одна партія. Підкреслюю, одна! Недавно в Німеччині у цій ролі виступили дві партії. У нас — «дев'ятка»! Навіть на зустрічі з Президентом не набрали кворуму — зібралося лише 211 депутатів...

Нині щосили шукають кандидатуру на Прем'єр-міністра. Президентові названо чотирьох: Анатолій Кінах — нинішній глава уряду, Олег Дубина — перший віце-прем'єр, Микола Азаров — глава Державної податкової адміністрації і Віктор Янукович — голова Донецької облдержадміністрації. Претенденти всі достойні, серед них і мій обранець. Але зборів «більшості» стосовно їх висування щось не скликали. Чи не це причина того, що «більшість» до бажаного не зростає? Не менш важлива інша обставина. Чому рвучко почали розв'язувати проблему прем'єра, не забезпечивши в парламенті надійної «більшості»?! Президент однозначно і цілком правильно заявив: на коаліційний уряд піде за умови, що у Верховній Раді буде стабільна і надійна «більшість» — сила, здатна відповідати за цей уряд. Що це за сила на сьогодні, вже сказано...

Ще на початку шляху новообраної Верховної Ради, коли вирішувалися організаційні питання, стало зрозуміло, що повнокровна «більшість» можлива на основі лише двох блоків — «За єдину Україну!» і «Наша Україна». Та, на жаль, ці блоки досі не можуть домовитися.

Безвихідних ситуацій, як відомо, немає. Треба шукати нові підходи. Один з них — ефективне залучення до процесу, що загострюється, депутатів-мажоритарників. Досі ці депутати діють як якесь доповнення, як щось другорядне. А йдеться про половину Верховної Ради! Мажоритарників розпорошили, перепрошую, розтягли по фракціях. Гірше того, БЮТ (блок

Юлії Тимошенко. — **Ред.**) і компанія виставляли їх часом як людей, що отримали депутатські мандати завдяки роздачі виборцям продуктів, частуванню всіх пивом. Отже — які це, мовляв, політики, що їм до знедолених, до долі народу? Зважаючи на ці наклепи, на цю, вибачте, брехню, кількома словами скажу, хто такі мажоритарники. Пошлюся, зокрема, на власну практику.

Виконуючи передвиборні зобов'язання, я постійно буваю в своєму 92-му окрузі (Київщина). Крім відведених для цього днів, часто використовую вихідні, вечори. Особисто прийняв уже понад 400 громадян. Інвалідам, хворим, немічним буває сам везу мішечки з ліками, окуляри, слухові апарати. Для допомоги потрібні гроші — і я їх вишукую: у державних структурах, в акціонерних, приватних, знаходжу спонсорів, благодійників. Завдяки залученим коштам, нескінченним клопотанням вдається дещо робити. В шести селах округу здійснили істотні заходи з газифікації, а у Фастівському районі обсяг цих робіт сягнув 150 тисяч гривень. Загальноосвітнім школам надано майже 160 комп'ютерів (здебільшого тих, що були в користуванні), листоношам закупили понад 300 велосипедів, малозабезпеченим, переважно пенсіонерам, — кілька десятків слухових апаратів. Сприяю в наданні допомоги лікарням і тяжкохворим, сімейним дитячим будинкам, церквам. Але думка сьогодні не про зроблене — мої фінансові прохання стають обтяжливими, на них можуть не відгукуватися. Що тоді?

■ ■ ■

Серед депутатів-мажоритарників багато знаних державників і політиків, видатних управлінців, справжніх фахівців.

■

Знаю, аналогічно діють і інші депутати-мажоритарники. По-різному, по-своєму, але кожен працює в окрузі. Не секрет і те (хоч цього не афішують), куди прямують у дні роботи в округах «списочники». На літак — і за океан. Інші — в Німеччину чи ще кудись. Америка! Закордон! Хто не має туди доступу, знаходить теж непогані заняття. Але не у виборчому окрузі! Та «списочник» округу і не має...

Серед депутатів-мажоритарників багато знаних державників і політиків, видатних управлінців, справжніх фахівців. У цьому середовищі зустрінеш учорашніх міністрів, генералів, лідера партії, недавнього голову обласної ради чи мера, поважного бізнесмена, банкіра, атомника, космонавта. Тут ті, хто очолював промислові велети, — металургійні, гірничі, машинобудівні. В одномандатному окрузі, до речі, обирався і Іван Степанович Плющ. Мажоритарники не тільки знавці справи. Вони, як правило, навчені життям, люди мудрі, виважені, спрямовані не на мітинги — на роботу. А тепер подивимося, яка їхня роль у парламенті.

За організаційного періоду, коли формувалися керівні парламентські органи, ми опинилися осторонь: не організували власну депутатську групу — чи не зуміли, чи не захотіли, чи вона просто була небажаною. Місце мажоритарників визначали блоки і фракції, до яких вони приєдналися. Але як визначили? Ми помітні лише на рівні заступника голови комітету — на других ролях. А найпоказовіша угода про «більшість»: у ній навіть підпису від позафракційних (читай: мажоритарників) немає. Хоч у тексті угоди вони значаться як Суб'єкт і без них «більшість» просто неможлива: «дев'ятка» набирає в межах 210 голосів — за мінімальної потреби 226.

■ ■ ■

«Дев'ятка» набирає в межах 210 голосів — за мінімальної потреби 226.

■

Після розпаду фракції «Єдина Україна» чимало мажоритарників увійшло до новостворених депутатських груп. Становище, звичайно, поліпшилося, воно навіть добре —порівняно з тим, що нічого не мали. Однак кілька груп — це кілька дій, а потрібна одна. Потрібні об'єднані зусилля, такі, що забезпечили б — у поєднанні з іншими — конструктивну роботу парламенту. Висновок один-єдиний: мажоритарникам треба створити своє формування — власну депутатську групу. І ця група має бути чисельно потужною. Мажоритарники потрібні для впливу, для дії, а не для того, щоб «засвітитися».

Нас багато — 226. Теоретично формула «більшості» могла б бути такою: мажоритарники плюс голова ВР. Та це, зрозуміло, утопія. Одномандатні округи репрезентують і депутати від партій. Треба сказати правду: їх чисельність значна. Але безперечно і те, що серед мажоритарників майже 100 безпартійних, людей, які не обтяжені політичними зобов'язаннями і які готові до роботи в інтересах виборців. І друга обставина. Прихильники мажоритарників знайдуться і в політичних фракціях, зокрема в тих, які називають опозиційними. Цілком можливо, ця підтримка буде відчутною. Отже, є всі можливості створити чисельну депутатську групу. Хочу підкреслити: чисельну. На сьогодні це дуже суттєво. Мажоритарники здатні внести і такий позитив. Вони не заполітизовані, їхній спокій і виваженість спасенно впливатимуть, коли спалахуватимуть депутатські емоції.

Минулої п'ятниці Партія промисловців і підприємців зробила заяву, суть якої — треба не міняти уряд, а зміцнювати його кадри. Все зрозуміло: партійці відстоюють свого лідера, Анатолія Кінаха. Трохи раніше представник Президента у Верховній Раді Олександр Задорожній публічно доводив, що Прем'єр-міністром буде донецький губернатор Віктор Янукович: у нього, мовляв, найбільші шанси. Цю ж думку озвучив і інший народний депутат. Як кажуть, починається. Парламентська криза перекидається і на Кабінет Міністрів. На тлі шаленого тиску на Україну ззовні ситуація видається небезпечною. Уникнути її можливо за єдиної умови: створення справжньої, а не примарної «більшості». Роль мажоритарників у цьому процесі архіважлива. Завдання — терміново формувати власну депутатську групу.

У ЗМІ проскочила інформація про зустріч Віктора Ющенка і Валерія Пустовойтенка, лідерів блоку «Наша Україна» і Народно-демократичної партії. Повідомлялося, що вони працюватимуть над парламентською «більшістю», в новому форматі. Щось подібне вже було, але бажаного результату не вийшло. Може, цього разу вийде. Дай Боже! «Дев'ятка» з «Нашою Україною» — це конституційна «більшість». Але група мажоритарників і за цієї умови буде на користь. А щодо самої «більшості», то тут найважливіше — чого вона хоче, під що формується. Все інше похідне.

Створення групи мажоритарників, як мені бачиться, не супроводжуватиметься якимось особливим перерозподілом портфелів. Мажоритарники здебільшого вже мали їх. Коли хто забажає портфеля і буде достойний, можна його вручити. Хоч він не легкий — якщо носити. Головне — добитися сталої, надійної «більшості», такої, яка змінила б на краще життя людей, справи держави. Заради такої праці і пишу ці рядки.

Григорій БОНДАРЕНКО,
голова підкомітету з видатків Комітету з питань бюджету, член депутатської групи «Європейський вибір».

АКТУАЛЬНО

Коаліція просить спрощення

Торік за проектом BizPro було створено Національну коаліцію бізнес-асоціацій з питань спрощення дозвільних процедур на початок підприємницької діяльності.

Необхідність позитивних зрушень в економіці України нерозривно пов'язана з розвитком підприємництва, сприяння процесам створення нових підприємств і нових робочих місць. На думку підприємців, однією з найбільших перешкод у розвитку цієї діяльності є проблема отримання дозволів на початок роботи новостворених підприємств. Ці перешкоди породжені тим, що в Україні немає нормативів або законодавчих актів, які чітко передбачали б, у якому випадку, на якій стадії та для яких цілей мають надавати дозволи на початок роботи новостворених підприємств. Нормативні та законодавчі акти, які діють сьогодні в Україні, передбачають складні та довготривалі процедури видачі необхідних дозвільних документів. Наявні норми не дають точного визначення "новоствореного підприємства". Все це є підставою для виникнення непорозумінь між підприємцями та органами виконавчої влади, які видають дозволи на початок роботи підприємств.

У виступах Президента України Леоніда Кучми перед новим складом Верховної Ради та на Всеукраїнській нараді представників малого та середнього бізнесу 15 липня 2002 року підкреслено, що одним з основних завдань на сьогодні є створення сприятливих умов для заснування та діяльності суб'єктів малого та середнього підприємництва.

Створена бізнес-асоціаціями Національна коаліція з питань послаблення адміністративного тиску на суб'єкти малого підприємництва поставила перед собою завдання розробити і поширити в Україні спрощені прозорі процедури отримань дозволів на початок роботи підприємств. Перший досвід спрощення дозвільних процедур шляхом створення єдиних офісів для обслуговування підприємців у Івано-Франківську та Миколаєві довів доцільність такої практики.

Національною коаліцією розроблено проекти документів, які передбачають спрощені процедури видачі дозволів підприємцям на початок роботи підприємств. Першочерговим для впровадження має стати проект указу Президента про зосередження всіх процедур, пов'язаних із видачею дозволів підприємцям у "єдиних офісах". Його прийняття передусім дасть можливість значно скоротити час, який витрачають підприємці на дозвільні процедури, забезпечить прозорість роботи державних органів, які виконуватимуть цю роботу. Цей документ повинен стати базовим для перегляду наявних процедур з видачі дозволів підприємцям усіма дозвільними органами, зокрема Держнаглядохороною праці, санітарно-епідеміологічною службою, пожежною охороною, та поступовим переходом до заявочного принципу започаткування підприємницької діяльності.

Спрощення дозвільних процедур, на думку коаліції, в майбутньому дасть змогу підвищити виконання підприємцями встановлених норм з дотримання пожежної безпеки, безпечних умов праці та встановлених санітарних норм експлуатації об'єктів.

Реалізація розроблених національною коаліцією процедур є реальним кроком до створення сприятливого підприємницького клімату в державі. Це сприятиме залученню в економічні процеси вільних людських та фінансових ресурсів, звільнить державу від проблем опіки над безробітними та дасть можливість одержати нові джерела для наповнення її бюджету.

Членами робочої групи коаліції проведено низку заходів з популяризації та розв'язання цієї важливої проблеми. Так, у Києві Спілкою орендарів і підприємців України за сприяння Київської міської державної адміністрації було проведено громадські слухання, в яких взяли участь понад 80 осіб, у тому числі з багатьох регіонів України. Їх учасники одностайно підтримали ідею указу Президента України з цього питання, акцентувавши увагу на підготовці його як документа прямої дії.

Прес-служба
Спілки орендарів і підприємців України.

Суперечності в законодавстві шкодять місту

Перед складною дилемою опинилися депутати Миколаївської міської ради: чого слухатися —Бюджетного кодексу чи закону про місцеве самоврядування? За дев'ять місяців цього року до місцевого бюджету надійшло понад 130 мільйонів гривень податків і зборів, що становить 103 відсотки від запланованого і на 34 мільйони більше, ніж торік. Але Бюджетний кодекс установив 15-відсотковий «поріг» перевиконання, лише за цієї умови можна значно збільшувати видаткову частину. А кошти місту потрібні завжди: тяжка ситуація з підготовкою до зими, гостро бракує грошей на харчування й медикаменти для лікувальних закладів, на заробітну плату працівникам соціально-культурної сфери...

Закон про місцеве самоврядування демократичніший. Він передбачає, що доходна і видаткова частини бюджету формуються за пропорційним принципом. Тому на сесії міськради депутати збільшили видаткову частину у два з половиною разу порівняно з тим, що запропонувало міське фінуправління. І звернулися до Верховної Ради, Кабінету Міністрів і Президента з проханням внести зміни до Бюджетного кодексу. Адже суперечності в законодавстві досі не усунуто.

Анатолій РОМАНЮК.

Миколаїв.

▼

Проект стагнації

Держбюджет—2003: початок кінця нафтогазової галузі?

ТОЧКА ЗОРУ

До Верховної Ради надійшов проект державного бюджету України на 2003 рік, підготовлений урядом до другого читання. Однак впадає в око, що чимало важливих пропозицій, в тому числі стосовно бюджетних пріоритетів нафтогазового комплексу, не враховані. І їх ще не пізно врахувати, якщо уряд та Верховна Рада не мають на меті ліквідацію нафтогазової промисловості. Галузі, котра протягом багатьох років була і поки що залишається становим хребтом національної економіки. Адже нинішній проект держбюджету може стати проектом знищення нафтогазової галузі.

Тим часом від забезпечення енергоресурсами залежать як робота всіх інших галузей, так і тепло в домівках звичайних громадян. До того ж, нафтогазова промисловість дає ще й чверть надходжень до бюджету України.

Несуча конструкція усіх не винесе

При цьому нафтогазова промисловість постійно нехтувала власними потребами, задовольняючи своїми ресурсами потреби всієї економіки та суспільства. Стало правилом, що галузь виконувала поставлені перед нею державні завдання в умовах постійного дефіциту коштів на капіталовкладення.

Особливо це стосується підприємств, які займаються видобутком, транспортуванням та реалізацією природного газу. Цілком можливо, що в умовах загальної кризи це було до певної міри виправдано, але без кінця так тривати не може. Сьогодні таке ставлення загрожує існуванню галузі. І це не перебільшення, адже плани з реконструкції та розвитку нафтотранспортної системи і забезпечення видобутку вуглеводнів в Україні систематично не виконуються. У НАК «Нафтогаз України» після сплати всіх податкових платежів просто не залишається коштів для капіталовкладень. Зокрема, потреба «Нафтогаз України» з капіталовкладень виконувалася: у 1998 році — на 88%; у 1999-му — на 79%; у 2000-му — на 74%; у 2001-му — на 65%; у 2002-му — на 47%. Динаміка просто катастрофічна. При цьому майже на еквівалентну суму зростає недоїмка за платежами до бюджету.

Як наслідок, постанова Кабміну від 21.06.2001 № 665 і Національна програма «Нафта і газ України до 2010 року» залишаються на папері. Основні виробничі фонди в потрібних обсягах не оновлюються і працюють на знос. Наприклад, із 216 родовищ вуглеводнів, які сьогодні експлуатує НАК «Нафтогаз України», 70% уже старі (працюють від 10 до 58 років) і майже вичерпані (з них видобуто до 80% розвіданих запасів вуглеводів). Але для пошуку й розробки нових родовищ немає коштів. Тож якщо не змінимо ситуацію, незабаром розпочнеться неухильне скорочення українського видобутку природного газу та нафти, можливі серйозні аварії на зношеному обладнанні трубопровідних систем та підвищення цін на імпортоване з Росії «блакитне паливо».

Зупинити «проїдання» галузі

Неважко уявити, що станеться з українською економікою, коли її становий хребет — нафтогазова промисловість — переживе такий катаклізм. Але відвернути його не так просто, бо у «Нафтогазу» для цього просто не залишається коштів. Та й звідки їм узятися?

Податкові зобов'язання перед нафтогазовою галуззю встановлюються без урахування її виробничих можливостей та реального фінансового становища. Так, у 2001 році сумарні платежі до бюджету на підприємствах видобутку і транспортування природного газу становили 65% їх валового доходу. У 2002 році ця цифра також перевищить 60%.

Крім того, з 1999 року НАК «Нафтогаз України» власним коштом утримує від зростання ціни на природний газ для населення і бюджетних організацій та установ. При цьому для деяких із цих організацій (наприклад, підприємств комунальної теплоенергетики) ціни на газ узагалі не підлягали державному регулюванню.

Сьогодні витрати НАК «Нафтогаз України» від продажу природного газу, отриманого як плата за транзит територією України, відшкодовуються на 60%, у зв'язку з чим компанія щорічно недоодержує близько 4 млрд. гривень, необхідних для її розвитку.

Однак і це ще не все. «Нафтогаз України» повинен погасити боргові зобов'язання перед ВАТ «Газпром» (у 2003 році це 1 млрд. 200 млн. 711 тис. грн.) та перед Міністерством оборони України (181,5 млн. грн.).

Раніше цей тягар компанія витримувала за рахунок коштів, які мали б спрямовуватися на капіталовкладення. Але надалі робити це просто злочинно, бо галузь почне швидше втрачати конкурентоспроможність. Тому необхідно або підвищувати відпускну ціну на природний газ для споживачів, або зменшувати податкове навантаження, котре протягом останніх чотирьох років постійно зростає й паралізує фінансово-господарську діяльність підприємств галузі, блокує можливість їх розвитку та технічного переозброєння.

■ ■ ■

Подальше «проїдання» стратегічної галузі неминуче призведе до її клінічної смерті. Адже надмірний податковий тиск підірве її фінансову спроможність, а далі розпочнеться обвальний спад виробництва.

■

Перший варіант малоприйнятний, бо лише спровокує зростання неплатежів за спожитий газ. Тому треба зменшити податкове навантаження на нафтогазову галузь.

До цього спонукають і такі розрахунки. У видобутку природного газу (в умовах чинного оподаткування) сума доходів підприємств галузі наступного, 2003-го, року становитиме 2 млрд. 129 млн. грн. Проте після сплати всіх податкових платежів (а це 1 млрд. 12 млн. грн.), після виробничих та різних операційних витрат і амортизації очікується фінансовий дефіцит у сумі 50,7 млн. грн. Як у цій ситуації говорити про капіталовкладення в пошук і освоєння нових родовищ?

Стосовно транспортування природного газу, то тут сума платежів до бюджету становить понад 70% від загальної суми вартості товарної продукції та послуг. Тобто сума платежів до бюджету майже дорівнює сумі доходів. А якщо врахувати необхідні виробничі витрати, то компанія знов опиняється «в мінусі». Збитки в транспортуванні газу очікуються в розмірі 546,5 млн. грн.! І це в умовах, коли вітчизняна газотранспортна система потребує негайної реконструкції та капітального ремонту. З урахуванням невиконаних робіт у попередні роки, в 2003 році для реалізації програми реконструкції, переоснащення ГТС потрібно 2 млрд. 575 млн. грн. Інакше Україна швидко втратить статус і прибутки однієї з найбільших у світі газотранспортних країн. Зрозуміло, що НАК «Нафтогаз України» ніколи не знайде кошти для таких інвестицій, бо навіть не має чим компенсувати збитки після сплати всіх податків.

І це лише частина проблем, які стоять перед НАК «Нафтогаз України». Загалом потреба в капітальних інвестиціях по компанії на наступний рік — 5,6 млрд. грн. Проте й це тільки 73% від потрібного обсягу капіталовкладень, передбачених Національною програмою «Нафта і газ України до 2010 року».

Тому ігнорувати ці проблеми під час розробки щорічних державних бюджетів, як це було раніше, небезпечно. Подальше «проїдання» стратегічної галузі неминуче призведе до її клінічної смерті. Адже надмірний податковий тиск підірве її фінансову спроможність, а далі розпочнеться обвальний спад виробництва.

Про ренту і рентабельність

Розуміння цього вже є. Під час розгляду державного бюджету України в першому читанні лунали пропозиції, що враховують фактичний стан справ.

По-перше, треба знизити рентну плату з 28,9 до 14,45 гривень з 1 тис. кубометрів газу. Адже економічний сенс ренти — це перерозподіл надприбутку нафтогазової галузі на користь держави. Проте звідки взятися цим надприбуткам, якщо родовища вже виснажені, а весь видобутий газ реалізується за регульованими державою цінами? Як наслідок, газовидобувні підприємства не в змозі вийти зі збитків і знайти кошти для капіталовкладень. Це призведе до того, що власний видобуток упаде, і доведеться шукати ще більше коштів для імпорту природного газу з Росії. Зменшення ренти залишить у підприємств до 200 млн. грн., що дозволить пробурити 45—50 нових свердловин і збільшувати видобуток газу на 1,5 млрд. кубометрів щороку. Не кажемо вже про те, що в Україні справляння ренти, по суті, відбувається явочним порядком. Адже рента є обов'язковим платежем, котрий, відповідно до Закону України «Про систему оподаткування», може бути правомірним лише за умови прийняття Верховною Радою спеціального закону. Закону ще нема, але ренту незмінно включають до складу доходів держбюджету.

По-друге, в бюджеті на 2003 рік треба встановити нульову ставку ПДВ з операцій за ввезення газу на митну територію України, а також з продажу газу, крім його реалізації населенню та бюджетним організаціям. Це припинить зростання недоїмки платежів до бюджету, яка фактично не може бути погашена НАК «Нафтогаз України» через постійну заборгованість споживачів перед компанією та надмірний податковий тиск. З другого боку, і держбюджет нічого не втратить, оскільки значно зменшиться сума відшкодування ПДВ підприємствам-виробникам, у тому числі експортерам.

По-третє, необхідно зменшити плату за транзит природного газу через Україну до 500 млн. грн. замість запланованих 2 млрд. 243 млн. грн. Це дасть змогу віднайти кошти для реконструкції та ремонту газотранспортної системи. Наприклад, для заміни застарілих газоперекачувальних агрегатів на сучасні вітчизняні виробництва. Повна їх заміна дозволить щороку економити близько 1 млрд. кубометрів газу, або 80 млн. доларів, та, знову ж таки, дати роботу вітчизняним виробникам цих агрегатів. Так само, хочемо ми чи ні, а з часом доведеться реконструювати трубопроводи. Чи думають про це ті, хто пропонує і в 2003 році кошти від транзиту спрямувати будь-куди, тільки не на модернізацію системи, котра ці гроші заробляє?

По-четверте, у НАК «Нафтогаз України» відсутні кошти для будівництва магістрального газопроводу Глібівка—Сімферополь—Севастополь (40 млн. грн.) і початку будівництва газопроводу Ялта—Форос—Севастополь (ще 15 млн.). Кошти для цього потрібно передбачити в держбюджеті.

Крім того, надання не забезпечених бюджетним фінансуванням пільг та субсидій з оплати спожитого газу вже призвело до збитків газозбутових організацій НАК «Нафтогаз України» в сумі понад 100 млн. грн. Тому треба передбачати цільове фінансування з держбюджету цих пільговиків за рахунок погашення податкової недоїмки «Нафтогазу» перед бюджетом.

■ ■ ■

З часом доведеться реконструювати трубопроводи. Чи думають про це ті, хто пропонує і в 2003 році кошти від транзиту спрямувати будь-куди, тільки не на модернізацію системи, котра ці гроші заробляє?

■

Ігнорування цих пропозицій та неврахування їх у державному бюджеті на 2003 рік започаткує кінець вітчизняної нафтогазової галузі, і стане неможливим фінансувати не тільки її розвиток, а й елементарне відтворення діяльності на існуючому рівні. Народні депутати та уряд мусять пам'ятати про це під час розгляду проекту державного бюджету України у другому читанні. Бо коли б не довелося вже у близькому майбутньому посипати голови пеплом.

Іван ДІЯК,
генеральний секретар Національної газової спілки України.

У КОМІТЕТАХ ВР

Найкриміногенніша — вугільна галузь

Втрати від корупції можна порівняти лише із втратами від військових дій. Так оцінили ситуацію в країні члени Комітету Верховної Ради з питань боротьби з організованою злочинністю та корупцією на виїзному засіданні, яке відбулося в Донецьку. Аналогічні засідання плановано провести в усіх регіонах.

За словами голови комітету Володимира Стретовича, під час підготовки засідання виникли труднощі: замість замовленого залу на 1100 місць обласна державна адміністрація запропонувала на 260. І лише після втручання Голови Верховної Ради місцем проведення наради було обрано центр підвищення кваліфікації державних службовців (близько 460 місць). Однак до приміщення, де проходило виїзне засідання, охорона не пропускала представників громадськості і навіть журналістів.

Голова парламентського комітету поклав вину на обласну владу за те, що громадяни, для яких працюють народні депутати, не змогли потрапити на засідання. Серед тих, кому було надано слово для виступу, — відомі своєю різкою критикою правоохоронних та податкових структур офіцер міліції Михайло Сербін (один із героїв передач журналіста Ігоря Александрова) та Володимир Бойко, автор інтернет-видання «Україна кримінальна».

За словами голови комітету, «починаючи з 1996 року розвиток цього регіону викликає занепокоєння в української політичної еліти і громадськості». Однією із причин зацікавленості народних депутатів він назвав те, що за кількістю скарг до Верховної Ради у перерахунку на 10 тисяч населення Донецька область лідирує в Україні. А одним із перших звернень до новосформованого комітету був колективний лист 20 мешканців області щодо систематичного грубого порушення законодавства, прав і свобод громадян, бездільності та корумпованості правоохоронних органів області.

З початку року в області знешкоджено 103 організовані злочинні угруповання, кримінальні справи стосовно яких направлено до суду. Діяльністю цих угруповань державі завдано збитків на 11 мільйонів гривень. Водночас, зазначалося на засіданні, показники розкриття тяжких злочинів у Донецькій області — серед найнижчих в Україні. А факти корупції фіксуються максимум на рівні спеціалістів, а також голів сільських і селищних рад. На рівні ж району, міста та області корупції наче й не існує.

На відкритому засіданні комітету було піддано критиці роботу органів прокуратури, виконавчої служби, податкової міліції. Найкриміногеннішою, на думку народних депутатів, є вугільна галузь. Комітет планує перевірити використання коштів, виділених вугільним підприємствам на охорону праці. За висловом Володимира Стретовича, Донецька область перетворилася на таке собі акціонерне товариство, господарі якого - влада, а обслуговують їх правоохоронці.

Голова Донецької обласної держадміністрації Віктор Янукович вважає, що «проблема корупції є системною і загальнодержавною. Вона не стосується одного регіону — донецького, вона стосується всієї держави»

Ліна КУЩ.

Український простір — космічний

РОБОТА НАД ПОМИЛКАМИ

Цими днями виповнюється п'ять років з часу польоту у космос Леоніда Каденюка, першого космонавта незалежної України. Нагадаємо, його політ відбувся з 19 листопада по 5 грудня 1997 року на американському багаторазовому космічному кораблі «Колумбія». Потому Леонід Костянтинович отримав генеральське звання, а 1999-го удостоєний звання Героя України. Працював начальником управління ППО Міноборони, радником міністра у справах науки і технологій, у Генеральній військовій інспекції при Президентові України, помічником глави держави. На рідній Чернівеччині (в. о. № 205) виборов мандат народного депутата України і нині працює у парламентському Комітеті з питань національної безпеки й оборони. Над якими законодавчими темами найбільше — здогадатися неважко. З нагоди п'ятирічного ювілею виходу на космічну орбіту парламентарій-космонавт попросив слова на шпальтах «Голосу України».

24 жовтня 2002 року Верховна Рада України на виконання законів України «Про космічну діяльність» (1996 р.), «Про основи державної політики у сфері науки і науково-технічної діяльності» (1998 р.), «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» (2000 р.) та Указу Президента України Л. Кучми від 6 лютого 2001 року № 73 «Про заходи щодо використання космічних технологій для інноваційного розвитку економіки держави» схвалила Закон України «Про Загальнодержавну (Національну) космічну програму України на 2003—2007 роки».

Цим документом схвалено вже третю космічну програму самостійної Української держави. Перша (1993—1997 рр.) була спрямована на збереження наукового і виробничого потенціалу української космічної галузі в інтересах національної економіки та безпеки країни. Друга (1998—2002 рр.) — на формування внутрішнього ринку космічних послуг, а також вихід на міжнародний космічний ринок із власною продукцією та послугами і інтеграцію до міжнародних космічних проектів.

Із задоволенням відзначу, що космічна галузь України, незважаючи на безліч проблем, забезпечує тепер поступальний розвиток економіки держави, сучасний рівень науково-технічного потенціалу, з успіхом прокладає шляхи на міжнародні ринки високотехнологічної продукції.

Схвалена Національна космічна програма містить вісім цільових спеціальних програм. Щоб уявити масштаби діяльності нашої космічної діяльності, дозволю собі перерахувати ці програми:

— наукові космічні дослідження;

— дистанційні зондування Землі;

— супутникові системи телекомунікацій;

— розвиток наземної інфраструктури навігаційних та спеціальних інформаційних систем;

— космічна діяльність в інтересах національної безпеки та оборони;

— космічні комплекси;

— розвиток базових елементів і прогресивних технологій космічної техніки;

— розвиток дослідно-експериментальної та виробничої бази галузі.

Минаючи характеристику кожної цільової програми, зазначу тільки, що, наприклад, програма «Супутникові системи телекомунікацій» покликана забезпечити потребу зв'язку міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, підприємств різних форм власності. Ці системи телекомунікацій належать до Єдиної загальнодержавної системи зв'язку України. Розбудова супутникових систем телекомунікацій має задовольнити потреби населення в сучасних цифрових послугах зв'язку, теле- і радіомовлення за допомогою використання ресурсів космічного сегмента.

Відомо, що розгортання і подальший розвиток космічних досліджень є важливим прискорювачем соціального прогресу. Така оцінка освоєння космосу відбиває фундаментальність космічної діяльності.

Слід зазначити, що дослідження та використання космічного простору — один з найперспективніших напрямів науково-технічного прогресу XXI століття, що наближають людство до пізнання таємниць природи та дають відчутні практичні результати.

Працюючи більше року в провідних космічних центрах Сполучених Штатів Америки, я був вражений серйозністю підходів до космічних досліджень та розвитку космічної техніки в цій країні. Держава через бюджетне фінансування демонструє свою зацікавленість у реалізації космічних проектів. Про це свідчить бюджет НАСА на поточний рік, який сягає 15 мільярдів доларів.

Сьогодні космічні технології є чинником, який гармонізує економічний розвиток, забезпечує поєднання господарських інтересів з вимогами екологічної безпеки.

Підвищення якості життя найближчим часом можливе тільки на грунті сталого розвитку, який передбачає не тільки врахування демографічних та екологічних чинників, а й розроблення таких моделей розвитку, які розглядали б ці чинники як взаємозалежні складові єдиного процесу функціонування суспільства. Космічні технології з огляду на це є необхідним базисом такого розвитку.

Звичайно, що недостатнє фінансування стримує розвиток ракетно-космічної галузі, не дає змоги розгорнутися потужному потенціалу українських вчених та інженерів. Потрібно, щоб ми всі усвідомили, що сьогоднішнє недофінансування космічної програми завтра обернеться величезними втратами для економіки, зниженням престижу та авторитету держави.

Космічна галузь тісно пов'язана з багатьма галузями народного господарства. Це — радіо, телебачення, медицина, сільське господарство, дослідження природних ресурсів Землі, спостереження за екологічними змінами планети, металургія і багато іншого. Через це, гальмуючи розвиток космічної галузі, ми гальмуємо розвиток економіки загалом.

■ ■ ■

Здійснення третьої Національної космічної програми України дасть можливість Українській державі утриматися серед перших космічних держав світу і забезпечить нашому народові змогу користуватися найновішими космічними технологіями, як і належить великому європейському народові.

■

Обговорення Національної космічної програми України в парламенті засвідчило глибоке усвідомлення народними депутатами України відповідальності за розвиток космічної галузі як провідної в сучасному світі. Важливо, що парламент задовольнив витрати на програму в тих сумах, в яких запропонували її автори. В середньому це 316,5 млн. грн. щорічно, що не перевищує 0,007 частки видаткової частини бюджету в 2003—2007 роках. Щоправда, передбачено також залучення великих позабюджетних коштів у сумі 3286,8 млн. гривень.

Леонід КАДЕНЮК,
заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони, Герой України.

АКТУАЛЬНО

Вчитель потребує державного захисту!

Заява

фракції Соціалістичної партії України у Верховній Раді України стосовно ігнорування урядом освітянських проблем у бюджеті 2003 року

Фракція Соціалістичної партії України послідовно відстоює інтереси працівників освіти, науки, учнів і студентів. Депутати-соціалісти розробили низку законопроектів, які захищають українську школу. Жодного законопроекту з проблем освіти і науки, соціального захисту педагогів і науковців не було ухвалено без діяльної участі соціалістів. До проекту бюджету 2003 року нами були подані пропозиції стосовно пріоритетного фінансування цих галузей, вказано джерела цих витрат. Світовий досвід, вітчизняне законодавство вимагають витрат на освіту і науку не менше відповідно 10 і 1,7 відсотка від внутрішнього валового продукту. Проект бюджету, внесений урядом, цілком ігнорує ст. 53 Конституції України, закони України про освіту, про вищу школу, про профтехосвіту. Витрати загального фонду консолідованого бюджету на освіту становлять близько 4 відсотків ВВП, на науку —0,8 відсотка. За часів правління Кучми постійно ігноруються інтереси працівників галузі. Розмір середніх ставок зарплати педпрацівників становить близько 196 грн., а науково-педагогічних — 391 грн. на місяць, що майже утричі менше від гарантованих законом. Український вчитель, незважаючи на свою тяжку працю, не може утримувати сім'ю, уже багато років, відколи при владі нинішній режим, забув про оздоровлення, навіть не в змозі передплатити газету чи журнал, придбати методичну і художню літературу, без чого неможливе вдосконалення педагогічної майстерності.

За останні роки вкрай загострилася житлова проблема. Тисячі вчителів не мають житла, лише 8 відсоткам сільських педагогів бюджет оплачує комунальні послуги.

Особливо критичне становище склалося з підготовкою закладів до зими. В кожній третій школі діти мерзнуть, а учні профтехучилищ взагалі забули про тепло і харчування. Більш як 100 профтехучилищ нині від'єднано від струму. Уряд, Міносвіти, місцеві адміністрації склали з себе визначені Конституцією повноваження щодо забезпечення права юнаків і дівчат на освіту.

Попри всі демагогічні заяви Президента і високих урядовців про турботу про освіту і науку, всупереч ст.53 та ст. 22 Конституції України в проекті бюджету 2003 року пропонується вкотре припинити чинність низки статей законодавства про освіту і науку щодо соціальних гарантій працівникам цих галузей, студентам, учням, зокрема підвищення середньої зарплати до її рівня у промисловості, житлово-побутового забезпечення, пільгового проїзду студентів. Ми вважаємо це наругою над учителями і молодим поколінням, зухвалим викликом гуманізму та моралі й голосуватимемо проти цього.

Фракція СПУ рішуче засуджує таку позицію уряду і пропрезидентських фракцій, які підтримують цей проект бюджету. Ми вимагаємо додаткового виділення на науку і освіту не менш як 1,8 млрд. грн., підвищення зарплати освітян не менше ніж у 1,5—2 рази, збільшення коштів на харчування дітей, особливо сиріт, стовідсоткове забезпечення навчальних закладів і педагогів комунальними послугами, підручниками, комп'ютерами, технічними засобами навчання. Для цього є всі можливості, просто треба вивести з тіні половину економіки України.

Ми вимагаємо дотримання законодавства про освіту і науку Президентом, урядом, усіма органами виконавчої влади.

Звертаємося до вчителів, науковців, студентів, усіх громадян України усвідомити те, що без зміни системи влади, усунення олігархічно-кланового режиму від влади позитивних змін в державі не відбудеться.

Соціалісти підтримують законні вимоги освітян, візьмуть активну участь у всіх акціях протесту і заявляють, що всіма можливими засобами робитимуть усе для виконання вимог педагогів і батьків.

Ми розуміємо, що без вчителя, вченого, без освіти і науки в Україні не може бути майбутнього. Закликаємо всі фракції парламенту підтримати нашу позицію як державницьку і єдино конструктивну в нинішніх важких умовах життя народу.

Урятуємо світ — врятуємо наше майбутнє — наших дітей, врятуємо націю!

Іван БОКИЙ,
заступник голови фракції.

ПІДСУМОК ТИЖНЯ

Відставка прем'єра

(Початок на 2-й стор.).

Конфігурація політичних сил у новому складі Верховної Ради різко змінилася після виборів Голови і його заступників. Найбільша мегафракція «Єдина Україна», у складі якої Анатолій Кінах був під другим номером у виборчому списку, дуже швидко розійшлася по партійних квартирах. Понад те, поглибилися суперечності не тільки з опозиційно налаштованими фракціями, а й між колишніми партнерами по виборчій коаліції.

Отож у цій ситуації уряд не лише мав дбати про виконання поставлених завдань, а й відшукати новий алгоритм співпраці виконавчої гілки влади із законодавчою. Тим паче вже під кінець роботи першої сесії дедалі чіткіше стали проявлятися ознаки внутріпарламентської кризи. Мало того, запропонований Кабінетом Міністрів механізм взаємодії двох гілок влади не виправдав себе і дуже швидко вичерпав свій потенціал. Зайнявши крісла в наглядових радах державних структур, отримавши дорадчий голос у колегіях міністерств, народні обранці не поспішали прийти на допомогу урядовцям.

Відсутність правових механізмів формування коаліційного уряду, а ще — небажання прем'єра брати участь у політичних торгах не тільки не сприяли розв'язанню внутріпарламентських проблем, а й заблокували проходження через Верховну Раду вкрай необхідних законопроектів. Загострення протистояння позначилося і під час обговорення проекту головного фінансового документа на наступний рік, і довкола проекту закону про боротьбу з відмиванням брудних грошей.

Для того, щоб вийти з патової ситуації, і було запропоновано сформувати коаліційний уряд. Одразу визначилися чотири головні претенденти на прем'єрське крісло. Однак більшість оглядачів, у тому числі автор цих рядків, схилялися до думки, що найбільше шансів перемогти в цій гонці має діючий керівник уряду. Але команда Анатолія Кінаха не зуміла переконати колег-законодавців у тім, що саме він здатний об'єднати зусилля урядовців і народних депутатів для подолання кризи довіри, скажемо так, яка склалася у Верховній Раді у ставленні до нинішнього складу уряду.

З огляду на цю проблему більшість керівників фракцій і зупинили свій вибір на Вікторові Януковичу. Тим паче що вже давно чимало говорилося й писалося про контакти і переговори донецької еліти з представниками фракції «Наша Україна». Інша річ, якими тривкими виявляться ці домовленості. Особливо з огляду на те, що дехто вже почав свою передвиборну кампанію, не чекаючи навіть 2004 року.

Власне, минулий тиждень дав чимало поживи для роздумів щодо оцінки організаційних, аналітичних, фінансових можливостей української еліти. Водночас можна констатувати, що у часову пастку потрапили не урядовці — вони програли свій поєдинок, не народні депутати і навіть, як цього прагла опозиція, не глава держави. У «чорну діру» всеукраїнських політичних відносин провалюються насамперед пересічні громадяни, в яких немає акцій високорентабельних підприємств, рахунків за кордоном тощо. Нинішні маневри довкола прем'єрського крісла ще раз наочно продемонстрували передовсім необхідність конституційних змін і посилення солідарної відповідальності урядовців і парламентаріїв.

Володимир КОРОЛЮК.

Легендарний Монті

ОСОБИСТІСТЬ

«Худорлява фізіономія аскета над високим комірцем светра невоєнного зразка менш як за рік стала символом перемоги в очах усього союзного табору. Ніщо так не робить генерала знаменитим, як успіх у битвах, а Монтгомері добивався успіху з такою вірою в силу британської зброї, що англійський народ, стомлений від незліченних поразок, мало не обожнював його», — так писав про видатного англійського фельдмаршала, героя другої світової війни Бернарда Лоу Монтгомері Аламейнського Омар Бредлі. Цікаво, що, на відміну від свого американського колеги генерала Паттона, Монтгомері ніколи не палив, не пив каву і був геть непитущий.

Можливо, тому постать Монтгомері, або просто Монті, як часто називали фельдмаршала, на превеликий жаль журналістів, не оповита завісою таємниць та інтриг. Правда, нещодавно офіційний біограф Монті Найджел Гемілтон заявив, що легендарний фельдмаршал був «прихованим гомосексуалістом». Біограф ужив слово «прихований», бо в нього немає жодних доказів цього факту, що плямує честь фельдмаршала. Тож можна припустити: така заява — лише бажання автора штучно підігріти інтерес до його нової книги про Монті і більше нічого.

Ще з дитинства Монті довелося колесити по світу. Народився він у Лондоні 17 листопада 1887 року. Але вже 1889-го, коли його батька посвятили в сан єпископа Тасманії, вся сім'я Монтгомері переїхала до Австралії. Юного Монті зажди приваблювала військова служба, тому в 1908 році він закінчив військове училище в Сандхерсті, з якого його мало не виключили за постійні бійки з іншими курсантами. Служив він в англійських колоніальних військах в Індії, Єгипті, Палестині.

Проте зоряним часом Монті стала друга світова війна. Його піднесення почалося з серпня 1942 року, коли він був призначений командувачем 8-ї англійської армії, яка діяла в Північній Африці. Першу свою перемогу генерал Монтгомері здобув у битві під населеним пунктом Алам-аль-Хальфой. Після перемог у Північній Африці армія Монтгомері брала участь у Сицилійській десантній операції союзників. У боях за острів Сицилію 8-ма англійська армія прославилася тим, що захопила портове місто Сіракузи. Опинившись на півдні Італії, Монтгомері виграв наприкінці 1943 року битву в долині річки Сангро в горах Абруцці, що приблизно за 80 миль на схід від Рима.

У січні 1944 року відкликаного з Південної Італії Монті було призначено командувачем групи союзних армій, яка висадилася 6 червня того самого року в Нормандії. Керуючи Нормандською десантною операцією, він зробив усе, що від нього залежало, аби союзники могли розширити захоплений ними плацдарм на узбережжі.

Після перемоги в Нормандії війська під командуванням фельдмаршала Бернарда Монтгомері Аламейнського воювали проти німецько-фашистських військ на території Бельгії, Нідерландів і Північно-Західної Німеччини. Наступ у східному напрямку йшов уздовж узбережжя Північного моря.

Останньою операцією Монті в роки другої світової війни стала Рейнсько-Рурська. Сили гітлерівської Німеччини були тоді вже вичерпані, до того ж більша їх частина вела запеклі бої проти радянських військ, які наступали, націлюючися на Берлін. Тому річку Рейн союзники успішно форсували. Німецькі війська, котрі обороняли Рурський промисловий район, капітулювали перед ними.

Треба особливо зазначити: якщо для Паттона, якого називали «американським Жуковим», головне — кінцевий результат битви, то Монтгомері завжди намагався так спланувати операцію, щоб людські втрати були мінімальні. За що його нерідко звали м'якотілим.

Він так ніколи й не позбувся постійного змагання з Паттоном. Досить часто їхнє союзництво затьмарювалося нездоровою конкуренцією: хто перший візьме місто або перейде річку. Ще б пак! Адже під фашистським чоботом була не їхня батьківщина.

Наука і техніка — найважливіші галузі співпраці

(Початок на 1-й стор.).

Леонід Кучма підкреслив велику зацікавленість України у співпраці з Китаєм у галузі високих технологій та військово-промислового комплексу. Він наголосив на наявності в нашої держави істотних здобутків, особливо в галузі космонавтики, а також хороших перспектив на майбутнє у розвитку техніки. Тим досвідом, який є в Україні, ми готові ділитися з КНР і разом працювати над спільними проектами, запевнив Леонід Кучма. Лю Цзібінь, у свою чергу, відзначив значне просування співробітництва двох країн у галузі космонавтики, зокрема завдяки втіленню в життя Угоди про використання космічного простору у мирних цілях. У цій галузі, за його словами, напрацьовано десятки конкретних проектів, до реалізації яких залучена велика кількість підприємств України і Китаю.

Обговорення питань співробітництва на рівні спільних проектів було продовжено під час україно-китайського бізнес-форуму, який відбувся в Комітеті сприяння міжнародній торгівлі Китаю з участю Президента України. Кілька десятків бізнесменів та підприємців (понад 20 з української сторони) визначили бізнес-проекти, які становлять взаємний інтерес. Глава Української держави підкреслив, що ми повинні робити все для того, аби той рівень довіри, який встановився між нашими країнами, тільки нарощувався. Ним треба дорожити і примножувати його, додав він. Л. Кучма привітав китайську сторону з тими вражаючими змінами, які відбулися в КНР за такий короткий термін.

А кульмінацією першого дня чотириденного візиту до Китаю стали україно-китайські переговори під головуванням керівників двох держав — Леоніда Кучми і Цзян Цземіня. Вони завершилися церемонією підписання двосторонніх документів: Спільної заяви двох президентів, міжурядової Угоди про співробітництво у сфері охорони інтелектуальної власності, протоколу про співробітництво в галузі авіабудування, а також обмінних листів про надання Україні допомоги у розмірі 10 млн. юанів (1,2 млн. дол.).

Слід зазначити, що Президент України Леонід Кучма став першим іноземним лідером, який прибув до КНР після завершення тут історичного XVI з'їзду компартії.

Ольга ТАНАСІЙЧУК,
власкор Укрінформу в Пекіні,
спеціально для «ГУ».

АКТУАЛЬНО

Прохолодний мир

Німецькі політики й аналітики мають актуальну тему для обговорення: зустрінеться чи ні американський президент Джордж Буш з канцлером Герхардом Шрьодером під час проведення саміту НАТО, який відбудеться наприкінці тижня в Празі? За словами речника уряду, досі про це немає жодної інформації. Американські експерти твердять, що у програмі Буша не передбачається зустрічі з канцлером Німеччини.

То чи потеплішали відносини двох країн після нетривалого похолодання у зв'язку з позицією, яку зайняла Німеччина щодо Іраку? Адже саме на це були спрямовані офіційні візити до США міністрів закордонних справ та оборони Йошки Фішера й Петера Штрука. Самі вони заперечують, що побували за океаном, щоб просити пробачення в партнерів. Петер Штрук не раз підкреслював, що Німеччині немає за що вибачатися перед Америкою. Однак саме після його візиту, вперше після виборів, Шрьодер мав телефонну розмову з Бушем, що означало: льодок, який з'явився в досі приязних відносинах, розтанув.

Утім, що, власне, змінилося? Так, Америка добилася, що Німеччина не виводитиме свої танкові підрозділи з Кувейту в разі, якщо США розпочнуть бойові дії в Іраку. Але Берлін і тепер дотримується своєї давньої позиції: сили Бундесверу не братимуть участі в можливій воєнній інтервенції США проти багдадського режиму. І хоч Німеччина нібито підтримала ідею Америки про створення сил швидкого реагування НАТО, однак деталі реалізації цієї ідеї не обговорюються. Вже очевидно, що не знайде підтримки у правлячої «червоно-зеленої» коаліції і пропозиція США про збільшення військового бюджету Німеччини з тим, щоб перерозподілити фінансове навантаження серед країн—членів НАТО. Хоч би тому, що «зелені» прийшли до влади також і завдяки підтримці пацифістів.

У телефонній розмові зі Шрьодером Буш висловив надію, що Сполучені Штати і Німеччина мають спільні проблеми і спільний інтерес у їх розв'язанні. Це — розширення НАТО, поліпшення ситуації в Афганістані, боротьба з міжнародним тероризмом. Однак часи активного вияву безмежної солідарності в боротьбі з тероризмом вже минули, і Німеччина твердо не виходить за рамки активного нейтралітету.

Валентина ПИСАНСЬКА.

В Афінах навчаються,

Знаєте, як було винайдено гральні кості та карти? В одній з давньогрецьких держав — Лідії настала, кажучи по-сучасному, економічна криза, наслідком якої був голод. Мудрий цар Лідії вирішив економити запаси продовольства і видав наказ: їсти один раз на три дні, а щоб думки про їжу не допікали, громадяни мали грати в придумані ним азартні ігри...

Поезія і проза

Підлітаючи до Афін, неможливо не замилуватися: яскраве лазурове море, пересічене пінними слідами катерів, острови, затишні бухточки — і величезне місто на схилах гір. І весь час шукаєш поглядом Акрополь, Парфенон, те незмірно давнє, з чого починається культура Європи, сучасна цивілізація, демократія.

Але на землі все видається значно прозаїчнішим, аніж з висоти пташиного польоту. Як з'ясувалося, Афіни — це не тільки пам'ятки та історичні події. Це божевільний ритм життя, годинні пробки на дорогах, пилюка і сморід від машин і мотоциклів. Кажуть, що більше мотоциклів тільки в Римі.

Але, попри все це, афіняни люблять своє місто, де в тіні сучасних готелів стоять древні візантійські церкви, на вузьких вуличках під мандариновими і масличновими деревами просто на тротуарах припарковано автомашини, а поряд сидять за столиками греки, п'ють каву та грають у нарди.

На одній із таких вуличок українські журналісти стали свідками збирання помаранчів. Так само в нас збирають яблука. Афіняни, побачивши наші захоплені погляди і телекамеру, що знімала такий буденний для них процес, з не меншим інтересом дивилися на нас...

Стомлені сонцем

Усі українці, які мешкають у Греції і з якими мені довелося спілкуватися, в розмовах акцентують увагу на особливому менталітеті греків. Коли я попросила все-таки пояснити, що ж у ньому такого особливого, то мені відповіли: "Ми називаємо це "стомлені сонцем".

Приклад не примусив себе чекати: автобус із журналістами їхав у складі кортежу делегації українського парламенту, але щойно водій зазівався, як на світлофорі перед нашим автобусом грецький даішник перев'язав дорогу смугастою стрічкою. Ви, напевно, бачили такі в американських фільмах, де місце злочину обгороджують у такий спосіб.

Наступна хроніка подій така: водій, висунувшися з вікна, довго, голосно та імпульсивно щось кричав поліцейському, а той вдавав, що не чує ні гудків, ні криків. Через кілька хвилин водій вийшов з автобуса і підійшов до охоронця порядку. Тепер ще хвилини три вони кричали один на одного. Повернувшись, шофер пояснив представникові посольства, який супроводжував нас, що попереду демонстрація і тому дорогу перекрили, а те, що ми — частина кортежу, котрий щойно поїхав,

Мають намір їхати до Праги

(Початок на 1-й стор.).

Отже, Президент Леонід Кучма має намір узяти участь у засіданні Ради євроатлантичного партнерства, а Анатолій Зленко — в засіданні комісії Україна—НАТО. Та якщо з приїздом до Праги глави українського МЗС проблем нема, то свого ставлення до можливого візиту Леоніда Кучми в Брюсселі не приховували. Як і того, що ставлення це пов'язане зі «кольчужним» скандалом.

Однак минулої суботи агентство «Інтерфакс-Україна» з посиланням на прес-секретаря Президента Олену Громницьку повідомило: «Представники України в штаб-квартирі НАТО в Брюсселі отримали запрошення для участі Президента України та офіційної української делегації у Празькому саміті НАТО». Щоправда, згодом сама ж таки прес-секретар в інтерв'ю агентству цю інформацію скоригувала, назвавши не зовсім коректним повідомлення про окреме запрошення для України. Вона охарактеризувала документи, що були отримані представниками України, «виключно дипломатичною формальністю». Мова, цитує О. Громницьку «Інтерфакс-Україна», не йде про запрошення для окремих делегацій, а лише про пропускні документи, які отримує делегація для участі в Раді євроатлантичного партнерства. За повідомленням «Інтерфакс-Україна», «згідно із представленим штаб-квартирою альянсу чеській стороні списком, українську делегацію очолює Леонід Кучма». У прес-службі адміністрації Президента нам учора заявили, що орієнтуватися слід саме на друге повідомлення агентства «Інтерфакс-Україна».

Коментарі самих представників альянсу засвідчують незмінність його позиції стосовно можливого візиту до Праги глави України. Речник НАТО Роберт Пшчел підтвердив «ГУ», що ніякого особистого запрошення для Леоніда Кучми Брюссель не надсилав. Щодо можливого приїзду українського Президента на саміт, то пан Пшчел повторив тезу, раніше вже оприлюднену главою служби речників НАТО Івом Бродером: «Наша позиція полягає в тому, що не було б розумним, аби Президент Кучма приїжджав до Праги». Ще один представник альянсу, який побажав залишитися неназваним, в інтерв'ю нашій газеті зазначив: «Звичайно, з формальної точки зору Президенту Кучмі не потрібне запрошення для участі в Раді євроатлантичного партнерства, якщо такого не вимагає процедура отримання візи. Та в нашому колі є певні правила етикету. Три тижні тому ми заявили, що готові на проведення комісії Україна—НАТО, але на рівні міністрів закордонних справ, — це дуже зрозумілий сигнал». Водночас ніхто із співрозмовників «ГУ» не взявся прогнозувати, як реагуватимуть представники НАТО, якщо Президент України з'явиться у Празі.

У Посольстві Чехії в Україні «ГУ» зазначили, що для отримання чеської візи Президенту України, як володарю дипломатичного паспорта, офіційного запрошення не потрібно. Достатньо клопотання адміністрації Президента або МЗС. Водночас у посольстві запевнили, що жодних рекомендацій про негативний розгляд такого клопотання немає, і підтвердили: в разі необхідності візу Леоніду Кучмі видадуть максимально оперативно.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Фото АП.

Екс–прем'єра засуджено за вбивство

В Італії до 24 років в'язниці за причетність до вбивства журналіста засуджено колишнього прем'єр-міністра країни Джуліо Андреотті. Прокуратурі вдалося довести, що екс-прем'єр вступив у таємну змову з мафією для ліквідації журналіста Пекореллі, оскільки той збирався опублікувати викривальні матеріали, здатні поставити хрест на тривалій кар'єрі цього політика-ветерана. Журналіста було застрелено чотирма пострілами 20 березня 1979 року.

Андреотті, котрому нині 83 роки, посідав пост прем'єра сім разів і є довічним сенатором. Тим часом, як відзначає сьогодні італійська преса, йому навряд чи доведеться відсиджувати строк через похилий вік, а також досить складну систему судочинства.

в Салоніках моляться

поліцейського не цікавить.

Усе б нічого. Та тільки ліворуч, з іншої вулиці, в перекритому перед нашим носом напрямку рухався потік машин, а ще під стрічкою, крикнувши поліцейському кілька теплих слів, спокійно проїжджали мотоциклісти. Та найбільше нас образило, що стрічка не поширювалася й на легковики. Мало того, охоронець порядку сам трохи піднімав стрічку, щоб машини з водіями, котрі горланили й сигналили, могли проїхати. Ще хвилин через десять ми констатували сумний факт: для того, щоб проїхав величезний автобус, стрічку треба було зняти, а поліцейський категорично не хотів цього робити. Тоді співробітник посольства вирішив зв'язатися з тими, хто телефоном віддасть поліцейському наказ пропустити автобус з гостями парламенту Греції, але грек принципово не взяв з рук дипломата мобільний телефон. Урешті-решт журналісти, які спізнювалися на зустріч нашої делегації з опозиційною партією Греції, запропонували... скинутися і підкупити офіцера. Звісно, це був жарт. А коли серйозно, то в Греції, як і в нас, хабарів не беруть тільки ті, кому їх не дають. Проте в нашому випадку не варто було й пробувати, бо за такої кількості свідків це не робиться... "Він ще може й образитися", — пояснили нам обізнані люди. Що могла спричинити "образа", ми вирішили не перевіряти.

Постоявши для годиться ще хвилин п'ятнадцять, водій потихеньку вирулив на іншу вулицю. В об'їзд ми все-таки встигли на одну з останніх зустрічей. Але досі залишалося загадкою, чому не можна було відразу поїхати в об'їзд. Утім, мені здалося, що і водій, і полісмен отримали від цієї пригоди обопільне задоволення...

До речі, самі греки свій менталітет пояснюють змішанням європейських рис характеру зі східними. Причому найсамокритичніші з них схиляються до того, що східності більше, ніж європейськості.

Просто Дора

Афіни активно готуються до проведення Олімпіади-2004. Візуально ця активність виявляється в тому, що столиця Греції нагадує величезний будмайданчик.

Підрахувати витрати на будівництво і реконструкцію досить і досить складно. Ніхто в Греції так і не зміг мені назвати якусь певну суму. І тут ми можемо греків зрозуміти. Самі пережили не одну реконструкцію. Зате фахівці вже підрахували: харчування учасників коштуватиме організатором ігор більш як 60 мільйонів євро. На цю суму передбачено нагодувати приблизно 24 тисячі спортсменів, членів делегацій і техперсонал.

Нещодавно мером Афін уперше стала жінка — кандидат від консервативної партії "Нова демократія" Дора Бакоянні (греки дружелюбно звуть її просто Дора). Вона набрала понад 60% голосів виборців. 48-річна градоначальниця — дочка колишнього прем'єра країни Константина Міцотакиса. Саме вона одна з тих, хто найактивніше командує підготовкою міста до олімпіади. І річ тут не тільки в тому, що в молодості Дора Бакоянні грала в баскетбол (її зріст 184 см). На її думку, якщо грецька столиця гідно зустріне численних спортсменів і журналістів, то її від туристів надалі відбою не буде.

Уже тепер у місті почалося генеральне прибирання: робітники зносять потворні рекламні щити та старі будинки, розташовані на шляху до Акрополя. Але ви напевно знаєте, що таке генеральне прибирання. Це коли завдяки титанічним зусиллям навколо виростають купи сміття, яких раніше не було видно неозброєним оком...

А взагалі грецька столиця — місто дивовижної долі, найстаріша і водночас одна з наймолодших столиць Європи. Афіни були визнаним центром культури та мистецтва античного світу ще тоді, коли багато європейських столиць не існувало.

(Далі буде).

Яна СТАДІЛЬНА.
Фото автора.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ *Сідней*

Дешевий захист

Міністри торгівлі 25 розвинених держав світу обговорили питання забезпечення країн, що розвиваються, дешевими медикаментами. Йдеться передусім про ліки від СНІДу, малярії та туберкульозу. Отож ці держави відтепер зможуть самі виробляти препарати, захищені західними патентами, і експортувати їх до найбідніших регіонів.

■ *Москва*

У Чечні кількість населення зростає

Населення Російської Федерації, за попередніми результатами загального перепису, становить 145 мільйонів осіб. Це на два мільйони більше, аніж припускалося. Особливо різко зростає кількість населення в Центральному і Південному федеральних округах, у Москві, Дагестані та... Чечні.

■ *Вашингтон*

Почалася вакцинація від СНІДу

У Сполучених Штатах почалися клінічні випробування першої у світі універсальної профілактичної вакцини проти ВІЛ-інфекції. Вона розрахована на створення імунітету до всіх трьох основних різновидів вірусу імунодефіциту, так званих підтипів А, В і С. Перевірка ефективності препарату триватиме п'ять років.

■ *Брюссель*

Теракт не вдався

Заарештований в Бельгії громадянин Тунісу Нізар Трабельсі, пов'язаний з угрупованням «Аль-Каїда», визнав, що мав намір підірвати навесні минулого року військово-повітряну базу «Клайне-Брогель».

■ *Хеврон*

Воєнна операція триває

Після нападу палестинців на єврейське поселення в Хевроні Ізраїль розширив свою воєнну операцію проти палестинців. У місті Хан-Юніс вертольоти обстріляли ракетами численні будівлі і зруйнували їх. Ізраїльська армія за підтримки танків увійшла до Хеврона і перебрала на себе контроль над містом. Там введено комендантську годину. Десятки палестинців заарештовано.

■ *Багдад*

Загрозу удару ще не знято

За два дні до закінчення терміну ультиматуму офіційний Багдад погодився з резолюцією ООН, а водночас і з поверненням до країни міжнародних військових інспекторів. Однак це аж ніяк не означає, що загрозу воєнній інтервенції США знято. Іракський режим уже й раніше проголошував свою готовність до співпраці, а потім не виконував узятих зобов'язань.

■ *Сеул*

Північна Корея таки володіє ядерною зброєю

Північнокорейське радіо в неділю передало офіційний коментар, в якому підтверджується, що країна володіє ядерною зброєю.

За повідомленнями кореспондентів "ГУ" та зарубіжних інформагентств.

■ *Фотофакт*

Увічнювати образи колишніх лідерів країни у формі матрьошок, схоже, стало не лише російською традицією, а й китайською. Нещодавно, точніше після XVI з'їзду китайської комуністичної партії, сучасний керманич Піднебесної Цзян Цземінь поповнив лави «колишніх» і став між Мао Цзедуном та Ден Сяопіном. Хоча формально він ще виконуватиме свої обов'язки до березня.

Фото АП.

СЕЛО

Нащадки хлібороба Байди

РЕАЛІЇ

За двадцять кілометрів від Черкас, на чигиринській трасі, — поворот на село Леськи. Помітивши двох чоловіків з велосипедами, запитую:
— Що це за пам'ятник у скверику?
— Був такий знаменитий хлібороб Байда, двічі Герой Соціалістичної Праці. Тепер од його справи тільки байка залишилася.

Цікавлюсь, чому так?

— Нікому ні село, ні господарство не потрібні. Все пішло прахом.

— А може, й від людей щось залежить? — зауважила, угледівши дві пляшки пива, що супроводжували їхню чоловічу бесіду.

— Авжеж. У мене є хліб і до хліба, — продовжував говіркий. — Маю теплиці, вирощую овочі майже цілий рік. Черкаси — під боком. Нікому не кланяюся: «Дайте субсидію». Сам заробляю на зошити й підручники дитині, собі — на пиво. Але душа болить. Таке могутнє господарство! А тепер — руїна...

Справді, то було унікальне господарство, відоме далеко за межами України. Саме тут розробляли стандарти хімічного обробітку полів. Саме звідси пішов у світ сконструйований механізатором Григорієм Байдою комбайн для збирання кукурудзи «Херсонець-7». А які врожаї були: по шість тисяч тонн зерна збирали на рік! По тисячі центнерів кормових буряків — з гектара! По шість тисяч кілограмів молока доїли від кожної корови! Нині ані органіки, ані мінеральних добрив достатньо немає. Земля виснажується, тваринництво занепадає. А що люди? Вони ладні працювати день і ніч, тільки б повернути славу села, заробити дітям на щастя, собі — на старість.

З такими думками прийшла два місяці тому на посаду директора сільськогосподарського товариства «Дніпро» Любов Рева. Точніше, обрали її односельці.

— Є в нас млин, олійня, хлібопекарня, є консервний і цегельний заводи, — розповідає Любов Петрівна. — Є будівельна бригада, маємо чудові, хоч і давні, зате дуже точні верстати. А ще — своя пилорама. Якби все це працювало на повну потужність, то прибутки були б. А поки що — мільйон триста тисяч гривень боргу! Відсутність законів, які сприяли б розвиткові сільського господарства, — наша біда.

Селяни з вдячністю згадують, як у 2000 році держава їм трішки зарадила. Почав відроджуватися ентузіазм, зажевріла надія на краще. А згодом знову — жодних дотацій, закупівельні ціни на продукцію знизилися вдвічі. Електроенергія подорожчала. Нової техніки немає. Консервний завод рік простояв, бо нічим було сплатити за спожитий газ. На кожній ділянці — свої негаразди.

Засмутився б, мабуть, славнозвісний Байда... Та й Іван Клименко, з ініціативи якого побудовано все те, що й сьогодні є гордістю села: Будинок культури, школа... Чи не здивувало б знаних хліборобів, що доярки не мають білих халатів! У кращому разі — чорні або темно-сині, а то й зовсім без них працюють. Що в селі немає навіть дошки пошани, бо на її оформлення також гроші потрібні. А рівнятись є на кого. «Наш золотий фонд», — каже керівник господарства про операторів машинного доїння Ніну Мигаленко, Валентину Міщенко, Людмилу Заболотню, Галину Тарасюк, Василя Харенка.

Механізатори Володимир Шамрай та Микола Гайцанюк так добре знають техніку, що навіть самотужки майструють запчастини до «Джон Діра». Не пасуть задніх молодий механізатор Михайло Івченко, їздові Іван Попович та Олексій Насонов.

Саме такі люди, як вони, забезпечують хліб і до хліба. Попри всі перебудови, реорганізації, експерименти, вони — подвижники, як і сільські вчителі. Бо тільки ентузіасти можуть працювати в школі за таку низьку зарплату. Та ще так добре, щоб одинадцятикласник Григорій Антонюк на районному конкурсі знавців української мови здобув перше місце, а шкільну туристичну команду у зльоті-поході «Свій шлях» визнали однією з кращих серед команд області.

Нестатки не затьмарюють настрою народних талантів, на які так багате правічно козацьке село Леськи. Слюсар Іван Пахаренко складає гуморески, вірші. Пісні на його вірші виконує сільський народний хор, а музику до них пише механізатор Микола Іванов.

— Раніше люди співали частіше, — з жалем прохопилася Любов Петрівна. — І все ж... людям свято потрібне.

Ще зовсім недавно День працівників сільського господарства у Леськах поєднували з Днем села. Пенсіонерам вручали розкішні корови.

— Нині, — каже голова профспілкового комітету господарства Василь Боровик, — людей також відзначили. Кращим із кращих — грамоти, подарунки. За нинішніх умов — це теж немало.

Людям свято потрібне... І впевненість у дні завтрашньому.

Ольга ШУЛЬЖЕНКО.

Черкаська область.

На знімках: «Нашим дівчатам і женихів треба», — казали доярки Любов Ведмеденко та Ганна Божко, піклуючись про молодих, працьовитих Катерину Савченко та Світлану Бузун; Іван Пахаренко — добрий слюсар і такий же гуморист; Леськи і їхнє майбутнє...

Фото Василя ДАВИДЕНКА.

Людина, яку чекають

ДОСВІД

Лише на два тижні, мало не вперше за багато літ, Микола Шевцов полишив на своїх помічників управління господарством. І навіть на лікарняному ліжку в столиці місця собі не знаходив. Він краще за інших знає, як нелегко господарству під тиском остогидлої всім мокви та сльоти. Органіки під глибоку оранку вивезли недостатньо. Та й зяб ще піднімати й піднімати. А буряки цієї осені — тільки назва.

Мимоволі ловив себе на тім, що аж надто критично оцінював дії залишених замість себе фахівців. Це підтверджував і калькулятор. Прооперoване око протестує сльозою проти звички все перевіряти. Отже, торік мали рентабельність у 47 відсотків. Цьогоріч сподівалися одержати не менше, але ціни підскочили геть на все. Отже, чистого прибутку надійде щонайменше 750 тисяч гривень — нехай у Боромлі хтось покаже кращий результат!

На якусь мить Микола Якович згадав себе молодим обліковцем кращої тракторної бригади і посміхнувся: ти диви, посеред поля, а не в класі вечірньої школи або аудиторії Харківського сільгоспінституту, чи то й у клубі на танцях...

Головою колгоспу його обрали у зрілому віці. Люди втомилися від «варягів» і проголосували за нього одностайно. Казали, цей перед начальством шапки не ламатиме, а до нашого діла ставиться, як до свого. Шевцов згадав свого попередника, який планку у 30 центнерів зернових з гектара та 3 тисячі кілограмів молока за рік від корови вважав за довгострокову віху. Він її перекрив — не спливло і двох років. Не в показниках річ, а в такому механізмі, який дав би змогу зберегти господарство за будь-якої кризи і не розпорошити громаду. Коли обирали форму господарювання, він рішуче відмовився від усіляких LTD та ПОПів, схиляючи людей до акціонерного сільськогосподарського товариства. І 1200 власників земельних паїв, як один, його підтримали.

Шевцов засвоїв науку конкурентної боротьби на селі. На якомусь етапі навіть відчув у собі азарт перемагати конкурента. Його товариство «Маяк» зростало, змагаючися з сусіднім «Гігантом» (не якимось карликом), і це втішало. Щоб перемагати, треба бути Шевцовим. Це означає будувати не показну контору з високими мурами, а асфальтові дороги до найвіддаленіших бригад і ферм. Купувати не легковики, а всюдиходи, одне слово — жити не на широку ногу, а за розміром. Сусіда з «Гіганту» вже давно подався у районне начальство, а він — ніби прикипів до своєї Боромлі: непоказного будинку, зведеного ще замолоду, родючої сумської землі й дітей, які по ній бігають. Літні табори, що він для них будує, називають люди золотим кільцем. Живе постарому, а придивитися ближче — красиво живе. Минулого спекотного літа зернових узяли на круг по 44 центнери з гектара, намолотили 8500 тонн — кращий результат в області. Довели кількість великої рогатої худоби до 1200 голів, до кінця року від кожної одержать щонайменше 3700 кілограмів молока.

Та найголовніше — люди стають інші. Якісь згуртованіші й упевненіші, ніж це було ще кілька років тому.

Володимир СІРЯЧЕНКО.

Сумська область.

На знімку: Микола Шевцов.

Фото з архіву господарства.

СВІТЛИМ РЯДКОМ

Добрий вогник спалахнув

Традиційний газовий факел урочисто спалахнув у селі Вільхівка Горохівського району. Блакитне паливо надійшло до майже 200 осель.

Будівельні роботи на 80 відсотків профінансувало місцеве приватно-орендне сільгосппідприємство «Україна». Вільхівка стала 56-м із 92 сіл району, де запалахкотів вогник. Згодом, як зазначив голова райдержадміністрації Юрій Горбенко, завершиться газифікація ще трьох тутешніх сіл.

Роман ЖИЖАРА.

Волинська область.

Сільське господарство — чудовий бізнес

Це щодня доводять в акціонерному товаристві «Іва», що в Роздільнянському районі на Одещині. Врожайність зернових тут становить 46,8 центнера з гектара. Вже повністю заготовлено корми для тваринництва. Надої молока на фуражну корову, очікується, становитимуть 3500 кг на рік, а середній приріст худоби — понад 500 г на добу. У господарстві планують отримати майже 800 тисяч гривень чистого прибутку, **повідомляє «Укрінформ».**

Осіння битва за солодке

На Кіровоградщині селяни відвойовують у негоди цукристі: часто збирають вручну, деінде — з допомогою військовиків

РЕПОРТАЖ

Мабуть, нам на роду написано воювати за врожай. Здавалося б, давно завершили жнива, продали чи поміняли на пальне зібране збіжжя, час перевести подих, але тут має селянин, згідно з військовою термінологією, «нову вводну» — врожай цукроносної культури теж треба брати з боєм. Дощі і снігопади в деяких районах Кіровоградщини вкрай ускладнили збирання і вивезення буряків з полів.

Два трактори МТЗ і один великий Т-150, розкидаючи в боки великі шмати липкої багнюки, натягують разом сталевий трос і намагаються допомогти зрушити завантаженому КамАЗу. КамАЗ повільно провертає задні колеса на місці, і всі три потужні трактори буксують на мокрому грунті, мов цуценята на прив'язі, описуючи кожен дугу зліва направо, наскільки дозволяє довжина дзвінкого від натягу тросу. Марно.

Нарешті припинивши свої спроби, люди наполовину звільняють неповний кузов вантажівки, і вона, підхоплена тією упряжкою, важко їде до дороги. Потім три трактори повертаються за камазівським причепом, який чекав своєї черги на полі. Таку картину можна було спостерігати на полях поблизу села Зибке Онуфріївського району та, власне, і в багатьох інших господарствах Кіровоградщини. Механізатори пояснюють водіям: «Порожній КамАЗ можна затягти на поле одним трактором, потім машина хай стоїть і не ворушиться. Хто їздитиме полем — застрягне обов'язково, а ми витягатимемо лише вранці, коли іншої роботи не буде. Навантажену машину витягати доводиться двома Т-150 або одним «Кіровцем». Процес затягується: там, де за день машини робили 5—6 ходок до цукрозаводу, добре якщо тепер встигають одну-дві, а робочий день триває до глибокої ночі. У Долинському районі два МТЗ-80 тягнули на буксирі причеп, на косогорі обох знесло, і вони завалилися набік. На щастя, обійшлося без жертв. Майже 80 тисяч тонн коренів ще не вивезено з полів загалом по області, майже 6 тисяч

гектарів бурякових посівів залишаються ще не займаними. Старенькі вітчизняні комплекси і досконалі закордонні «Моро» пасують у слизькому чорноземному місиві.

Господарства-щасливці, яким удалося вже зібрати свій солодкий урожай, відзначають бурякові обжинки як велике свято. А інші поспішають до них у гості, але не для участі у святкуванні, а для термінового запозичення досвіду. Для цього облдержадміністрація провела в Ульянівському районі семінар, який розпочався... о другій годині ночі. Саме о цій порі, виявляється, краще випускати в загін гичкозбиральні агрегати і комбайни, оскільки підмерзла «шкірка» грунту тримає важку техніку, не даючи колесам зануритися глибше. Тут, на полі, корені вручну доочищують, залучаючи до цієї роботи всіх, хто може тримати в руках нехитру селянську зброю, — аж до пенсіонерів і студентів. У Добровеличківському районі неоціненну допомогу надали військові, вони за найнесприятливішого стану грунту викопували буряки вручну. Боротьба за врожай триває. Область не може дозволити собі втратити його. З одинадцяти наявних цукроварень на Кіровоградщині працюють лише три, та й ті вже змушені використовувати накопичені у перший період збирання запаси сировини на своїх кагатних полях.

Олександрівський «2-й цукрозавод імені Петровського» навіть зменшив обсяги добової переробки, щоб уберегтися від зупинення техпроцесу, якщо достатнього підвезення буряків не вдасться вчасно відновити. Солодкі корені на Кіровоградщині, до речі, вродили непогано, і тільки осінні дощі трохи попсували відсоток їхньої цукристості. Багато хто з господарів цього року значно збільшив посіви буряків, а на наступний сезон статистика обіцяє щонайменше цьогорічну кількість площ. Ніщо не зможе змусити нашого селянина припинити свою невтомну діяльність. Навіть якщо сама матінка-природа намагається звести нанівець результати його праці.

Ігор ШИРОКУН.

Кіровоградська область.

Фото автора.

Сирцю не пустимо!

СКАЗАНО

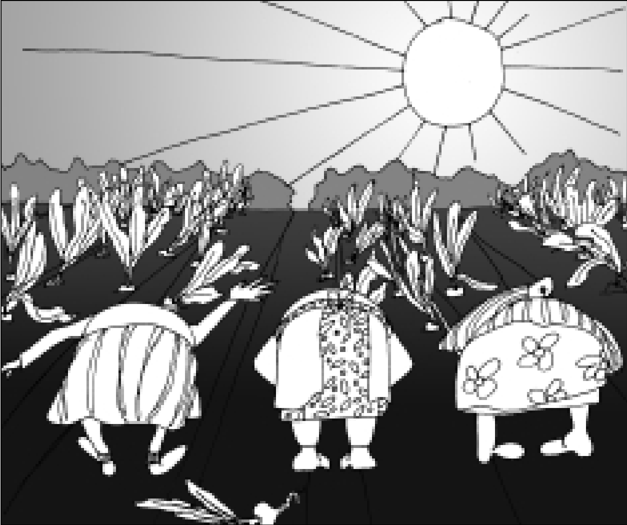
Коли Комітет Верховної Ради з питань аграрної політики та земельних відносин очолювала Катерина Ващук, ВР не раз ухвалювала закон про імпорт цукру-сирцю на пільгових умовах. Такі документи спричинили надлишок солодкого піску на ринку. Тепер ось знову беремось, на вимогу Світової організації торгівлі, щороку ввозити 200—260 тисяч тонн сирцю.

І урядова делегація з Бразилії привезла нещодавно «оптимістичну» для бурякоцукрової галузі звістку: з цієї латиноамериканської країни імпортуватимемо від 500 тисяч до мільйона тонн цукру-сирцю річно, перероблятимемо на власних потужностях, а готову продукцію реалізовуватимемо на зовнішньому ринку. Торік «добро» на пільговий імпорт теж давали за умови реекспорту. Та фахівці стверджують: більша частина цукру осіла на внутрішньому ринку. А скільки готового білого піску, виробленого з сирцю, було продано за межами України — з'ясувати складно.

«Голос України» звернувся з проханням прокоментувати ситуацію, що склалася у буряковій галузі, до голови парламентської фракції Аграрної партії України народного депутата Катерини Ващук.

За її словами, варто було завозити сирець на перших порах, коли після спаду не наростили виробництво цукрових буряків. Нині країна у змозі сповна забезпечувати своє населення буряковим цукром. Тож народним обранцям, переконана Катерина Тимофіївна, ніяк не можна голосувати за імпорт сирцю на пільгових умовах. Цього року заблокували прийняття такого законопроекту. І не страждаємо.

Шкода, що трохи цукрових буряків нині під снігом, зазначила К. Ващук. Люди вручну витягують урожай. Але не треба зводити все до стихії. Трагедія в тому, що немає техніки для копання коренеплодів. Селяни постійно на голодному пайку стосовно пальномастильних матеріалів. Коли була добра погода, з багатьох регіонів долинало: «Нема грошей».

Мал. Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

На переконання голови фракції АПУ, тут мусить бути державницька позиція. Маємо дати робочі місця — розширити галузь буряковиробництва, залучити потужності сільгоспмашинобудування, хімічної промисловості. Повинні працювати цукроварні, які збереглися.

На цей рік сирцю не пустимо, запевнила К. Ващук. А далі — розробимо механізм: у разі невивезення за межі країни виробленого з нього цукру штрафні санкції будуть такі жорсткі, що сирцевий бізнес втратить усілякий сенс.

Галина КВІТКА.

АКТУАЛЬНО

Викинули з європейського ринку

Рішення Єврокомісії заборонити ввезення до ЄС фуражного зерна з України та Росії нагадує не що інше, як копняк під зад. Євросоюз минулого тижня дав «добро» на істотне обмеження наступного року імпорту до своїх країн. Загалом ЄС планує дати згоду на закупівлю лише 2,98 млн. тонн зерна, 610 тис. тонн із них — із США й Канади. Україну і Росію взагалі було усунуто від переговорів з цього питання, бо вони не є членами СОТ. Схоже, у нашій країні вже подумали над санкціями у відповідь. Офіційний Київ має намір запровадити обмеження на імпорт деяких товарів із країн Євросоюзу, пише британська газета Financial Times з посиланням на представника України при Європейському союзі Романа Шпека. Шпек назвав рішення Єврокомісії несправедливим і таким, що підриває зусилля Європи в допомозі Україні в реформуванні аграрного сектору. «Після двох років успішних реформ ЄС намагається закрити двері українському зерну», — цитує газета його слова.

Р. Шпек переконаний, що Європейський союз принаймні має надати Україні компенсацію у вигляді зниження бар'єрів на інші групи товарів, поки Україна не вжила своїх заходів до обмеження імпорту з ЄС.

Поки суд та діло, наша держава в умовах перевиробництва зерна продовжує шукати можливості хоч куди-небудь прилаштувати надлишки колоскових. В. о. віце-прем'єр-міністра України Леонід Козаченко вважає, що Україна збереже чималі обсяги експорту зернових за рахунок активізації торговельного співробітництва з іншими країнами. Нині українські компанії відвантажують зерно до Бразилії, Єгипту, країн Північної Африки і Близького Сходу. Крім того, транснаціональні і українські трейдери ведуть переговори про поставки зерна до Індокитаю, підписано контракти з Південною Кореєю, триває відвантаження зерна до Японії.

На думку Л. Козаченка, прогнози щодо експорту Україною майже 12 млн. тонн зерна залишаються реальними: «Обсяги експорту зерна через запровадження Євросоюзом квоти не зменшаться, просто виникнуть деякі утруднення». Хоча він і не виключає певних фінансових втрат, бо Україна, імпортуючи з ЄС значну кількість товарів і експортуючи туди зерно, має можливість проводити взаємні розрахунки.

В. о. віце-прем'єра нагадав, що українська делегація вирушає до Брюсселя для переговорів про надання Україні квоти на імпорт зерна до країн ЄС.

Завод в облозі

Городенківський цукровий завод на Івано-Франківщині минулого тижня пікетували більш як три тисячі селян. Їхні вантажівки утворили кілометрові черги — люди вимагали цукру замість зданої сировини.

Борги підприємства становлять не один мільйон гривень. Тому найпоширеніша чутка серед пікетувальників: завод закриють, бурякоздавачі нічого не отримають. Однак керівники це заперечують, обіцяючи селянам видати 2 тисячі тонн цукру. За деякими даними, на залізничних коліях біля заводу стоять три вагони, завантажені солодкою продукцією.

Тиждень тому Львівський апеляційний суд наклав арешт на все майно цього заводу, тому вивезення цукру з території до встановлення власника майна — незаконне. У четвер голова Івано-Франківської облдержадміністрації дав розпорядження цукрозаводу припинити постачання продукції комерційним структурам до цілковитого розрахунку з селянами, **повідомляє агентство «Оглядач»**.

Льон: палиця на два кінці

Цього року агрогосподарства розширили посівні площі під льоном на чверть — до 30 тисяч гектарів. Адже культура поступово стає стратегічною: більшу частину врожаю, який вдалося зібрати, було продано за кордон. Епохальним для галузі став минулий рік, коли неврожай в Європі допоміг багатьом заводам укласти контракти із західними країнами. Вітчизняне волокно купують Бельгія, Франція, Литва і Росія. Тоді вони вивезли льоноволокна на 2,5 мільйона доларів. Частково тому в сільгосппідприємствах західних і північних регіонів, де соняшник і зернові зазвичай не радують високою врожайністю, повернувся інтерес до вирощування льону. В Мінагрополітики вже зарахували культуру до розряду перспективних.

Хоча, якщо розібратися, підприємства, «делегуючи» виробництво готової продукції зарубіжним конкурентам, самі собі відрізають шлях на внутрішній ринок. Але, з другого боку, у комбінатів немає коштів, щоб платити господарствам за льняне волокно. Саме тому за кордон їде більша частина сировини. ▼

Замість квітів на могилу розвідника

Душа шукала прощення

Його прізвище було надовго викреслене з історичного контексту. І не тому, що він був агентом радянської розвідки, людиною, яку завжди, мов паранджею, прикривали завісою таємниці. А передусім через те, що на ньому висіло тавро зрадника. Зрадника Батьківщини. З ним він незаслужено йшов довгі роки — через тюрми, беріївські катівні, приниження і остракізм. Та, з другого боку, Семен Якович Побережник вважає себе щасливою людиною — перед ним вибачилися, реабілітували, повернули права і регалії.

Семен Побережник — волонтер 12-ї інтербригади, яка воювала в Іспанії

Я мав щастя бути сусідом цього мужнього буковинця. Жив він поряд зі мною в невеличкому провулку, що впирався у вулицю Джамбула. Незважаючи на те, що до нього вже підкрадався дев'яностий рік життя, Семен Якович щоранку в один і той же час виходив, як він любив висловлюватися, на спацер. Йшов він рівно, лише зрідка спираючись на палицю. Його двометрову постать було видно здалеку. Увінчувала її білапребіла чуприна. Цей колір уперше з'явився на голові, коли він після провалу потрапив у лабети болгарської жандармерії. Остаточно вона побіліла в концтаборі, але вже в радянському. Провалів тоді не прощали.

За кілька днів до своєї смерті Семен Якович, зустрівши мене, сказав:

— Минулого тижня я остаточно помирився зі своєю родиною. Тепер можу спокійно вмирати.

І невдовзі його мужнє серце зупинилося. Скінчив він свій земний вік тихо, без стогону. Але перед цим він ще встиг мені пояснити, чому так ревно шукав примирення з рідними. Коли його нарешті після «строку» випустили на волю, він повернувся в рідне село Клішківці Хотинського району Чернівецької області. І тут його чекало ще одне випробування. По селу поповзли чутки про те, що Побережник ворог народу, зрадник Батьківщини. Місцеві й районні керівники наказали встановити за ним постійний нагляд. Одержали директиву й Семенові родичі: боронь Боже вступати із зрадником в контакти. І слід зазначити, цього табу пильно дотримувалася вся родина.

Даремно намагався Побережник донести їм правду про себе: свояки сторонилися його, обачливо трималися на відстані. І навіть після того, як тавро зрадника було знято, не порушили владного наказу. Та потроху лід недовіри танув. Семен навернув родину до себе, запевнивши кожного, що його душа перед ними чиста.

Розмовляли ми з Побережником і на делікатні теми. Мене, приміром, цікавило, як він, ортодоксальний комуніст, сприйняв незалежність України. Ось його відповідь:

— Я — вихідець із Бессарабії. Тривалий час наша земля була під Росією, потім ввійшла до складу СРСР. І в часи царату, і в часи радянські людей за національний дух переслідували, його впродовж багатьох років витравлювали з душ. Тому бессарабів у патріотичних устремліннях не зрівняєш з галичанами. В комуністичну ідею я повірив у молодому віці. Її зерно впало в космополітичний грунт моєї душі. І проросло. Але з віком цінності міняються. Переглянув свої погляди і я. І збагнув: є поняття непорушні — свобода, наприклад. Без неї людина — як птаха без крил. Особливо багато я передумав на цю тему в беріївських катівнях. На гармонії свободи тримається світовий устрій. Раб не здатний бути творцем. Це — аксіома. Людина теж не може бути щасливою без власної Батьківщини. Тому незалежність України зустрів як данину історичної справедливості. Але я мріяв побачити її в іншому вияві. Ми занадто рано погнали державний віз по капіталістичному шляху. І пожинаємо не ті плоди. Але шансу ще не втрачено. Треба ретельно придивитися до досвіду тих країн, які будують суспільний устрій з людським обличчям. І краще почерпнути собі на користь. До того ж не варто соромитися, що пішли по фальшивому дороговказу. Чесне визнання скоєних помилок — це одна з форм християнської спокути.

Одіссея з кривавим епілогом

Життя Семена Побережника, уродженця села Клішківці Хотинського району Чернівецької області, — захоплююча одіссея, повна несподіванок і випробувань. Двадцятилітнім хлопцем, рятуючись від призову до румунської окупаційної армії, він емігрував за кордон. Не знайшовши щастя в Канаді, нелегально пробрався до США. Працював чорноробом на автомобільному заводі Форда в Детройті. За поширення агітаційних листівок антидержавного характеру був заарештований і засуджений до тюремного ув'язнення. Потім юнака депортували за межі США. Він влаштувався моряком на бельгійське торгове судно, пізніше — на англійське. За пропаганду комуністичних ідей його знову засудили й видворили. З Бельгії юнак перебрався до Франції. В 1936 році пішов воювати на боці республіканців в Іспанію. Під чужим прізвищем пробув тут до 1939 року. Шоферував при штабі 12-ї інтернаціональної армії. Його пасажирами були генерал Лукач, Моріс Торез, Луїджі Лонго, Долорес Ібаррурі, Пабло Неруда, Ілля Еренбург, Михайло Кольцов, Роман Кармен... А постійно возив він радника повсталих республіканців Пабло Фріца. Під час одного з кровопролитних боїв його було тяжко поранено. Семен Побережник під градом куль і снарядів виніс волонтера Пабло у безпечне місце, а потім доставив на своєму «форді» до госпіталю. Через багато років ця людина протягне руку допомоги й витягне з чорної біди вже самого Побережника. Але про це мова піде трохи далі.

Подвійна гра Альфреда Джозефа Мунея

Після поразки республіканців в Іспанії за порадою Пабло Фріца Побережник поїхав до Радянського Союзу. І тут же одержав від спецорганів несподівану пропозицію — стати розвідником. Кращої кандидатури годі було й шукати — чудова зовнішність, прекрасні фізичні дані, знання восьми мов. Готували його до виконання шпигунської місії недовго — в Європі вже пахло порохом.

Побережника вирішили направити в Болгарію, оскільки гітлерівська Німеччина накинула оком на цю країну з потужними морськими портами, маючи на меті використати їх у майбутній війні з СРСР. Агент мав збирати інформацію про загравання царя Бориса з фюрером, а також про можливу таємну угоду щодо військового альянсу між Болгарією і Німеччиною.

Прибув резидент у цю країну з паспортом англійського підданого, бізнесмена на ім'я Альфреда Джозефа Мунея. Носив гість модні костюми, метелика, капелюха, опирався на тростину. Завдяки комунікабельності та інтелекту іноземець швидко ввійшов у довір'я до болгарських підприємців та інтелігентів. Не могли встояти перед двометровим красенем джентльменом і знатні місцеві жінки. Одна з них — внучка впливового священика Тодора Панджарова Славка Петрова — згодом стала дружиною Альфреда Мунея. Через свого дядька молоде подружжя одержало доступ до царського двору, а цього саме було й треба радянському резидентові. Цінна інформація сама пливла до його рук. Так, Альфред Муней без будь-яких труднощів довідався від царського оточення про те, що Болгарія підписала з Німеччиною договір, згідно з яким гітлерівці здобули право в разі екстреної необхідності увести свої війська на її територію.

Пізніше розвідник доповів Москві про розгортання великомасштабного будівництва в зоні морських портів. А це означало, що йде активна підготовка до майбутньої війни. Від наближеного до царя чиновника до Альфреда Мунея надійшла вкрай важлива інформація про те, як німецькі підводні човни пробираються крізь мінні поля у внутрішні води Чорного моря. Вони пристроювалися в кільватер до радянських есмінців та сторожових катерів і в їхньому «хвості» обминали небезпеку. За це повідомлення резидент одержав особливу подяку особисто від «батька народів».

Але невдовзі шпигунська кар'єра закінчилася. Мунея «заклав» місцевий агент, завербований радянськими спецслужбами. На щастя, дізнанням займалася не гестапо, а болгарська держбезпека. Хоча й вона не дуже церемонилася із затриманим. Били Мунея чоботами по ребрах, залізним прутом — по ключицях, припікали газовою лампою підборіддя. Тортури посилилися після того, як поліція знайшла в купі вугілля схований радіопередавач. Йому запропонували співпрацювати з болгарською розвідкою. Муней погодився. Під час радіосеансу з Москвою йому вдалося вклинити в шифрограму таємний знак, який був сигналом провалу резидентури.

Семен Побережник та генерал армії Павло Батов у селі Клішківці

Потім Мунея передали до рук гестапо. Але дружина вблагала своїх родичів з допомогою царського оточення вирвати чоловіка з лап гітлерівських церберів. І їм це вдалося. А тут Мунею ще й пофортунило — Болгарію визволили від окупантів війська маршала Толбухіна. Та з одних катівень він потрапив до інших — беріївських. Побережника визнали винним у провалі резидентури й відправили в один з таборів Карлагу.

Через терни до визнання

Після відсидки Семену Побережнику дозволили виїхати з сім'єю на Буковину. Поселився він у рідному селі Клішківці Хотинського району. Голова місцевого колгоспу на роботу не брав, бо про колишнього односельчанина ходили різні плітки. Одні подейкували, що він займався розбоєм в еміграції, через що часто потрапляв до тюрем. Інші називали ворогом народу, зрадником Батьківщини. Побережник пробував налагодити контакти з рідними. Але марне. Від нього відвернулася мама, молодший брат Василь, племінник. Лише з дочкою від першого шлюбу Анною вдалося порозумітися. Їй він розповів усю правду свого життя. А через неї про це довідалися інші односельці.

Тривалий час Побережників не прописували в селі. Жили вони в старій, батьківській хатині, через дірявий дах якої просвічувалися зорі. Семен кілька разів навідувався до голови колгоспу з проханням, аби той взяв його в гараж водієм. Але вкотре почув відмову. Врешті-решт, роботу дали. Але малооплачувану в колгоспному саду. Підв'язував деревця, білив вапном стовбури, займався обрізкою. Взимку прибирав з-під худоби гній на фермі. Одержаної платні на утримання сім'ї не вистачало. Тому жили Побережники впроголодь.

Одного разу Семен наважився написати листа в газету «Правда» такого змісту: «Я, Побережник Семен Якович, житель села Клішківці Хотинського району Чернівецької області, воював в Іспанії (1936 — 1939 рр.) на боці республіканців. Мав кличку Семен Чебан. Працював при штабі 12-ї інтернаціональної бригади водієм. Возив радника з Росії, якого звали Пабло Фріц. Якщо редакція має якісь відомості про нього, то прошу повідомити їх мені, а за можливості і його адресу».

«Правда» відповіла оперативно. Підписав листа кореспондент військового відділу Денисов. Ось що в ньому повідомлялося: «Шановний товаришу Побережник! Під псевдонімом Пабло Фріц на території Іспанії діяв Павло Іванович Батов, нині командувач Прибалтійським воєнним округом. Радимо Вам звернутись безпосередньо до нього». Було це в 1958 році, коли після «хрущовської відлиги» поступово відкривалася правда про іспанські події. Побережник написав Батову кілька листів. Але відповіді на них не одержав. Пізніше від адресата надійшла телеграма, в якій сповіщалося про те, що він запрошує Семена в гості. Разом з нею надійшов і грошовий поштовий переказ на значну суму. Це врятувало родину репресованого розвідника від голодного існування.

Наступного року бойові побратими зустрілися в Ризі. Більше місяця жив Семен на квартирі в Батова. Вечорами друзі згадували перипетії тієї далекої війни, її живих і полеглих героїв. Згодом генерал Батов напише книгу про іспанські події, в якій один із розділів присвятить своєму рятівникові буковинцеві Семену Побережнику.

Розповів гість і про свій конфлікт з колгоспним начальством, про те, яких принижень зазнав від нього. Згодом про Побережникового кривдника (не без втручання генерала Батова) вмістить критичний матеріал журнал «Молодой коммунист». Такі публікації тоді не проходили безслідно. Голові клішковецького колгоспу за знущання над героїчною особистістю показали на двері.

Подбав Батов (він був тоді депутатом Верховної Ради СРСР) і про те, щоб Побережнику збудували нову хату. Зводили її будівельники Чернівецького військового гарнізону. Прилучилися до цього й правління колгоспу та сільрада. Спорудили помешкання в рекордні строки.

Хотинський райком партії вибачився перед колишнім розвідником за негідні дії місцевих бюрократів.

Пізніше в гості до свого рятівника навідався з далекої Риги генерал армії, двічі Герой Радянського Союзу Павло Іванович Батов. Кілька днів у новому домі точилися розмови про все ті ж іспанські події, про тих, хто залишився лежати в гарячій іспанській землі, рясно политій кров'ю воїнів-інтернаціоналістів.

Особливо сподобалася Батову буковинська піч. Він годинами лежав на її

Семен Побережник — матрос бельгійського судна «Ван»

теплій долівці. Ще однією симпатією для бувалого вояка стала місцева самогонка. Побережник гнав її бездоганно. Високим гостем, ясна річ, опікувалося обласне партійне керівництво. Воно намагалося, аби уславлений воєначальник харчувався в ресторанах, менше перебував у патріархальній обстановці. Але Батов відбивався від тієї опіки усіма способами. Аби надовше залишитися в Побережника, генерал удав, що простудився і йому буцімто потрібен домашній спокій. Партійні опікуни повірили в це і залишили бойових побратимів самих ще на кілька днів. Під чарку й смачну мамалигу зі шкварками й бринзою вони продовжували згадували свою буремну молодість.

Навідувалися в Клішківці й зарубіжні гості. Зокрема побував тут колишній політкомісар 12-ї інтербригади, затятий італійський комуніст Луїджі Лонго. Він прибув, щоб вручити Семену Побережнику медаль Гарібальді. Польський консул привіз високу нагороду своєї держави — медаль «За нашу і вашу свободу». Адже клішківчанин певний час воював в Іспанії у складі польського батальйону імені генерала Домбровського, де теж зарекомендував себе хоробрим бійцем.

У 1975 році у московському видавництві «Советская Россия» вийшла книга «Крутые перевалы» про складну життєву одіссею буковинця Семена Яковича Побережника. Але по її рукопису пройшлися ножиці тодішньої цензури. Як розповів мені автор літературного запису, з тексту було викинуто майже сорок сторінок про перебування репресованого розвідника в беріївських таборах, а також у центрі підготовки радянської агентури. Тому є потреба, аби ця хвилююча книга знову побачила світ, але у повному викладі подій. До речі, нею в юнацькі роки зачитувався майбутній космонавт незалежної України Леонід Каденюк — уродженець Клішківців. Вони навіть жили неподалік. Батьки Леоніда належали до тих, хто завжди ставився з пошаною до героя невидимого фронту. Він був для них взірцем добропорядності й винятковї скромності.

Василь БАБУХ.

КАЛЕНДАР

Амбасадор нашої культури

Він ніколи не читав з аркуша і був бажаним гостем земляків, розкиданих по Європі. Його перу властиві осінні настрої і красива говірка, відчутна в наголосах знаменитих «Журавлів»:

Видиш, брате мій,
Товаришу мій,
Відлітають сірим шнурком
Журавлі у вирій.

1922 року в амбасаді УНР в Німеччині Богдан Лепкий підсумував свою молодість у невеликій промові: «Всі ми, я і мої покійні та живі ще товариші пера, настроєні були на цей акорд, акорд визвольної ідеї...».

Він народився 9 листопада 1872 року в селі Крегулець на Тернопільщині. Вчився в Бережанській гімназії. Далі Відень, Академія мистецтв. А 1895-го Богдан Сильвестрович закінчує Львівський університет як філолог. До 1914 року одна за одною виходять книжки оповідань, віршів, літературознавчі дослідження. З молодою дружиною Олесею він перебрався до Кракова, викладати в Ягеллонському університеті. Приходить визнання. Лепкий — поет романтичного типу. Туга — домінанта його творчості. Захоплення філософією Ніцше і Шопенгауера дало поштовх до містичного змалювання почуттів. Романтичний світ поезії Лепкого виповнений осінніми мелодіями. Осінь — це система координат, де відбувається основне дійство і таїнства: плинність життя, конечність людини. Пізніше, в «Ноктюрні», за романтичною печаллю постане доля нації:

Дванадцять їздців
В опівнічну їде годину.
Розпачливий спів
Лунає на всю Україну.

Війна 1914 року застала Лепких в Яремчі. Там, у готелі, залишились «Начерк історії української літератури» та історична драма «Мотря». Поета мобілізували, він опинився в Австрії, потім у Німеччині, де вів культосвітню роботу в таборі військовополонених. Аж 1925 року повернувся до Кракова, в Ягеллонський університет. Також читав лекції в університетах Варшави та Вільна, в Празі та Берліні. В 20—30-х роках Богдан Лепкий стає посередником українського наукового світу з представниками закордонної науки. З 1935 року Богдан Сильвестрович — надзвичайний професор Ягеллонського університету. Помер він 21 липня 1941 року, похований у Кракові.

Аттила МОГИЛЬНИЙ.

«Ми України поки що не варті...»

Черговий щорічний конкурс молодих поетів на здобуття всеукраїнської літературної премії імені Богдана-Ігоря Антонича «Привітання життя» відбувся у Львові.

Десятки юних авторів з України та закордону вкотре переконливо довели, що високе поетичне слово рідною мовою живе і молодіє, попри всі негаразди нашого життя.

Цей конкурс (уже дев'ятий) висвітлив кілька тенденцій, які свідчать про його перспективність і зростаючу популярність серед молоді. Насамперед це розширення географії учасників конкурсу, котра цьогоріч збагатилася Севастополем, Кривим Рогом, Сумами і навіть Сполученими Штатами Америки. Конкурс стрімко молодшає. Чи не половина його учасників не досягла повноліття, а наймолодшим лише по 11—12 років. Переважно «ожіночнена» (з 24 попередніх лауреатів 20 — поетеси), премія дочекалася чоловічого голосу. Цього року дипломи І та ІІ ступеня дісталися поетові із Сум Олегові Романенку (збірка «Самотність із ускладненням») та львів'янину Василю Мицьку (збірка «Місто-коханець»). Як сказав директор видавництва «Каменяр» Дмитро Сапіга, вірші лауреатів незабаром вийдуть у видавництві окремими книжками. Кращі вірші решти конкурсантів, як і щороку, з'являться у поетичному альманасі «Привітання життя».

Та найважливішою тенденцією є прагнення молодих вдосконалювати поетичне слово, самих себе, всіх нас.

«Ми України поки що не варті...». Цей рядок із збірки «Білий шум» наймолодшої поетеси Яринки Черняк можна, мабуть, вважати рефреном не лише конкурсу, а й самого нашого сьогодення.

Юрій ЗИЛЮК.

Львів.

О ЧАСИ, О ЗВИЧАЇ

З рогатки — по потягах

Хуліганство підлітків, які «розважаються» поблизу залізниці, здатне спричинити екстремальні ситуації і піддати життя людей серйозній небезпеці. Днями на залізничному перегоні Кольчине—Чинадієве на Закарпатті неповнолітні обстріляли з рогаток локомотив потяга. Внаслідок інциденту було розбито лобове скло, машиніст і його помічник дивом уникли травм. Через екстрене гальмування було порушено графік руху поїздів. Міліція по гарячому сліду затримала двох підозрюваних чотирнадцяти та дванадцяти років. Порушників притягнено до відповідальності за статтями «пошкодження транспортних засобів» і «хуліганство». Їх подальшу долю вирішить суд. Максимальне покарання за ці порушення — чотири роки позбавлення волі.

Сім'я по-новому: 31 січня 2003 року набирає чинності Сімейний кодекс України, з яким ви вже могли ознайомитися в нашій газеті від 26 лютого ц. р.

Розповідь про новели сімейного законодавства, які нас очікують з настанням нового року, розпочнемо зі шлюбу.

Новий кодекс не змінив істотно цей правовий інститут. Як і раніше, взаємні права та обов'язки подружжя виникатимуть лише після державної реєстрації шлюбу. Ані «цивільний» шлюб, ані релігійний обряд одруження — не привід до їх виникнення. Залишено той самий «поріг» шлюбного віку (17 років — для жінок та 18 — для чоловіків). Проте тепер за заявою чотирнадцятирічної особи суд може надати їй право на шлюб, якщо встановить, що це відповідає її інтересам. Нарешті законодавчо заборонено одруження двоюрідних братів і сестер (до цього часу перепоною були лише норми моралі та звичаї, що склалися в нашій державі).

Хоча заяву про реєстрацію одруження мають подавати особисто жінка та чоловік, її, нотаріально засвідчену, можуть подати, за наявності поважних причин, і їхні представники (їх повноваження також мають бути засвідчені нотаріально).

Реєстрація шлюбу відбувається після одного місяця з дня подання заяви, проте це може бути зроблено і раніше, з поважних причин та дозволу керівника РАГСу. Одруження можна буде зареєструвати навіть у день подання заяви, але лише в разі вагітності нареченої, народження нею дитини та наявності безпосередньої загрози для життя нареченої або нареченого.

За заявою наречених урочисту реєстрацію шлюбу може бути проведено не лише у приміщенні органу реєстрації актів цивільного стану, а й в іншому місці (проживання, надання стаціонарної медичної допомоги або в іншому місці).

Цікавим є звернення у новому Кодексі до звичаїв національних меншин. Якщо наречена і (або) наречений є представниками нацменшин і за їх звичаями прізвище має більше двох складових, то їм дозволяється з'єднувати більше двох прізвищ.

Віднині майбутнє подружжя зобов'язане буде повідомляти одне одного про стан здоров'я. Приховання тяжкої хвороби, а також хвороби, небезпечної для другого з подружжя, їхніх нащадків, може бути підставою для визнання шлюбу недійсним.

Закріплено в Кодексі таке поняття, як заручини (зарученими вважаються особи, котрі подали заяву про реєстрацію шлюбу), хоча сам факт заручення ще не зобов'язує до вступу в шлюб.

Однак перш ніж заручитися, ще раз уважно зважте свої почуття до майбутньої половини. У випадку відмови від шлюбу будете зобов'язані відшкодувати «потерпілій» стороні затрати, що були нею завдані у зв'язку з приготуванням до реєстрації шлюбу та весілля. Звільнити вас від цього зможуть лише такі підстави, як протиправна, аморальна поведінка нареченої (нареченого), приховання обставин, що мають для того, хто відмовився від шлюбу, істотне значення (тяжка хвороба, наявність дитини, судимість тощо). А якщо ви вже встигли отримати подарунок у зв'язку з майбутнім шлюбом, то договір дарування може бути розірвано в судовому порядку (у разі його розірвання обов'язково маєте повернути подаровану річ, а якщо вона не збереглася — відшкодувати її вартість).

Особливу увагу варто звернути на можливість договірного регулювання сімейних відносин. Тобто подружжя, батьки дитини, батьки та діти, інші члени сім'ї та родичі, відносини між якими визначає Сімейний кодекс, зможуть урегульовувати свої відносини за домовленістю (договором). Якщо матимуть місце обставини, не врегульовані цим кодексом, порядок вирішення таких питань можна обумовити у письмовому договорі. Однак будь-яка домовленість має відповідати законодавству та моральним засадам суспільства.

Наталя ГЕЛЕТКО.

(Далі буде).

Репетитор для ветерана полку Ігоревого

Уяви, читачу, підручник з історії як комп'ютерну гру: ти можеш виграти Полтавську битву чи бій під Бродами, можеш стати ветераном полку Ігоревого.

Такої гри ще нема. Але перший крок зроблено: вже є курс історії України на компакт-диску. Автор ідеї — Вадим КРУШИНСЬКИЙ. Сьогодні він у нас у гостях.

— Вадиме Юрійовичу, передусім — хто ви?

— Я викладаю в Інституті міжнародних відносин Київського національного університету імені Шевченка. Доцент, фахівець з міжнародних відносин, перекладач з англійської. Безпосередньо до історії як до науки не маю стосунку, але так трапилося, що 20 серпня 1991 року вийшла перша моя книжка, «История СССР», російською мовою. Саме тоді відбувся путч у Москві. Книжка вийшла, та ми з колегою зрозуміли, що, з огляду на події, вона нікому не буде цікавою. І вже 21 серпня почали роботу над новим підручником — «Історія України. Події. Дати. Факти.». Він вийшов 1992 року. Це була історія в таблицях. Такий стислий варіант: рік, подія, наслідки.

Наступною була традиційно текстова книжка «Історія України», видана у Черкаському університеті. Згодом її переклали російською, для українців Росії. Ще пізніше переклали китайською, для студентів-китайців, що навчалися в Черкасах. Потім вийшла ще одна «Історія України», на замовлення видавництва «Либідь».

— Як виникла ідея: підручник на компакт-диску?

— Сама ідея не моя. Якось я побачив на розкладці подібну історію Росії, ідея сподобалася, і я нею захопився. Спершу за допомогою програміста Геннадія Кравецького розробив і записав диск «Репетитор з історії України». Схема там така: запитання — і три варіанти відповіді, плюс невеличкі підказки, які наштовхують на правильний шлях. Ще одна подібна робота була з Основ держави і права.

А вже потім вирішено зробити курс з історії України. Зібралася команда, якій було цікаво працювати разом: професор Леонід Гайдуков, з яким ми писали тексти, художник-дизайнер Олена Батенко, програміст Геннадій Кравецький. Ми трудилися близько року, майже без відпочинку.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

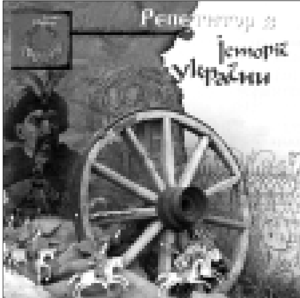
— На якого споживача ви орієнтувалися і що ставили за мету в роботі?

— Оскільки ми з Леонідом Федоровичем часто буваємо на вузівських екзаменах і знаємо, що там потрібно, то й орієнтувалися передусім на абітурієнтів та студентів. Хоча навіть учні 5—6 класів задоволені, кажуть, що це зовсім інший рівень знань, аніж «з книжки». А за мету ставили — щоб було цікаво й пізнавально-корисно. Намагалися якісно проілюструвати матеріал. Там 600 ілюстрацій. Знайшли навіть кілька унікальних знімків. Приміром, усі знають про Валуєвський циркуляр, а от фото Валуєва мало хто бачив, а ми його знайшли, як і низку рідкісних фотографій часів другої світової війни. Ще одна мета: ми спробували відійти від різних ідеологічних оцінок тих чи інших подій.

— Чим, власне, це відрізняється від звичайного підручника?

— Способом сприйняття. На диску самому можна читати текст і дивитися ілюстрації — або переглядати ілюстрації й слухати лекцію у виконанні професійного диктора. Для кращого запам`ятовування ми зробили так звану шкалу часу: на екрані з`являється схема, дата й місце потрібної вам події. Також ввели персоналії, є зручна система пошуку. Потім Г. Кравецький запропонував подати історичне географічне районування. Адже не всі знають, де межі Полісся чи Поділля. Ми намагалися дати більше інформації про побут українців: знаряддя праці, посуд, одяг, навіть пісні наших пращурів — усе це є на диску. До того ж будь-який з матеріалів можна використати для написання реферату. Вивчаючи історію по цьому диску, можна перевіряти себе на диску «Репетитор».

— Про нашу історію завжди дбає українська діаспора в Америці. Але навіть у них подібного посібника нема. Звідти були якісь відгуки?

— Копію для ознайомлення ми їм надали. Наша робота сподобалася, зокрема, відомому історикові Оресту Субтельному. Але ми не отримали якихось конкретних зауважень чи пропозицій, скажімо, щодо спільного проекту. Зрештою, ми працювали передусім не на діаспору, а заради тутешніх потреб.

— А як наше Міносвіти оцінило новинку?

— Їхні фахівці зацікавлені проектом, він рекомендований міністерством як навчальний посібник. Звісно, якщо буде замовлення Міносвіти, то вартість диску набагато знизиться.

— Скільки він коштує і де продається?

— Придбати обидва диски можна у фірмових магазинах, не лише у Києві. А коштує кожен від 20 до 25 гривень, трохи дорожче за диски з музикою, але інформація того варта. Я розумію, що діти сьогодні не читають книжок. І це велика проблема. Та коли нам удасться хоча б отак заохотити їх до історії, то ми цю можливість принаймні використали. Нам здається, що то — потрібна річ. І це доводить попит, хоча реклами й не було.

— Що ви хотіли б побажати нашим і своїм читачам?

— Освічена людина має знати історію своєї країни. Тож побажаю, щоб історією цікавилося якомога більше людей.

Розмову вела
Олена ГОРБУНОВА.

АКЦІЯ

Вересень торгував собою на благо вітчизняного книговидання

Минулої суботи на столичному книжковому ринку «Петрівка» торгував своєю книгою «Табу» відомий телеведучий Микола Вересень. Торгівля йшла жваво і затримувалася тільки тим що, автор щедро роздавав автографи покупцям.

Поруч було помічено братів Капранових, котрі уважно стежили за процесом. Капранови — відомі видавці (продюсерська агенція «Зелений пес», конкурс гостросюжетного роману «Золотий Бабай»). Власне, вони й ініціювали оцю акцію, і охоче пояснили нашому кореспондентові, в чім тут річ:

— Вересень надрукував у нас свою книгу і прийшов по гонорар. Ми відповіли: «Нема!» — «Як — нема?!» — «А так! Перш ніж отримати гонорар, спробуй продати свою книгу, щоб сповна усвідомити, в яких умовах перебуває вітчизняний книговидавець. Тобі доведеться продавати свою книгу за десять гривень, а поряд така сама за якістю книга московських видавців коштуватиме удвічі дешевше, і ти замислишся, чому воно так...»

Звісно, головна мета акції — не провчити автора, а звернути увагу політиків та журналістів на реальний стан речей. Брати Капранови вважають, що довгоочікувані податкові пільги не врятують, а навпаки — остаточно погублять українське книговидання. Цими пільгами скористаються хіба що ті самі росіяни — їм буде вигідніше друкувати свої книги в нас. А нашим видавцям, щоб порятуватися, потрібні не пільги, а рівні умови на ринку. А для цього необхідно прийняти антидемпінгове законодавство, встановити мито і акцизи для російської книжкової продукції на кордоні. Тільки тоді покупець зможе вибирати товар не між дорожчим нашим і дешевшим російським, а між кращою чи гіршою книжкою вітчизняного виробництва.

Аргумент ніби сміливий і переконливий, хоча невідомо, як на це подивляться наші законодавці.

Віктор ГРИНЕВИЧ.

Онуки Маестро

Видатний співак і педагог Костянтин Огнєвой — постать знакова для української школи співу. Три роки тому його не стало. Але вишукана техніка Огнєвого — не експонат історії вокального мистецтва, а жива пам'ять.

Справу Огнєвого-педагога продовжує один з його кращих студентів, нині викладач Національної музичної академії Геннадій Кабка **(на знімку),** що був асистентом Костянтина Дмитровича і добре засвоїв його методику. Серед учнів тенорового класу Геннадія Кабки є лауреати всеукраїнських конкурсів, а серед випускників — відомі співаки Д. Яремчук, О. Ковач. І сам Кабка успішно концертує, він соліст Оперної студії НМАУ, Дитячого музичного театру, об'єднання «Київська камерна опера».

Проректор академії професор Людмила Євгенівна Цвірко вважає: «Запорукою творчого успіху «онуків» Огнєвого є саме праця під чуйною рукою Геннадія Кабки. Він дуже талановита людина, прекрасний співак. Тенорова особливість звучання його голосу, тембру, внутрішня глибина вражає чарівним артистизмом, тонким шармом. Звичайно, володіння голосом, надзвичайне тенорове легато, уміння показати вокальну кантилену — краще, що перейняв Геннадій від Огнєвого. Та у нього є власний почерк, виконавський і педагогічний. Стиль взаємин зі студентами, атмосферу, що панує у нього в класі, не кожному дано створити. І я дуже рада, що в нас є такий виконавець і педагог».

А Любов Олексіївна Бєглєцова, незмінний концертмейстер класу Кабки, каже: «Геннадій до консерваторії закінчив технічний вуз, а такі люди, зазвичай, уміють не лише відчувати, а й мислити. В цьому його успіх. Огнєвому в певному сенсі було простіше — на нього працювало його ім'я. Але Геннадій довів, що він гідний свого вчителя. Якщо раніше йшли слухати клас Огнєвого, то нині на етапних концертах класу повні зали збирає ім'я Кабки. Звісно, методика у нього своя, але в ній є головне від школи Огнєвого: бачити в учневі коштовний камінчик, який треба огранити по-своєму. Геннадій тонко це відчуває. Тому планка професіоналізму нашого класу тримається на висоті».

Ось і останній концерт учнів Геннадія Кабки у НМАУ пройшов з великим успіхом.

Тетяна КОНДРАТЮК.

Нацрада зобов'язала

Національна рада з питань телебачення та радіомовлення прийняла рішення: зобов'язати телекомпанії попереджати у своїх анонсах про показ фільмів, які мають обмеження для перегляду за віком. Під час друкування телепрограм має бути подано віковий індекс глядацької аудиторії. Нацрада також встановила часові обмеження для демонстрації фільмів, що мають вікові обмеження: фільми, які заборонені до перегляду дітям до 14 років без присутності батьків, можна показувати лише з 18.00 до 6.00, фільми, заборонені для дітей віком до 16 років, — з 21.00 до 6.00, до 18 років, — з 23.00 до 6.00, до 21 року, — з 0.00 до 6.00. Про це йдеться у повідомленні Нацради, **переданому УНІАН.**

Я — в Європу. А ви?

РЕЗОНАНС

З великим обуренням прочитав статтю пана Хміля «Чи не легковажимо ми історією задля Європейського вибору?», надруковану у номері вашої газети від 24 липня 2002 року.

Таке враження, що автор мислить категоріями давно минулого часу. І коли він говорить про вікове єдине співіснування народів Східної Європи, що «... стало передумовою створення ними після Жовтневої революції спільної держави — Радянського Союзу», забуває, як Союз створювався, що це не був акт доброї волі незалежних держав. Справжня Українська держава «впала» в 1920 році саме під ударами більшовиків, а створена натомість Українська Радянська Соціалістична Республіка вже не була незалежною. Тому не можна говорити, що утворення СРСР було логічним наслідком співіснування східнослов'янських народів.

А що стосується інтеграції України до Європи та історичних зв'язків між ними, то і тут не можу погодитися з паном Хмілем. Навівши деякі епізоди з історії Західної Європи, він пише: «Як бачимо, Україна до цієї історії не має жодного відношення. Вона розвивалася в іншому історичному руслі». Та невже це відповідає дійсності? Будь-хто, хоч трохи знайомий з історією України, підтвердить, що ще за часів Київської Русі ми активно контактували з країнами Західної Європи, про це свідчать різні історичні джерела. Та й урешті-решт, невже Ярослав Мудрий віддавав би своїх дочок за правителів Західної Європи, не маючи там жодних інтересів?

Професор Хміль пише, що Україна ніколи не розвивалася з Європою як одне ціле. Але ж і це не відповідає дійсності. Адже якщо погортати сторінки історії, на чому і наполягає пан Хміль, побачимо, що, перебуваючи у складі Речі Посполитої, Україна розвивалася як одне ціле з Європою. І навіть коли Західна Україна була у складі Австро-Угорщини, то це все одно була Західна Європа.

Пан Хміль пише, що геополітичні інтереси України на протилежному від західноєвропейських країн боці. Знову-таки з історії ми знаємо, що укладений у січні 1654 року військовий союз між Гетьманською Україною та Московією переріс у приєднання України до Росії, і протягом більш як трьохсот років наша країна від цього потерпала, їй було завдано значної моральної й матеріальної шкоди.

На відміну від пана Хміля, я цілком згодний з радником Президента А. Гальчинським. Упевнений, що більшість громадян України солідарна у прагненні інтеграції до європейських структур.

Руслан ГУТ, історик.

Южноукраїнськ,
Миколаївська область.

Увага — підліток!

ЕКСПЕРИМЕНТ

Як експеримент у Харківській області запроваджується ювенальне судочинство. Ця інституція — не новина для всесвітньої юриспруденції, оскільки в Чикаго (США) вона виникла ще 1898 року.

В Україні потреба в такому реформуванні судової системи пояснюється тенденцією зростання злочинності серед молоді, гострою перевантаженістю судів та недосконалістю розробки законодавчої бази відносно неповнолітніх.

Грунтуючись на практиці європейських країн, експеримент передбачає створення в районах міста Харкова та Харківської області спеціального штату працівників (суддя, прокурор і соціальний працівник), що займатиметься справами, де неповнолітній виступає підсудним або потерпілим — під час розгляду кримінальних і адміністративних справ, чи однією із зацікавлених сторін — під час розгляду цивільних справ. Такі судиноситимуть виховально-терапевтичний характер, оскільки в них мають вивчати особистість підлітка, оточення та умови його життя, обставини і підстави, за яких було скоєно правопорушення.

Основним завданням ювенального судочинства буде справедливе і гуманне ставлення до підлітків, які перебувають у конфлікті із законом, швидке здійснення судочинства відносно них, а також профілактика злочинності серед молоді. Але попри це, запровадження ювенального судочинства викликає великі суперечності, бо перспектива застосування цієї інституції вельми сумнівна.

Так, опитування деяких суддів міста засвідчило, що спеціалізовані суди для неповнолітніх справді ефективні, але, на жаль, не в нашій країні. Оскільки якість проведення судового засідання в перспективі не є гарантією поліпшення умов життя засуджених після винесення вироку. А наслідки, пов'язані з ізоляцією від суспільства та позбавленням волі у прийомниках-розподільниках і виховних колоніях, можуть травмувати неповнолітнього на все життя й перекреслити те позитивне, що його було досягнуто під час судового засідання.

Однак ювенальне судочинство заслуговує «право на життя», адже це великий крок уперед у сфері захисту прав неповнолітніх, і за умови проведення необхідних реформ — досягнення позитивних результатів гарантовано.

1999 року ювенальне судочинство практикувала Росія. Експеримент було визнано вдалим, і вже з січня 2006 року закон «Про ювенальні суди в Російській Федерації» набуває чинності. Чи розвиватиметься ювенальне судочинство в нашій країні і чи «прийде закон на допомогу неповнолітнім» — поки що невідомо.

Світлана КУПІНА.

Харків.

НАБОЛІЛО!

Тихо їдеш... Але де будеш

Середина робочого тижня, восьма двадцять ранку. На посадку подається електропотяг сполученням Ірпінь—Боржгагівка. Усі нарешті розмістилися. Рушили. У вагоні — наче у вулику.

— Станція Біличі, вихід ліворуч, наступна станція Новобіличі, — повідомляє машиніст.

Минуло близько десяти хвилин, коли пасажири збагнули, що електричка й досі стоїть у Біличах. Стурбованість поступово зростала, всі сподівалися на пояснення, але машиніст мовчав. У стані невідомості довелося чекати з півгодини. І жодного пояснення за цей час люди так і не почули. Нарешті потяг рушив, точніше — ледь-ледь поповз.

— З такими темпами ми й до вечора не доїдемо, — знервовано сказала якась жінка. — А в мене зустріч о пів на десяту...

Ось і Новобіличі. І знову довга зупинка.

— Та що ж це відбувається? — не витримує літній чоловік.

А у відповідь — тиша.

Аж під'їжджаючи до станції Святошин, всі побачили причину затримки — важку техніку, шпали та людей у жовтогарячій формі, що метушилися на коліях.

Пасажири теж люди і розуміють: колії потрібно ремонтувати. Але й залізничники мали б ставитися до пасажирів з більшою повагою та розумінням.

Ніхто з працівників залізниці не зважив на те, що люди спізнювалися на роботу, хтось не встигав на важливу зустріч, а хтось — на поїзд чи літак. І, звичайно, ніхто так і не пояснив причин затримки і не вибачився за тимчасові незручності...

Олена ГОРБУНОВА.

P. S. Тим часом у витягу з «Правил перевезень пасажирів, багажу... залізничним транспортом України», який є у кожному вагоні електропотягу, зазначено: «Пасажир має право на безпечне і ***своєчасне*** доставлення до місця призначення, встановленого у проїзному документі...»

Катастрофічно не вистачає транспорту

Приємно читати й чути про позитивні зміни у роботі залізничного транспорту. А також про те, що нині у столиці громадський транспорт буде на європейському рівні. Проте коли ж звернуть увагу на роботу районних автопідприємств, які забезпечують перевезення мешканців села?

Їхня важка праця, відірваність від цивілізації, бідність... Усе це я спостерігаю протягом багатьох років. Гірко бачити, як хворі літні люди йдуть пішки до міста, а потім пішки повертаються. Автобусів не вистачає, а ті, що є, давно час списати.

Нещодавно була у відрядженні в Ізяславському районі. Там у 13-місну маршрутку набивається 30 душ. Адже кожному треба їхати до міста.

Дуже прошу наше керівництво звернути особливу увагу на транспортне забезпечення у провінції. Не треба чекати, поки вийде з ладу останній автобус. Якщо хтось мені не вірить, хай сам спробує сісти у громадський транспорт з усіма або ж «прогулятися» від села до міста. Може, тоді їхні погляди зміняться.

Надія ІВАНЧУК.

Хмельницький.

Дорога з нікуди

Делегати конференції дорожників Чернівецької області звертаються до народних депутатів Верховної Ради України.

Вам напевно відомо, що в дорожньому господарстві країни склалася загрозлива ситуація. І це — наслідок недостатньо виважених законодавчих рішень щодо фінансування дорожніх робіт. Уже протягом трьох років не вводять у дію Закон України «Про джерела фінансування дорожнього господарства України». Але саме в ньому визначена нова система фінансування дорожнього комплексу, яка узгоджується зі світовим досвідом фінансування й утримання доріг з цільових дорожніх фондів. Ці фонди мають формуватися за рахунок спеціальних податків на користувачів доріг.

Через це, порівняно з 1998 роком, обсяг фінансування зменшився в 3,3 разу. Крім того, на 25—30% зросла вартість основних дорожньо-будівельних матеріалів. Відповідно обсяги робіт зменшилися: з уведення в експлуатацію нових доріг — у 6,5 разу, з капітального ремонту доріг — в 11 разів. Дорожники спроможні здійснювати роботи тільки з першочергових та надзвичайних заходів. Асфальтобетонні заводи не працюють. Дорожня техніка десятиліттями не оновлюється.

Ми звертаємося до вас, шановні депутати, з проханням врегулювати законодавчо-правову базу з питань фінансування дорожнього господарства.

С. ЗАПІСОЧНИЙ, голова облорганізації Всеукраїнської профспілки працівників автомобільного транспорту та шляхового господарства.

Чернівці.

ПРОБЛЕМА

Сохне село без води

У нашому селі постійно відключають воду. Останній раз відключили 14 жовтня, і ми з того часу без води. Боржників серед нас немає, і виходить, що платимо за те, чого не отримуємо. До криниць вишиковуються довжелезні черги, і в результаті черпаємо воду з піском.

Керівництво села болючим для всіх питанням не цікавиться. Чуємо лише одну відповідь: немає грошей. Через цю проблему у нас закриті школи і дитячі садки. Але ж так жити далі неможливо!

Н. МАЗУР, С. ЛЯЩЕНКО, В. ЗАХАРЧЕНКО та ще 20 підписів.

Ямпіль,
Сумська область.

«ГУ» — МОЯ ГАЗЕТА!

Це те, що я люблю

Разом із «Голосом України» вже шість років. Спочатку передплачував на один рік, потім — на півроку, нині виписую поквартально. Дуже люблю газету. Останніми місяцями читати її стало цікавіше, з'явилося чимало нових рубрик. Але!.. Дуже скупа нині інформація із сесійної зали Верховної Ради України. Бувають випуски, коли багато сторінок займає реклама, треба її розосереджувати рівномірно в кожному номері. А взагалі — тримайтеся старого курсу!

А. ГОЛОВКО.

Дніпропетровськ.

ТВОРЧІСТЬ ЧИТАЧІВ

«Ваш муж под Киевом убит...»

Цього вірша я присвячую мільйонам солдатських удів, однією з котрих була моя мати.

Мне мама снится молодой
С грудным ребенком на руках.
Ведь в двадцать два стала вдовой.
Печаль и грусть в ее глазах...
Читает с фронта похоронку,
Как лист осиновый дрожит.
А эхо вторит втихомолку:
«Ваш муж под Киевом убит»...
По жизни крест свой пронесла,
С судьбой смирилась роковой.
Любовь всю детям отдала,
Ушла достойно в мир иной...
Младенец стал давно мужчиной
В три раза старше за отца.
Война была тому причиной,
Что он не знал его лица...
Мне снится мама молодой,
И вечный зов в ее глазах.
Пушистый волос с сединой,
Я пробуждаюсь весь в слезах...

Віктор ГОРДІЄНКО, ветеран органів МВС України.

Любашівка,
Одеська область.

ФОТО З КОНВЕРТА

Новобудова з давнім обличчям

Замість цього дому поки що лише руїни попереднього — порожнеча. Невдовзі його буде відбудовано із сучасним «начинням». Але фасад залишиться такий самий, і вулиці Подолу не змінять свого обличчя. Це схоже на нову книжку в старій обкладинці.

Фото Юлії КРАСНОЩОК.

Київ.

Якщо потяги прибувають — значить,

Відкриваючи в липні в Харкові «зелений семафор» швидкісному залізничному рухові в Україні, Президент країни Л. Кучма почав свою промову досить несподіваним іронічним зауваженням. Воно було таке відверте, так било в точку, що навіть ласі на гострі слівця колеги постаралися пропустити це повз вуха, аби не потьмарювати урочистість та історичну важливість події сумною повсякденністю вітчизняного буття. А тим часом, як на мене, Президент казав про головне. Знайшилися от, мовляв, справжні чоловіки, котрі сенс свого життя вбачають не в особистому збагаченні, а в служінні Батьківщині, так і десятки мільйонів одразу де й узялися, і колієве господарство довели до пуття, і потяг-красень сьогодні виряджають у дорогу. А далі — висновок: якби отак жила вся країна, переймалися такими турботами всі керівники, Україна нині була б зовсім іншою державою...

Коли ще кілька років тому від залізничного начальства тільки й можна було почути, що, мовляв, приїхали, все летить шкереберть, вантажів немає, перевозити їх — самі збитки, а пасажирські перевезення і взагалі розорюють дорогу, то на сьогодні підприємство «Південна залізниця» — одне з найприбутковіших у регіоні. Отримати тут роботу вважають такою самою удачею, як, приміром, влаштуватися на престижну державну службу або до банківської установи. Не раз, намагаючись задовольнити свою професійну цікавість і знайти просту відповідь на складне запитання «звідки грошенята?», щоразу стикався з досить прозаїчною формулою успіху: призупинили розбазарювання коштів, крадіжки, все взяли під суворий контроль і облік — от і почали жити як люди. Виявляється, штука не така вже й складна?

Залізничну галузь раніше нерідко називали «державою в державі», наголошуючи цим на її відокремленості й некерованості. Нині, гадаю, цей вислів дещо застарів. «Укрзалізниця», якщо точніше, є взірцем державного розв'язання багатьох проблем у відсталій і неефективно керованій поки що державі.

Зустрічаючи другий швидкісний потяг на вокзалі станції Харків-пасажирський, начальник Південної залізниці Віктор Остапчук наголосив, що перший «Столичний експрес» став тією символічною ластівкою, котра, як відомо, погоди ще не робить, але вже несе весну, передвіщає поліпшення економічного клімату не тільки залізниць, а й цілої країни. І недалекі часи, коли такі потяги з'єднають не тільки Харків і Київ, а й багато ще які міста України.

— Залізниця дуже чуйно зреагувала на веління часу, — сказав на церемонії зустрічі «Столичного експреса» харківський міський голова Володимир Шумилкін. — У харків'ян і гостей нашого міста з'явилася нова потреба — швидко й комфортно робити ділові поїздки, та й просто їздити в гості одне до одного. І залізничники задовольнили її сповна.

Нині розводитися особливо про переваги швидкісного руху, про комфорт і затишок, що оточують пасажирів у сучасних вагонах, про нові види послуг у цьому потязі, либонь, немає сенсу. Бо краса та зручність завжди були і будуть у ціні. І кожний бажаючий може тепер усі ці досягнення цивілізації оцінити особисто, бо ціна на квитки — одна з найнижчих на пасажирському транспорті і доступна всім без винятку верствам населення. Але важливо врахувати інше: кошти, отримані від перевезень, не тільки збільшують кількість рухомого складу, поліпшують якість транспортних послуг, а й створюють корисну інфраструктуру, чудове середовище для життєдіяльності людини.

Привокзальну площу, котра раніше не відрізнялася від багатьох схожих жалюгідністю й занедбаністю, тепер по праву можна назвати найкращою в місті, вона дивує гостей і транзитних пасажирів пишністю фонтанів і вдалими архітектурними рішеннями. Колись пропахлий карболкою вокзал на очах перетворюється на новітній європейського стилю комплекс. А привокзальні кафе дивують не тільки вишуканим асортиментом, а й приємним прейскурантом.

Торік Південну залізницю було визнано кращою в галузі. За підсумками роботи за перше півріччя 2002 року підприємство знову стало переможцем у галузевому змаганні серед залізниць України, отримавши доходи від перевезень у розмірі 655,4 мільйона гривень, а прибуток — 71,6 мільйона. За той само час виконано важливі роботи, пов'язані з ремонтом вокзалу станції Харків-пасажирський, здійснено капітальний ремонт платформ, проведено реконструкцію приміських пасажирських станцій.

Згідно з «Комплексною програмою взаємодії промислових підприємств Харківщини і Південної залізниці з виготовлення запасних частин і комплектуальних для потреб дороги на 2002 рік», прийнятою на спільному засіданні колегії Міністерства транспорту України та Харківської облдержадміністрації, запланований обсяг продукції на поточний рік становить 45,7 мільйона гривень. Є всі підстави гадати, що понад два десятки договорів буде успішно реалізовано, а заплановані обсяги виробництва виконано. А це вже виробниче завантаження, робочі місця на багатьох харківських підприємствах, у тому числі й воєнно-промислового комплексу.

— Сьогодні треба закріпити позитивні тенденції і у вантажних, і в пасажирських перевезеннях, — каже Віктор Остапчук. — А для цього необхідно вже найближчим часом виконати великий обсяг робіт. Оскільки наша залізниця транзитна, то для нас вкрай важливе залучення додаткових вантажних потоків, особливо тих, які зароджуються в Російській Федерації, Казахстані, Середній Азії. Звичайно, кожний клієнт бажає провезти вантаж якнайдешевше. І резерви здешевлення перевезень ми маємо. Один із них — електрифікація ділянки Гребінка—Полтава—Харків. За останні три роки ми ввели в дію ділянки Лубни—Ромодан—Миргород—Гоголеве. Нині розгортаємо роботи на ділянці Гоголеве—Сагайдак у Полтавській області. Наші старання, гадаю, можна зрозуміти, адже собівартість вантажних і пасажирських перевезень на електропотягах істотно

ТЕНДЕНЦІЇ

Сотню пишемо, тисяча в голові

У вугільній промисловості області намітилася тривожна тенденція: посадових осіб деяких шахт вразила хвороба — недоприбуткування видобутого вугілля. Причому таких «забувак» стає дедалі більше. Співробітники спецпідрозділу із боротьби з корупцією та організованою злочинністю управління СБУ зацікавилися вмістом аварійного складу шахти «Орєховська» ДХК «Краснодонвугілля». Причиною перевірки послужили дані про заниження показників вуглевидобутку. Фахівці дуже легко встановили «липу». Замість реальної кількості вугілля в 1198 тонн, яке надійшло за документами, на складах було лише 284 тонни. Зникла майже тисяча тонн вугілля. За даними правоохоронців, необрахуване вугілля вартістю 89 482 тисячі гривень планували до незаконного продажу комерційним структурам. Якби паливо було реалізоване державним підприємствам, виручка пішла б на зарплату гірникам. А в цьому разі дотримувалися інтереси лише самих продавців. Краснодонський міський суд вніс справедливість.

Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

Щоб експреси

Віднині поїздку з Києва до Харкова та назад можна здійснити так званим денним експресом упродовж 16 годин. Виїхавши зі столиці швидкісним потягом підвищеної комфортності о 6 год. 33 хв., назад можна повернутися о 22 год. 17 хв. Їдь хоч у справах службових, хоч на екскурсію чи до тещі на вареники, часу для цього не забракне: між прибуттям і відправленням пасажири матимуть чотири години.

Це вже другий швидкісний потяг, який здійснює рейси між Києвом та Харковом. Тепер експреси курсуватимуть «назустріч» один одному. Для того, щоб вони «бігали» швидше, реконструйовано 500 кілометрів залізничних колій. Виведення їх на маршрут скоротило час перебування пасажирів у дорозі з 9 год. 45 хв. до 5 год. 45 хв. Потяг складається з двох вагонів першого класу (купейного типу), шести — другого, зі спільним салоном, а в одному обладнано бар.

Виготовлені вони на Крюковському вагонобудівному підприємстві. Конструктори і виробники забезпечили їм високу надійність в експлуатації, запровадивши автоматичні системи: контролю за електрозабезпеченням, пожежогасінням, блокування швидкості. М'які крісла та телевізори створюють для тих, хто подорожує, затишок і комфорт. Упродовж поїздки пасажири мають можливість подивитися телепередачі та відеофільми. Інформаційні табло, розташовані в кожному вагоні, повідомлять про обслуговування в потягу та на вокзалах.

Відправляючи другий швидкісний експрес у дорогу, Міністр транспорту України, начальник «Укрзалізниці» Георгій Кірпа сказав, що рентабельність першого швидкісного потягу висока: досягнуто стовідсоткової заповнюваності місць. Це дасть змогу окупити затрачені на запровадження маршруту кошти вже протягом двох років. Міністр підкреслив, що це лише початок оновлення залізничної мережі. Вже наступного року ще один експрес, який рухатиметься зі швидкістю 140 кілометрів на годину, відправиться до Дніпропетровська.

На запитання кореспондента «Голосу України» щодо подальшого розвитку системи залізничних перевезень Георгій Кірпа сказав, що разом із французькими фахівцями вже опрацьовується новий проект, який передбачає спорудження 300-кілометрової ділянки залізниці, на якій експреси рухатимуться зі швидкістю 300 кілометрів на годину. Однак, зауважив Міністр транспорту, до цього має бути готова не лише «Укрзалізниця», а й загалом уся економіка країни. Тому про часові рамки реалізації цього проекту казати ще зарано.

хтось їх відправляє

нижча, аніж на тепловій тязі.

Розв'язуємо проблеми оновлення рухомого складу, особливо пасажирського. Не секрет, що в багатьох вагонів уже давно закінчився термін експлуатації. Тому ті кошти, що ми їх нині заробляємо на дорозі, спрямовуємо на ремонт. Цього року плануємо відремонтувати понад двісті вагонів заводським способом, збільшуючи обсяги ремонту саме на Харківському вагонобудівному заводі з тим, щоб кошти залишалися в нашому регіоні для розвитку виробництва. А працюватимуть стабільно наші підприємства —збільшуватимуться й залізничні перевезення.

Останнім часом на залізничних магістралях ЮЗ з'явилися й оновлені електропотяги підвищеної комфортності, де є вагони першого, другого і третього класів. Це так звані денні експреси, і багато хто з пасажирів уже оцінив їхні переваги. До того ж тут квитки на 20 відсотків дешевші за вартість проїзду в загальному пасажирському вагоні. Це також результат втілення в життя програми харківської промислової кооперації. Завдяки таким «денним експресам» харків'яни зуміли зв'язати зручним і недорогим приміським транспортом три слобожанські обласні центри — Харків, Полтаву і Суми, про що пасажирам раніше доводилося хіба що мріяти.

Цікавий досвід набула і чималий прибуток має ЮЗ від так званої допоміжної діяльності. І справа не тільки у створенні на вокзалі сучасного сервісного центру, в розширенні асортименту надаваних послуг, реконструкції готелю за європейським класом. Південна залізниця перша в Україні отримала ліцензію державного міжнародного експедитора, що також дає неабиякий прибуток. Розроблено й інші програми, які дають змогу, образно кажучи, вклавши гривню сьогодні, завтра отримати дві-три. І такі програми є в кожному підрозділі, за рахунок чого передбачено отримати економічний ефект у кілька сотень мільйонів гривень.

Порівняно з 1999 роком зарплата на підприємстві зросла в 1,6 разу і становить тепер в середньому 500 гривень. Пенсіонерам, які внесли особливий вклад у становлення підприємства, є доплата до пенсії. Для працівників та їхніх родин — лікувально-оздоровчі заклади в Миргороді та Євпаторії. До речі, на медичне обслуговування тут щороку виділяють понад п'ять мільйонів гривень, зокрема на закупівлю ліків, обладнання. Не шкодують коштів на розвиток фізкультури і спорту. Нині поставлено завдання — в усіх подвір'ях і мікрорайонах компактного проживання працівників ЮЗ оновити, а де треба — обладнати спортмайданчики, щоб дітлахи активно займалися спортом.

Микола КОСИЙ.

Харків.

були крилаті

Що зарано, то зрозуміло, адже набрати «європейський» розгін для швидкісних потягів за стандартами країн, що є членами європейської спільноти, де він сягає 300 кілометрів на годину, одразу не вдасться: для цього слід створити передумови розвитку української економіки загалом. Але, як розповів начальник головного пасажирського управління «Укрзалізниці» Леонід Лобойко, в галузі проводиться цілеспрямована робота стосовно підвищення маршрутної швидкості пасажирських потягів. Стратегію її втілення ухвалено в січні, і вона запроваджуватиметься упродовж п'яти років. На першому етапі, який триватиме три роки, передбачається пустити потяги зі швидкістю 140—160 км на годину на міжнародних напрямках — до Росії та Польщі, а на внутрішніх — до Одеси та Дніпропетровська. На третьому етапі, який триватиме до 2010 року, швидкість руху потягів має бути підвищена до 200 км за годину. Ці плани можна краще зрозуміти, пояснює начальник головного пасажирського управління, коли порівняти нинішні показники: сьогодні на маршрутах «Укрзалізниці» курсує 347 пар потягів, середня швидкість яких становить 53,3 км на годину.

— Тому початком, покладеним на ділянці Київ—Харків—Київ, де експреси розвивають швидкість 140 кілометрів на годину, залізничники можуть пишатися: вища в країнах колишнього Радянського Союзу є лише на ділянці Москва — Санкт-Петербург, яку споруджено силами усієї тодішньої радянської держави, — розповідає Леонід Михайлович. — Тепер ми реконструювали 500-кілометрову ділянку шляху самотужки, пустивши нею також і вагони власного виробництва, що його фінансувала «Укрзалізниця». До речі, у зв'язку з випуском нових вагонів на підприємстві відкрито 300 нових робочих місць.

Українські вагонобудівники довели, що спроможні випускати таку високоякісну продукцію, але на неї бракує коштів. Найближчим часом «Укрзалізниця» потребуватиме вже 25 нових вагонів, з яких має бути сформовано три потяги. Один курсуватиме на ділянці Київ—Дніпропетровськ, другий відправлятиметься зі столиці в східному напрямку, а третій — у південному. Щоб реалізувати це завдання, потрібен кредит у 100 мільйонів гривень. Зараз вагонобудівники шукають кредиторів. Для наших виробників ця справа хоч і нова (адже досі в Україні виготовляли лише локомотиви та вантажні вагони), але перспективна — з огляду на те, що залізнична галузь модернізується.

Валентина ПИСАНСЬКА.

На ділянці Київ—Харків—Київ експреси розвивають швидкість 140 кілометрів на годину

Ідеологія душі

ТЕНДЕНЦІЇ

Ми з ним зустрічалися, коли він працював заступником голови Запорізької облради. Але так уже сталося, що ближче познайомилися тільки після того, як Богданов очолив свій район.

У Мелітопольській райдержадміністрації з приходом Богданова чекали кадрових змін. І даремно: жодної людини глава не звільнив.

першого разу приїхав до одного села, на сходку прийшло... 12 душ. А сьогодні лише на прийом до Ігоря Михайловича приходить від 40 до 50.

Із досьє «ГУ»

Ігор Богданов народився в Пермській області. Школу, а потім училище культури закінчив у Мелітополі, в Донецьку — комерційний інститут (бухгалтер-економіст). Захистив також диплом магістра держуправління.

До травня 1998 року працював у Мелітопольському районі (директором радгоспу «Садове», заступником голови виконкому Мелітопольської міськради), а потім заступником голови облради.

У січні 2002 року очолив Мелітопольський район.

Три скликання поспіль обирався депутатом обласної ради, очолює комісію з питань громадської власності територіальної громади регіону.

— Очоливши райдержадміністрацію, я побачив професіоналів, — поділився Ігор Михайлович.— То для чого їх міняти?

З чого розпочав Богданов? Відродив сільські сходки. Графік їх опубліковано в місцевій газеті. Кожний із заступників Богданова і він сам двічі на тиждень виїжджають у глибинку. Коли Богданов

Богданов пояснює це менталітетом: з будь-яким питанням —тільки до першої посадової особи. Нинішнього року кількість звернень мелітопольців до своєї держадміністрації збільшилася у п'ять разів.

— Треба вже найближчим часом земельні сертифікати замінити державними актами на право приватної власності на землю, — каже Ігор Михайлович. — А в нас, як з'ясувалося, у деяких КСП чимало законних претендентів на землю взагалі не отримали її. Не менш гостра проблема — поділ майна. Там, де зберегли майновий комплекс, питань особливих не виникає. А ось у господарствах, які розділилися на кілька окремих сільгосппідприємств, розв'язати цю проблему без втручання згори практично неможливо.

Коли в облдержадміністрації вирішили освітлити всі сільські вулиці, багато хто радив відмовитися від цієї ідеї, посилаючись на дефіцит коштів. Та й хто заплатить за електроенергію? Ігор Михайлович наполіг. Мелітопольський район першим у регіоні завершив цю роботу, освітливши 327 кілометрів сільських вулиць.

Мелітопольський район став найкращим в області з оздоровлення неповнолітніх, мелітопольці серед лідерів з газифікації: в районі з газом майже половина території, на якій живе без малого 10 тисяч сімей. Ось-ось газ з'явиться в найбільшому селі Костянтинівці з 12 тисячами населення.

Не любить він довго говорити про свої почуття. Кивне схвально — отже, подобається. Скаже: «Загалом непогано», — значить, дуже похвалив.

— Кажуть, мелітопольці непоганий врожай зібрали цього року? — змінив я тему розмови.

— У цілому непоганий, якщо враховувати несприятливі погодні умови, — погодився Богданов. — Сусіди збирали по 9—10 центнерів з гектара, а в наших господарствах — по 20—22. За валом ми вийшли на четверте місце в області — у районі зібрано більш як 100 тисяч тонн зерна. Й урожайність соняшнику вийде не менш як 10 центнерів на круг. Хоча мене, як і наших хліборобів, більше турбує інше...

Обіцянки підтримувати вітчизняного сільгоспвиробника залишаються порожнім звуком. Схоже, нечисленна група трейдерів-експортерів визначає державну політику на ринку зерна.

— Однак ми зараз думаємо, як на нашому рівні поліпшити ситуацію. Хочемо створити підприємство, цілий комплекс... Щоб сюди завозилися пально-мастильні матеріали, засоби захисту рослин для наших господарств. І щоб це підприємство торгувало їхнім зерном, відстежуючи ціни на ринку. Гадаю, це спрацює. За рахунок валу ціни на пальне для потреб господарств району стануть значно нижчі. Те саме із засобами захисту рослин. Передбачається банківське кредитування цієї програми, створення при цьому комплексі МТС за лізинговою схемою. Візьмемо кредит у банку. Проплатити за сільгосптехніку треба буде лише 15 відсотків її вартості, але вже завтра ця техніка вийде на поля і віддача від неї буде в 3—4 рази вищою.

Довідка. ***Доходна частина районного бюджету перевищила минулорічний рівень на 1,2 млн. грн., в тому числі з прибуткового податку — на 1 млн. грн. З початку року власних коштів до районного бюджету надійшло 3 млн. 872 тис. грн., що на 421 тисячу більше, ніж за аналогічний період минулого року.***

Олександр АБЛІЦОВ.

Запорізька область.

Фото автора.

На знімку: голова Мелітопольської райдержадміністрації Ігор Богданов (у центрі).

СПОРТ

Турецький вектор «Динамо»

Футбол. Минулої п'ятниці в женевському готелі «Нога Хілтон» відбулося жеребкування пар 1/16 фіналу розіграшу Кубка УЄФА. Там назвали суперника київських динамівців. Це — **«Бешикташ» (Туреччина, Стамбул).** Тепер про подію загалом.

Отже, 28 листопада і 12 грудня зустрічатимуться: «Вісла» (Польща) — «Шальке-04» (Німеччина), «Лаціо» (Італія) — «Штурм» (Австрія), «Реал Бетіс» (Іспанія) — «Осер» (Франція), ПСЖ (Франція) — «Боавішта» (Португалія), «Брюгге» (Бельгія) — «Штутгарт» (Німеччина), «Ліверпуль» (Англія) — «Віттес» (Нідерланди), «Панатінаїкос» (Греція) — «Слован» (Чехія), «Деніз-ліспор» (Туреччина) — «Ліон» (Франція), «Бордо» (Франція) — «Андерлехт» (Бельгія), «Малага» (Іспанія) — «Лідс» (Англія), ПАОК (Греція) — «Славія» (Чехія), «Герта» (Німеччина) — «Фулгем» (Англія), АЄК (Греція) — «Маккабі» (Ізраїль, Хайфа), «Порту» (Португалія) — «Ланс» (Франція), «Селтік» (Шотландія) — «Сельта» (Іспанія).

Президент ФК «Динамо» **Ігор СУРКІС,** котрий був присутній на церемонії жеребкування, сказав:

— На цьому етапі Кубка УЄФА, як відомо, слабких суперників не буває. Це стосується і нашого. В поєдинках з «Бешикташем» постараємося виступити так, щоб у доброму гуморі піти на зимову перерву. Найближчим часом разом з Олексієм Михайличенком обговоримо, як продуктивно заповнити дні між першим і другим поєдинками з турецьким клубом...

Трохи інформації про «Бешикташ». Це один із найстаріших і найтитулованіших турецьких клубів. Заснований 1903 року. Кольори — чорно-білі. Чемпіон турецької ліги 1957, 1958, 1960, 1966, 1967, 1982, 1986, 1990, 1991, 1992, 1995 років.

Президентом клубу у квітні позаминулого року став 39-річний успішливий бізнесмен (текстильна промисловість, будівництво, туризм) Сердар Білджилі, котрий здобув освіту у США.

У складі «Бешикташа» шестеро легіонерів: воротар з Колумбії Оскар Кардоба, бразильський дует оборонців — Антоніо Карлос Заго і Рональдо Гуайро, їх земляк, півоборонець Амарал, гравець середньої лінії Каап Добра (Польща) і гострий нападник Паскаль Нума з Франції. А на тренерському містку — відомий румунський фахівець Мірча Луческу.

На останньому етапі Кубка УЄФА стамбульці здолали іспанський «Алавес»: у гостях — 1:1 і 1:0 — на арені «Бешикташ Іноню стадіум» у Стамбулі, трибуни якого вміщують 35 тисяч уболівальників.

До речі, шляхи чорних орлів (так іменують гравців «Бешикташа») та київського «Динамо» одного разу вже перетиналися. Було це 1987 року у чвертьфіналі Кубка європейських чемпіонів. Кияни переграли тоді суперника із загальним результатом 7:0! У гостях 4 березня підопічні Валерія Лобановського взяли гору 5:0 (по два м'ячі забили Блохін та Євтушенко, а ще один — Бєланов). Цей матч, між іншим, грали не в Стамбулі, а в Ізмірі. Чому? Пригадую, як наприкінці лютого того року після матчу за Суперкубок у Монако проти «Стяуа» (Бухарест) шляхи нашої журналістської команди і динамівців розійшлися в аеропорту міста Ніцца. Лобановський і команда полетіли до Швейцарії, де зіграли в Лозанні товариський матч. А ми відбули до Москви (тоді всі вояжі за кордон і назад пролягали тільки через Білокам'яну) і вже вдома дізналися, що Туреччину завалило... снігом. Отож матч «Бешикташ» — «Динамо» змушені були перенести в інше місто.

А через два тижні у столиці України — нова перемога: 2:0 (Блохін, Євтушенко). Тоді у складі «Динамо» грали нинішні тренери «Динамо» — Олексій Михайличенко, Анатолій Дем'яненко, Олег Кузнецов та Михайло Михайлов.

Але то вже давня історія. Нову пишуть тепер інші виконавці. Тож повернімося до нинішнього часу. І повідомимо, що спочатку в Женеві минулої п'ятниці відбулося жеребкування другого групового турніру Ліги чемпіонів:

ГРУПА А. «Барселона» (Іспанія), «Інтер» (Італія), «Байєр» (Німеччина), «Ньюкасл» (Англія).

ГРУПА В. «Валенсія» (Іспанія), «Арсенал» (Англія), «Рома» (Італія), «Аякс» (Нідерланди).

ГРУПА С. «Реал» (Іспанія, Мадрид), «Мілан» (Італія), «Боруссія» (Німеччина, Дортмунд), «Локомотив» (Росія, Москва).

ГРУПА D. «Манчестер Юнайтед» (Англія), «Ювентус» (Італія), «Депортиво» (Іспанія), «Базель» (Швейцарія).

Перший тур відбудеться 26—27 листопада, другий — 10—11 грудня.

Гра не відповідала рангові

Кубок України. 1/4 фіналу. Перші матчі.

«Кривбас» — «Шахтар». 2:2. 11 000 глядачів. Голи: Платонов, 40, Мусолітін, 64 — Воробей, 45, Агахова, 69.

«Волинь» — «Металург» Д. 3:0. 10 000. Алієв, 42, Соколенко, 71, Гребенюк, 73. На 23-й хвилині Гащин («В») не реалізував пенальті.

«Арсенал» К — «Дніпро». 0:0. 7 000.

«Динамо» — «Ворскла». 1:0. 1 500. Шацьких, 73.

Суботній київський матч викликав неабиякий інтерес. Адже зустрічалися друга і третя команди за підсумками першого кола чемпіонату країни. Але відповідної рангові суперників гри ми, на жаль, не побачили. Звісно, в кубкових поєдинків свої закони і сценарії. Та й за таких умов клас має бути на відповідному рівні. Лише один момент відповідав йому. Це коли на 72-й хвилині арсеналець Ковальчик, продемонструвавши добру техніку, обвів кількох суперників, гостро і точно пробив низом. Тільки майстерність воротаря Медіна врятувала гостей від неприємностей. Більше класних моментів уболівальники не побачили. Гравці обох команд переважно, як кажуть, ходили по полю.

Виходячи з результату поєдинку, дніпропетровці опинилися у дещо ліпшому становищі, бо попереду —поєдинок на їхньому полі. А вдома, як відомо, і стіни допомагають.

Динамівці, які наступного дня вийшли на поле без Реви, Гавранчича, Гіоане, Белькевича, Хацкевича та Рінкона, в особі «Ворскли» мали незговірливого суперника. Щоправда, у другому таймі Белькевич та Гіоане таки вийшли на заміну.

Після нищівної поразки від «Динамо» (0:7) у кубковому матчі полтавці зіграли гідно, дуже старалися. Їх опоненти і цього разу мали велику перевагу, створили безліч моментів. Та реалізація у господарів була невисока.

Перевірка словаками

Завтра у Братиславі і Трнаві молодіжна і національна збірні України проведуть товариські матчі проти аналогічних команд Словаччини. Зі складом молодіжки ми вас уже знайомили. А тепер пропонуємо прізвища гравців, котрі готувалися до згаданого матчу національних команд (відбудеться на стадіоні Антона Малатинського, 18 600 місць). Це: **воротарі** — Віталій Рева, Олександр Шовковський (обидва — «Динамо»), Дмитро Шутков («Шахтар»); **оборонці** — Олег Лужний («Арсенал», Англія), Михайло Старостяк («Шахтар»), Юрій Дмитрулін, Андрій Несмачний, Олександр Радченко, Сергій Федоров (усі — «Динамо»), Володимир Єзерський («Дніпро»); **півоборонці** — Сергій Кормильцев («Торпедо», Росія), Максим Калиниченко («Спартак», Росія), Андрій Гусін, Віталій Лисицький (обидва — «Динамо»), Анатолій Тимощук, Геннадій Зубов (обидва — «Шахтар»), Євген Левченко («Віттес», Нідерланди); **нападники** — Андрій Воронін («Майнц», Німеччина), Андрій Шевченко («Мілан», Італія), Олександр Мелащенко («Динамо»), Андрій Воробей («Шахтар»).

У складі з'явився лише один новий персонаж — Євген Левченко. А от Сергій Ребров попросив не викликати його до табору збірної. Мотивував це тим, що він має вирішити свою клубну долю. За словами форварда, його нинішня форма поки що не відповідає рівневі національної збірної.

Тренувальний збір національної команди в Кончі-Заспі розпочався вчора. Багато гравців прибули до тренувального табору ще раніше. Після недільного кубкового матчу зустрів на Європейській площі Олега Лужного, який розмовляв з Леонідом Буряком та Володимиром Козаренком (асистент тренера збірної).

В Олега був чудовий настрій. Ще б пак, справи «Арсеналу» і його справи в цьому клубі йдуть добре.

— Скучив за домівкою, — сказав мені Лужний. — Тому з радістю приїхав до Києва. Зі словаками — суперником сильним і авторитетним — зіграти дуже цікаво. Постараємося виступити гідно...

Але, як стало відомо вчора, в Лужного — мікротравма, і його долю мали вирішувати лікарі.

А у конференц-залі ФК «Динамо» (Київ) учора з журналістами зустрічалися тренери наших збірних — Павло Яковенко та Леонід Буряк.

Тепер — канікули

Першість країни. Перша ліга. 17-й тур. «Шахтар-2» — «Арсенал». 2:1. «Карпати-2» — «Миколаїв». 0:1. «Борисфен» — «Зірка». 3:0. ЦСКА — «Динамо-2». 2:2. «Вінниця» — «Нафтовик». 1:0. «Система-Борекс» — «Сталь». 1:1. «Красилів» — «Прикарпаття». 3:2. «Спартак» — «Полісся». 2:1. «Сокіл» — «Закарпаття». 3:1.

На канікули, що триватимуть між колами турніру, команди першої ліги йдуть з такими показниками:

«Зірка» — 35 очок, «Сталь» — 32, «Динамо-2», «Борисфен» — по 31, «Миколаїв» — 28, «Шахтар-2» — 26, «Закарпаття» — 25, «Нафтовик» — 24, «Вінниця», «Полісся» — по 23, «Арсенал», «Красилів» — по 22, «Спартак» — 17, «Карпати-2», «Прикарпаття», «Система-Борекс» — по 14.

Добірку підготував Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Чи сповзе Одеса в море?

ВЕРСІЇ І РЕАЛІЇ

(Початок на 1-й стор.).

Моменти максимального розширення осей розломів учений назвав пульсаційними піками. З 20-добових малих циклів складаються 527,6-добові великі цикли. Так ось: історична статистика, мовляв, свідчить, що виникнення багатьох таких несхожих, здавалося б, між собою екстремальних подій (називають загибель під вулканічною лавою Помпеї, зіткнення «Титаніка» з айсбергом, тунгуський феномен, чорнобильська катастрофа) припадає саме на час пульсаційного піку, що перебуває в центрі великого пульсаційного циклу. Бо в цей час, мовляв, відбуваються не просто пов'язані з пульсацією Землі природні катаклізми — вони прямо впливають на психічний стан людей, виводять з ладу різноманітні прилади тощо.

Свого часу, каже Євген Штенгелов, відбувся «дрейф континентів». Зовсім у недалекому історичному минулому, у XIV столітті, від Чорного моря відділилися, бо піднявся з морської безодні Пересип, Куяльницький та Хаджибейський лимани, утворилася Одеська затока, що формується й по досі. Активізація процесів виникнення розломів і тріщин призвела до формування величезного, площею майже 4 квадратні кілометри, зсуву, що може почати рухатися. Тоді на 2—4 метри під товщу моря сповзе не тільки Одеський порт, а й Приморський бульвар з Потьомкінськими сходами та пам'ятником Рішельє (Дюку) над ними, оперний театр і навіть вулиці Дерибасівська та більша частина Пушкінської.

Отака перспектива! А про те, що вона може бути не така вже й далека, свідчить те, мовляв, що за десятиліття спостережень швидкість опускання земної поверхні в зоні розломів (їх на території Одеси Є. Штенгелов назвав чотири) сягає 1—2 і навіть більше сантиметрів на рік. Під час пульсаційних піків і може статися оте сповзання. Євген Степанович, керуючися розробленим ним же геофізичним методом, свого часу назвав навіть конкретні найвірогідніші дати руйнівних для Одеси геологічних явищ. Деякі з тих дат, на щастя, минули без видимих глобальних катаклізмів, на деякі, скажімо, 24 лютого 2003 року, очікуємо.

Версія друга

«Для утворення такого зсуву умов немає»

Це думка відомих в Одесі фахівців-геологів Юрія Шашоріна та Валентини Тюреміної. Вони, хоча й погоджуються з тим, що визначальну роль у розвиткові екогенних геологічних процесів, зокрема зсувів, відіграють післяпонтійські тектонічні рухи, вважають, однак, що для виникнення зсуву розміром 4 квадратні кілометри геоморфологічних та геологічних умов у районі Одеси немає. Відсутня передусім відповідна висота схилу — місто розташоване над поверхнею моря, в максимальних точках, на висоті лише якихось там 40—50 метрів. Серйозно обмежує утворення великих зсувів доволі розвинута на території Одеси мережа балок та ярів, що розрізають схили. Внаслідок будівництва протизсувних споруд припинено, по суті, дію такого чинника, як абразія, тобто руйнування берега морськими хвилями.

Фахівці посилаються на дані Причорноморського державного регіонального геологічного підприємства: за 25-річний термін спостережень розміри окремих зсувних тіл жодного разу не перевищували 0,4 квадратних кілометра навіть на незакріплених ділянках узбережжя. Та й то пов'язані оті зсуви не так з неотектонічними чинниками, як з «рукотворними»: руйнуванням гірських порід.

Версія третя

«Все може статися через мільйони літ»

У районі Чорного моря, стверджує віце-президент Одеської обласної астрологічної асоціації Андрій Зрєлов, зароджується глобальний євроазійський рифт, тобто величезний розлом земної кори. Його початком є дві глибочезні — понад 2 кілометри —улоговини на дні моря. Отже, можливо, що за певних обставин Причорномор'я таки пірне під воду. Та статися таке може через мільйони років.

Морський геолог посилається на «дрейф континентів», коли внаслідок утворення велетенського рифту відійшли одна від одної Африка і Південна Америка (справді, спробуйте з'єднати на карті їхні, відповідно, західний і східний береги — вони за обрисами утворять єдине ціле), на відокремлення від Африки острова Мадагаскар. А тепер постає виразна загроза розколу африканського материка навпіл — він поступово перерізається глибокими й вузькими щілинами, що заповнюються водою. Це також дія глобального рифту.

Процеси ці розтягуються на сотні тисяч і мільйони років.

Версія четверта

«Передбачати деформації земної кори можна»

Так вважає одеський учений Борис Капочкін, за унікальним, запатентованим методом якого свого часу було з точністю до кількох годин передбачено землетрус на Камчатці. Він уже багато років спостерігає за виділенням газів ендогенного походження, тобто тих, що виходять на поверхню внаслідок геофізичних процесів у надрах землі. І на цій основі прогнозує «поведінку» підземної стихії.

Фото Олега ВЛАДИМИРСЬКОГО (УНІАН).

Отже, Одеса, передусім її низинний мікрорайон Лузанівка, розташована на вузлі перетину двох величезних розломів Землі —Одесько-Сивaського та Головного Чорноморського, де виділення підземних газів особливо інтенсивне. Це криє в собі неабияку загрозу. Яку саме і в які терміни? Все можна спрогнозувати, потрібні лише порівняно незначні кошти. Яких ніхто не виділяє. Вчений працює, по суті, на голому ентузіазмі. Навіть коли запропонував прислужитися своєю технологією в Донбасі, де раз по раз трапляються аварії з людськими жертвами внаслідок викидів метану (саме цей газ найчастіше й виривається з надр землі), то почув у відповідь: «Тільки власним коштом». А його метод, стверджує Б. Капочкін, дав би змогу передбачити викиди газу й запобігти нещасним випадкам. Цілком імовірно спрогнозувати й посилення сейсмічної активності гірського масиву Вранча в Румунії, що нерідко трясе Одесу та все західне Причорномор'я. Більшість землетрусів виявляє тут себе досить слабко, та бувають випадки і небезпечні: у 1801, 1940 та 1977 роках сила коливань сягала тут 6—7 балів. Можливі повтори. Коли, якої сили? Чи можуть оті землетруси вплинути й на зсувні процеси у Причорномор'ї, на інтенсивність виділення тут ендогенних газів? А чи тільки тріщатимуть по швах старі будинки? Питання це поки що залишається відкритим.

Реалії:

То чи можна зупинити зсуви?

Навіть категоричний Євген Штенгелов вважає: можна! Треба тільки взяти місто, точніше — підгрунтя, на якому воно стоїть, у величезну горизонтальну раму. Найефективніше — розташувати з'єднані між собою кріплення у виробках вапняків понтійського ярусу. А з'єднувати стояки й ригелі в єдину раму варто в момент максимального стиснення розломів... З цього приводу Є. Штенгелов має навіть відповідні розробки і креслення. Від нього, однак, чиновники відмахуються, як від надокучливого дивака.

Доктор географічних наук Юрій Шуйський, наприклад, слушно зауважив, що вся історія Одеси — це історія боротьби зі зсувами. І проблема ця постає дедалі гостріше. Нерідко — через бездумну господарську діяльність людей.

Не без їхньої участі, приміром, прогресують підтоплення територій, перезволоження грунтів, а внаслідок цього — просадка споруд, бо забиті сміттям чи й відсутні зовсім зливові колектори, течуть труби водогонів. Надто зношені, потребують ремонту чи й заміни берегозахисні та протизсувні споруди, а також хвилеломи і траверси. На це потрібні гроші, а в міста їх обмаль. Але ніяких грошей не потребує погодження проектів забудови земельних ділянок, що їх виділяє міська влада, з Управлінням інженерного захисту територій. Так ні ж, його часто обходять. Зовсім погано, що в різних законах по-різному трактується поняття «прибережна зона» — ось і спробуй там регламентувати будівництво чи іншу господарську діяльність людей. Одеса сьогодні навіть не має сейсмографа, а це все одно, зазначив іще один авторитетний вчений (саме за розробку проблем тектоносфери Землі удостоєний у 1996 році Державної премії України в галузі науки і техніки) професор Ігор Зелінський, «що бензозаправка без пожежного крана». (Після того, як цей матеріал вже був написаний і підготовлений до друку, із сумом дізналися, що серце Ігоря Петровича Зелінського перестало битися.) А до війни у місті було аж три сейсмографи, та їх вивезли окупанти. Відтоді й переносять придбання вкрай потрібного приладу «до кращих часів»...

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

КАЛЕНДАР

Герой барикад

Ярослав Домбровський — революціонер, що поклав своє життя на барикадах в дні Паризької комуни. Перед тим він писав до республіканського уряду: «Наші ветерани польських повстань організовуються в легіон для захисту Парижа. 200 чи 300 польських добровольців прагнуть служити справі Французької республіки, яка стала справою всього людства. Хай кожному з нас дадуть по хорошому коню, шаблю, карабін, штук 60 патронів, хорошу карту і з півсотні франків кишенькових грошей — і хай дозволять нам очистити околиці Парижа від ворожих розвідників».

Народився Ярослав Домбровський у листопаді 1836 року в Житомирі, в сім'ї військового. Дев'ятнадцятирічним іде в армію і вирушає з військом генерала Барятинського у похід проти повсталого Шаміля. Російська армія наступала через Кабарду, Сванетію, Осетію, Чечню і далі до Дагестану. Оточений Шаміль капітулював в аулі Гуніб. Домбровський був присутній при цьому.

Доля часто зводить його з видатними людьми. У Петербурзі, навчаючись в Академії генштабу, яку закінчив 1861 року, Домбровський відвідує «Літературний гурток», знайомиться з Костомаровим. Після навчання його направлено до Польщі, де напередодні заворушень він увійшов до керівного повстанського центру. У серпні 1862 року Домбровського заарештовано. Утік через два роки з Московської пересильної тюрми, подався у Францію, в «Демократичне об'єднання польської еміграції». Після повстання 1871 року йому довірено командування фронтом, згодом призначено головнокомандувачем збройних сил Паризької комуни. Поразки повстанців і сумного фіналу на кладовищі Пер-Лашез він не побачив: загинув 23 травня 1871 року під час барикадних боїв.

Губернатор і сепаратист

«История Малой России от водворения славян в этой стране до уничтожения гетманства» Дмитра Бантиш-Каменського — одна з перших монографій про наше минуле. Автор народився 16 листопада 1788 року в Москві, в сім'ї відомого історика і філолога Миколи Бантиш-Каменського, родом з Ніжина. Дворянський рід їхній був спорідненний з молдавським господарем Кантеміром.

Сам Дмитро з 12 літ служив юнкером Колегії закордонних справ, де під керівництвом батька вивчав історію, дипломатію та іноземні мови. Юнацький патріотичний твір «Росіяни при гробі патріарха Гергемона» відкрив йому дорогу до імператорського двору. А про його книжку «Діяння знаменитих полководців» Мусін-Пушкін писав: «Видання прекрасне, а зміст ще кращий: прочитав тричі підряд, щоразу обливався приємними і втішними сльозами». Але справжню славу принесла йому «Історія Малої Росії», що вийшла 1822 року. Хоча автора надихав український дворянський сепаратизм, грунтовно написану книгу з цікавістю сприйняв світський Петербург. Карамзін писав до автора: «Прочитал с живейшим удовольствием. Вы идете по следам вашего незабвенного родителя».

1825 року історик став губернатором Тобольська, де відзначився сприянням розвиткові промисловості. Та скоро його усунено з посади, віддано під суд і виправдано аж через 10 років. У ці роки з-під його пера вийшов роман «Княжна Марія Меншикова» та збірник документів «Джерела Малоросійської історії».

Помер Бантиш-Каменський у Москві 1850 року, залишивши після себе велику родину і великі борги.

Аттила МОГИЛЬНИЙ.

Любецький голова Борис Стрельцов поблизу пам'ятного знака, на якому — літописне повідомлення за 882 рік

Як і у давнину, в Любечі ремонтують річкові судна; капітан Станіслав Журавльов задоволений відновленням свого теплохода СТ-8, що здійснило любецьке ТОВ «Судноремонт»

ЗОЛОТА ОСІНЬ ЛЮБЕЧА

АНТОЛОГІЯ МАЛИХ МІСТ

Сашко Маренец: «Я не Новий рік, а любечанин!»

...У день мого перебування в прадавньому Любечі вирувала золота осінь. То там, то тут школярі з віниками підмітали в центрі падолист, хоча їхня робота здебільшого залишалася марною — грайливий неслухняний вітерець щедро розпорошував жовті, червоні листочки своєрідного календаря древа життя літописного міста. Спробуй їх зібрати докупи! Скільки днів — стільки легенд, стільки неординарних особистостей! Звідси почався шлях Антонія Печерського, який у XI столітті став засновником нинішньої Києво-Печерської лаври. Любечанка Малуша свого часу народила Володимира, хрестителя Русі у 988 році... Тут у 1097 році відбувся з'їзд князів, які домовилися про припинення міжусобних воєн і проголосили принцип «каждо да держить отчину свою».

З любецьким головою Борисом Стрельцовим прошкуємо вуличками містечка до пам'ятних місць. Їх так багато! І про кожне можна розповідати годинами.

Борис Михайлович трохи з сумом каже про сьогодення:

— Воно дуже контрастує із славним минулим. Нині в Любечі — 2700 жителів. А ще десять років тому налічувалося 3100. Багато підприємств занепало. Наприклад, у райсільгоспхімії працювало до 300 осіб, а тепер і двадцяти чотирьом нема роботи. Така сама ситуація в ПМК: колись тут було 150 працюючих, тепер — лише п'ять. Маслозавод стоїть, збанкрутував філіал фабрики ім. 8 Березня. Одне слово, на обліку — десь до 100 безробітних, але їх фактично значно більше. Любеч катастрофічно старіє — адже випускники їдуть у пошуках роботи до інших міст.

— Ваша Любецька рада якось протистоїть цьому?

— Звичайно, ми не сидимо склавши руки. Шукаємо інвесторів. Сподіваюся, що скоро наш маслозавод запрацює. Великі надії покладаємо на відкриття в нас філіалу Чернігівського історичного заповідника і перетворення міста на один з туристичних центрів маршруту ЧАЕС—Славутич—Любеч. Обласна рада з цього питання вже прийняла рішення. У нас є вільні приміщення, відповідна інфраструктура для туристів. Обслуговування їх створить чимало додаткових робочих місць!

Із розмов з любечанами дізнався, що попри всі негаразди не все так погано у Любечі. У містечку є, наприклад, свої знаменитості. Старший повар кафе місцевого сільпо Галина Кахерська на обласному конкурсі кухарів щойно здобула перше місце. Інша любечанка — Ніна Москалець — звання «Кращий роботодавець області 2001 р.». Вона відкрила виробничо-побутове підприємство «Луч» і створила більше 50 робочих місць. У швейному підрозділі любечанки шиють на замовлення робочий одяг, куртки. Щойно у жовтні підприємець відкрила в Любечі торговий дім «Вікторія», який нагадує найсучасніший київський універсам. А краєзнавці Анатолій Федорченко та Олександр Олійник готують книжку про історію міста, його легенди.

У жовтні цього року любечани урочисто відзначили 1120-річний ювілей першої літописної згадки про Любеч. Вирував ярмарок, був чудовий концерт. Світлий настрій свята і нині променіє в очах тих, з ким спілкувався.

— А чого сумувати, — каже молода любечанка Олена Хвостик, — навкруги така краса! Поряд — ліс, гриби... Я задоволена, що тут живу, працюю!

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігівська область.
Фото автора.

У залишках Полуботкової кам'яниці

Пам'ятник 900-літтю І з'їзду князів Київської Русі на Замковій горі

Учитель-краєзнавець, директор Любецького музею Анатолій Федорченко показує, яким був любецький замок у XI столітті

Інформаційне повідомлення про проведення концесійного конкурсу щодо надання в концесію Новоазовської вітрової електростанції

Донецька обласна державна адміністрація, яка є концесієдавцем згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2000 р. № 1536, запрошує юридичних осіб взяти участь у відкритому концесійному конкурсі на добудову та експлуатацію об'єкта права державної власності — об'єкта незавершеного будівництва «Новоазовська вітрова електростанція потужністю 50 МВт», Донецька область, Новоазовський район, с. Безіменне» (далі — об'єкт).

Концесієдавець — Донецька обласна державна адміністрація, 83105, м. Донецьк, б. Пушкіна, 34.

Дані про об'єкт концесії

Повна назва: Новоазовська вітрова електростанція потужністю 50 МВт (далі — Новоазовська ВЕС), Донецька область, Новоазовський район, селище Безіменне.

Місцезнаходження об'єкта: Донецька область, Новоазовський район, селище Безіменне.

Телефон (факс) — 8-(6296) 2-19-31.

Характеристика об'єкта згідно ТЕО, затвердженого Міненерго України від 15.12.97 р. № Е-2:

1. **Статус об'єкта будівництва** — виробнича електростанція.
2. **Форма власності** — державна.
3. **Джерело фінансування** — державний централізований фонд розвитку вітроенергетики відповідно до Указу Президента України від 02.03.1996 р. № 159/96 (Пізніше — Закон України від 08.06.2000 р. № 1812 — III «Про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання розвитку вітроенергетики України»).
4. **Показники будівництва:**

№ п/п	Найменування показників	Од. виміру	Показник
1.	Основне обладнання вітроелектростанції:		
	а) вітроагрегати (далі — ВЕУ) типу USW-56-100	к-т	468
	б) метеовишка з метеопостом	к-т	8
	в) система управління	к-т	2
2.	Встановлена потужність генераторів ВЕУ	МВт	50,310
3.	Потужність станції	МВт	50
4.	Базовий виробіток електроенергії з ВЕС	МВТ-год/рік	85934
5.	Розрахункова потужність 1-ї ВЕУ з баштою 18 м	МВт-год/рік	172,955
6.	Розрахункова потужність 1-ї ВЕУ з баштою 24 м	МВт-год/рік	188,65
7.	Розрахункова кількість годин роботи ВЕУ з баштою 18 м	год/рік	4509
8.	Також з баштою 24 м	год/рік	5430
9.	Розрахункова кількість годин використання агрегатів з баштою 18 м	год/рік	1941
10.	Також агрегатів з баштою 24 м	год/рік	2056
11.	Витрати електроенергії на власні потреби	МВт	1,25
12.	Загальна кошторисна вартість будівництва	тис. грн.	113429,22
13.	Теж вартість будівництва в цінах 1997 р.	тис. грн.	76385,32
	у тому числі:		
	будівельно-монтажні роботи	тис. грн.	6625,28
	обладнання	тис. грн.	60246,31
	інші витрати	тис. грн.	46557,63
14.	Собівартість одиниці продукції	грн./кВт-год	0,0565
15.	Також у доларовому еквіваленті при курсі 1 : 1,75	цент/кВт-год	3,224
16.	Рентабельність виробництва	%	2,98
17.	Строк повернення капітальних вкладень	років	8,37
18.	Тривалість будівництва	років	7,0
19.	Загальна чисельність обслуговуючого персоналу	люд.	28
20.	Відносна вартість 1 кВт встановленої потужності	дол.	812
21.	Відносна вартість БМР від вартості обладнання	%	11,0
22.	Середній виробіток 1-ї ВЕУ за рік з баштою 18 м	МВт-год/рік	172,955
23.	Також з баштою 24 м	МВт-год/рік	204,724
24.	Відвід землі під ВЕС:		
	а) для розташування вітрополів	га	400
	б) у постійне використання землі	га	18,72
25.	Напруга передачі потужності від ВЕС в енергосистему	кВ	35/110
26.	Роки будівництва		1997-2005

5. **Балансова вартість** фактично збудованих та введених в експлуатацію 10-ти пускових черг із 117 вітроенергетичних установок — 31 548,4 тис. грн.
6. **Основна номенклатура та обсяги продукції** — виробництво електричної енергії.
7. **Кількість робочих місць** — 50.

Відомості про земельну ділянку, де знаходиться об'єкт, умови її надання та використання — згідно з ТЕО будівництва попередні узгодження виконані на 400 га земельної площі, відведення земель відповідно порядку, установленому Земельним кодексом України.

Обсяги робіт та продукції, які мають бути виконані (вироблені) концесіонером — будівництво (добудова) та експлуатація ВЕС протягом терміну концесії.

Відомості про концесіонера — згідно з формою заявки на участь у концесійному конкурсі.

Основні обов'язки концесіонера — згідно з Законом України від 16.07.99 р. № 997 «Про концесії».

Фінансові та інші гарантії концесієдавця — відповідно до Закону України від 16.07.99 р. № 997 "Про концесії", згідно з чинним законодавством України вирішення питань, пов'язаних з відведенням земель.

Розмір реєстраційного внеску — 51 гривня без ПДВ.

Перерахунок коштів виконати на розрахунковий рахунок 39212834016012 в УДК у Донецькій обл., МФО 834016, ЄДРПОУ 23977045, в тексті вказати — реєстраційний внесок за участь у концесійному конкурсі для зарахування у промисловості, енергетики, транспорту та зв'язку на рег. рах. 775101000705/2.

Термін, на який надається концесія — 50 років.

Форма заявки на участь у концесійному конкурсі ________________________________

ЗАЯВКА

на участь у концесійному конкурсі на будівництво (добудову) та експлуатацію Новоазовської вітрової електростанції потужністю 50 МВт Новоазовського району Донецької області, с. Безіменне

«__»___________ 200__р. м.________

1. **Претендент:**

1.1. Повна назва та місцезнаходження: ________________________________

1.2. Телефон

1.3. Телефакс

1.4. Дата, місце та орган реєстрації

1.5. Код ЄДРПОУ________________________________

1.6. Організаційно-правова форма

1.7. Форма власності

1.8. Основна номенклатура та обсяги продукції (робіт, послуг), у тому числі експортної, за останній звітний період ______грн. _______кВт.

1.9. Інформація про місце на відповідному товарному ринку

1.10. Основні види діяльності, в тому числі, ті які підлягають ліцензуванню

1.11. Наявність ліцензій

1.12. Кількість та професійний склад працівників________________________

1.13. Загальні відомості про посадових осіб:

Керівник — прізвище, ім'я та по-батькові, посада, службовий телефон.

Головний бухгалтер — прізвище, ім'я та по-батькові, службовий телефон.

2. До цієї заявки додаються:

2.1. Копії статуту або інших установчих документів, свідоцтво про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності, засвідчені у встановленому порядку.

2.2. Баланс підприємства (форма 1) — на останню звітну дату.

2.3. Звіт про фінансові результати та їх використання (форма 2) — на останню звітну дату.

2.4. Звіт про фінансово-майновий стан підприємства (форма 3) — на останню звітну дату.

2.5. Розшифровка дебіторської та кредиторської заборгованостей з позначенням дати їх виникнення.

2.6. Відомості про наявність досвіду та можливості технологічного і організаційного забезпечення діяльності об'єкта концесії.

Керівник

Головний бухгалтер

Кінцевий строк прийняття конкурсних заявок — до 21 березня 2003 року.

Результати конкурсу будуть оголошені до 30 червня 2003 року.

Комісія, до якої слід звертатися для отримання конкурсної документації та додаткової інформації — Донецька обласна державна адміністрація, 83055, місто Донецьк, бул. Пушкіна, 34.

Необхідність згоди Антимонопольного комітету України — необхідна.

Голова конкурсної комісії **Логвиненко Володимир Іванович**

Відповідальний секретар комісії **Бородіна Тетяна Володимирівна**

83055, місто Донецьк, бул. Пушкіна, 34. Тел. 907-262.

Факс 335-96-98.

КОНКУРСНА КОМІСІЯ.

АКБ "Інтерконтинентбанк"

Звіт про прибутки та збитки на 1 жовтня 2002 року (грн.)

Доходи	10061522,63
Процентні доходи	8798712,14
Процентні доходи за коштами, розміщеними в інших банках	324455,07
Процентні доходи за кредитами суб'єктам господарської діяльності	8402784,70
Процентні доходи за кредитами фізичним особам	71472,37
Комісійні доходи	631124,18
Комісійні доходи за операціями з банками	625,00
Комісійні доходи за операціями з клієнтами	830499,18
Результат від торговельних операцій	429627,26
Інші банківські операційні доходи	1880,00
Інші банківські операційні доходи	1880,00
Інші небанківські операційні доходи	200,00
Інші небанківські операційні доходи	200,00
Непередбачені доходи	179,05
Витрати	9241025,62
Процентні витрати	3411830,81
Процентні витрати за коштами, отриманими від інших банків	821581,52
Процентні витрати за коштами до запитання суб'єктів господарської діяльності	481930,55
Процентні витрати за коштами фізичних осіб	866257,15
Інші процентні витрати	1242061,59
Комісійні витрати	318283,45
Комісійні витрати	318283,45
Інші банківські операційні витрати	458299,71
Інші банківські операційні витрати	458299,71
Штрафи, пені, що сплачені за банк.операціями	1131,76
Інші небанківські операційні витрати	4515803,65
Витрати на утримання персоналу	1387687,97
Основна і додаткова заробітна плата	1044167,57
Внески на державне соціальне страхування	330153,18
з них збір на соц.страхув. на випадок безробіття	18068,78
Матеріальна допомога та ін. соц. виплати	6238,00
Сплата податків та інших обов'язкових платежів крім податку на прибуток	8163,87
Сплата інших податків та обов'язкових платежів крім податку на прибуток	8163,87
Витрати на утримання основних засобів та нематеріальних активів	170284,95
Витрати на утримання власних основних засобів та нематеріальних активів	46546,33
Амортизація	123738,62
Інші експлуатаційні витрати	263374,38
Витрати на телекомунікації	115963,69
Супутні небанківські операційні витрати	2565847,65
Інші небанківські операційні витрати	5071,25
Відрахування в резерви та списання безнадійних активів	536808,00
Відрахування у резерви	536808,00
Прибуток (збиток) до сплати податку	820497,01
Чистий прибуток (збиток)	820497,01

Баланс на 1 жовтня 2002 року (грн.)

Активи	
Готівкові кошти	1 848 883,34
Кошти у Національному банку	2 235 471,24
Кошти в інших банках	6 337 519,05
Кредити та заборгованість клієнтів	50 787 649,91
Основні засоби та нематеріальні активи	618 689,89
Нараховані доходи до отримання	394 743,49
Інші активи	5 477 884,35
Усього активів	**67 980 841,27**
Зобов'язання	
Кошти банків	8 260 050,79
Кошти клієнтів	33 118 578,69
Нараховані витрати до сплати	269 369,58
Інші зобов'язання	8 114 747,71
Усього зобов'язань	**49 782 696,77**
Власний капітал	
Статутний капітал	18 385 000,00
Резерви	228 487,95
Нерозподілений прибуток	-1 215 840,46
Фінансовий результат поточного року	820 497,01
Усього власного капіталу	**18 198 144,50**
Усього пасивів	**67 980 841,27**

Україна, 03054, м.Київ-54, вул.Воровського, 21, тел./факс (044) 216-41-84, 244-49-60, mail@intercontinentbank.com
Ліцензія НБУ № 109 від 21.12.01

ТОВ "ОБРІЙ"

Зареєстроване в Дніпровському районному у м. Києві державною адміністрацією, код 3177-6727, реєстраційний №07002 від 30.11.2001 р. повідомляє про ліквідацію.

Адреса: Україна, 02002, м. Київ, вул. Степана Сагайдака, 114А. Усі претензії приймаються протягом місяця за телефоном: (044) 490-72-04

Господарським судом Житомирської області (10014, м. Житомир, вул. М. Бердичівська, 25) порушено справу про банкрутство ВАТ "Радомишльський льонозавод" (с. М. Рача Радомишльського району) розрахунковий рахунок 260062924 в Житомирській облдирекції АППБ «Аваль», МФО 311528, код ЄДРПОУ 05396014.

Розпорядником майна призначено Жильцова Віктора Павловича (ліцензія № 119 від 17.01.2000 р.).

Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

ЗКПО № 31927228 ООО «СНЕЙК» уведомляет о своей ликвидации. За справкой обращаться по т. 555-69-57. Претензии принимаются в течение 2-х месяцев.

Научно-производственное Объединение Концерн «Магнезит» (код ОКПО 24235587) зарегистрированное исполкомом Днепропетровского городского Совета, регистрационный № 11475-ОБ от 05.04.96 года объявляет о своей ликвидации.

Претензии принимаются в течение двух месяцев. Контактный тел. (056) 370-48-71.

Господарський суд Кіровоградської області (25022, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29). Ухвалою від 02.09.02 р. № 10/109 визнав банкрутом мале підприємство «Блок» (Кіровоградська область, Кіровоградський район, с. Підгаєці, вул. Говорова, 61), і розпочав ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Воловик О. В. (ліцензія Мінекономіки № 140417, м. Кіровоград, а/с № 5/41, тел/факс. (0522) 55-27-91) Інформацію по цій справі надсилати за адресою арбітражного керуючого.

ЧП «Укратрейд» 01133, г. Киев, бульвар Леси Украинки, 34, оф. 404, тел. 295-80-09, код 24582828, зарегистрированное Печерской райгосадминистрацией г. Киев, 11 февраля 2000 г. за № 18276 объявляет о своей ликвидации. Претензии принимаются в течение месяца.

Повідомлення про результати проведення торгів

1. Замовник торгів:

Відкрите акціонерне товариства «Енергетична компанія «Севастопольенерго»

Код ЄДРПОУ 05471080

Поштова адреса: 99040, м. Севастополь, вул. Хрустальова, 44.

2. Інформація про предмет закупівлі:

Лот № 1 «Закупівля однофазних електролічильників»

Лот № 2 «Закупівля, монтаж та налагодження телеметрії для диспетчерського оперативно-інформаційного комплексу підприємства»

3. Оголошення про проведення торгів було опубліковане у газеті «Голос України» від 25 жовтня 2002 р. та 03 серпня 2002 р.

4. Дата акцепту тендерної пропозиції, що визнана найкращою:

05 листопада 2002 р.

5. Вартість договору про закупівлю (з урахуванням ПДВ):

По лоту № 1 — 525 000 грн. (п'ятсот двадцять п'ять тисяч грн.)

По лоту № 2 — 3 302 000 грн. (три мільйона триста дві тисячі грн.)

6. Інформація про переможців торгів:

По лоту № 1

— ДНВО «Комунар», код ЄДРПОУ 14308730

Поштова адреса: 61070, м. Харків, вул. Рудика, 1, тел. 44-00-05

По лоту № 2

— МП «Золотий пляж», код ЄДРПОУ 16330952

Поштова адреса: 99000, м. Севастополь, вул. Гоголя, 2, к. 616, тел./факс 37-45-19

Товариство з обмеженою відповідальністю «ЮНІТЕК», місцезнаходження: м. Київ, просп. 40-річчя Жовтня, буд. 17-А, кв. 4, зареєстроване Голосіївською районною у м. Києві державною адміністрацією 26.12.2001 року за № 01875, ідентифікаційний код ЄДРПОУ 31807791, повідомляє про ліквідацію. Претензії до ТОВ «ЮНІТЕК» приймаються протягом двох місяців з моменту публікації оголошення.

Товариство з обмеженою відповідальністю «ТАЙРЕКС», місцезнаходження: м. Київ, вул. Іванова, будинок 17, квартира 19, зареєстроване Печерською районною держадміністрацією м. Києва 25.12.2001 року за № 30332, ідентифікаційний код ЄДРПОУ 31812754 повідомляє про ліквідацію. Претензії до ТОВ «ТАЙРЕКС» приймаються протягом двох місяців з моменту публікації оголошення.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Тріді» (код ЄДРПОУ 24661284, пр. 50-річчя СРСР, 171, м. Харків) повідомляє про самоліквідацію.

Претензії приймаються протягом 2-х місяців. Тел. (0572) 92-00-93.

Господарський суд Харківської області (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8-й під'їзд) порушив справу про банкрутство: № Б-24/93-02 Сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Проходянське» (код ЗКПО 30957309, 62331, Харківська область, Дергачівський район, с. Великі Проходи, вул. Радянська, 40, рахунок 2600912110727 в Харківській філії АКБ «Правекс-Банк», МФО 350493).

Розпорядником майна призначено Тризну Олександра Васильовича: ліцензія серії АА № 250285 від 29.01.02 р.

Господарський суд Харківської області приймає заяви кредиторів та санаторів протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Кіровоградської області (25022, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29). Ухвалою від 13.09.02 р. № 10/52 визнав банкрутом відкритого акціонерного товариства «Олександрійський м'ясокомбінат» (м. Олександрія, Кіровоградська область), і розпочав ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Воловик В. П. (ліцензія Мінекономіки № 047969, м. Кіровоград, а/с № 5/41, тел/факс (0522) 55-27-91). Інформацію по цій справі надсилати за адресою арбітражного керуючого.

З ювілеєм, Хмельниччино!

Сторінками журналу «Губернатор»

Саме ця область широко представлена на сторінках одинадцятого номера часопису. І аж ніяк не випадково.

Редакція мала не один привід для того, щоб розлого показати Хмельниччину і хмельничан. Але головне — області виповнилося 65 років із дня утворення.

Якими були ті роки? Що надбано за цей час? Зрештою, що обнадіює хмельничан, додає їм сил і снаги, аби долати труднощі й упевнено почуватися у дні нинішньому? На ці та інші запитання відповідає голова облдержадміністрації, досвідчений управлінець, політик, господарник Віктор Лундишев. Ось уже чотири роки він очолює виконавчу владу в області.

У номері наші шанувальники прочитають розповіді про кращі промислові й сільськогосподарські виробництва Хмельниччини, про керівників підприємств, які в непростих економічних умовах досягають успіхів. Знайдуть уже знайомі їм рубрики: колонку головного редактора, матеріали на актуальні теми, важливу інформацію з політичного життя України.

Нащадки Федора Фекети

Разом із своїм професійним святом ужгородські поштовики відзначили 70-річчя поштамту. Споруджений у 1932 році, він і тепер милує око довершеністю архітектурних форм. Створено всі зручності для роботи «послам послужності» — саме так оцінили попередні покоління працю листонош, вивівши ці слова на пам'ятнику сільському листоноші Федору Фекеті, спорудженому неподалік Перечина.

За словами нинішнього начальника поштамту Галини Гецко, сімдесят років тому тут було 16 відділень, підпорядкованих місту. Тепер сфера обслуговування поширилася на 35 сільських та 18 міських відділень, де працює більш як 300 осіб. Вони надають понад 100 видів послуг, зокрема факсимільного зв'язку, міжнародної прискореної пошти.

Привітне небо Ужгорода

З міжнародного аеропорту Ужгород відтепер літак Ан-140, розроблений харківськими літакобудівниками, щовівторка і щочетверга виконуватиме рейс «Київ—Харків—Ужгород». Нова серійна модель може вмістити 52 пасажира. Ужгород — друге місто після Києва, де приватна компанія «Аероміст-Харків» репрезентує цю сучасну крилату машину.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Ужгород.

ФОТОФАКТ

Право безплатного користування всіма ліфтами міста Києва і першочергової здачі всіх іспитів дістала переможниця конкурсу краси «Міс Філологія», що проводився в рамках святкування Дня студента. Нею стала студентка 1-го курсу Національного університету ім. Т. Г. Шевченка Леся Кривоніс.

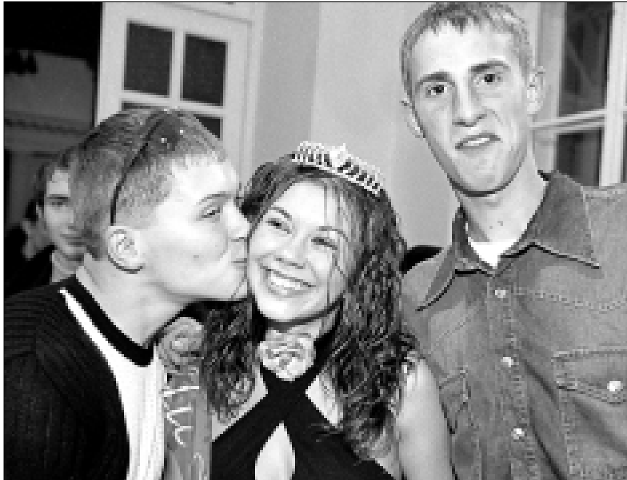

Фото Руслана ЛЕВИЧА (УНІАН).

День передплатника

Напередодні свого професійного свята його провели поштовики Рівненського поштамту. Як зауважила начальник відділу передплати Рівненської обласної дирекції УДППЗ «Укрпошта» Людмила Устюгова, у вирі періодики, яка нині виходить в Україні, передплатникам треба допомагати правильно зорієнтуватися.

Разом із поштарями рекламували свої видання представники багатьох обласних газет Рівненщини і, звичайно ж, «Голосу України». А чи прислухаються люди до такої своєрідної агітації, яка супроводжувалась врученням невеликих призів шанувальникам видань, покажуть підсумки передплатної кампанії — газетні «жнива» у розпалі.

Олександра ЮРКОВА.

ПАМ'ЯТЬ

Такого забувати не можна

Пам'ятний знак жертвам голодомору встановлено на розумівському цвинтарі в Олександрівському районі Кіровоградської області. Тут поховано 246 мешканців сіл Розумівки та Миколаївки, яких спіткала голодна смерть у 1932—1933 роках.

Олег БОНДАР.

Кіровоградська область.

Пам'ятник жертвам голодомору 1932—1933 років відкрито в Міжрегіональній Академії управління персоналом.

Фото Сергія КУЗНЕЦОВА (Укрінформ).

До натхнення ще й підтримку

АКТУАЛЬНО

Цього року Товариство сприяння обороні України відсвяткувало 11-річчя своєї діяльності. Хоча традиціям, на яких воно сформувалося, вже понад 70 років. З 1927 по 1948 рік це був ТСОАВІАХІМ. Згодом — ДТСААФ.

За останні десять років в організаціях, які входять до складу ТСОУ, більш як 2 млн. 450 тисяч українців набули знання з 20 робітничих професій. До слова, тут також проводять моніторинг найбільш затребуваних спеціальностей. І відкривають відповідні курси. З новинок — фахівець з програмного забезпечення.

До структури товариства також входять вищі навчальні заклади — Донецьке вище училище управління та радіоелектроніки та Технічний коледж, що у Шполі Черкаської області.

Досвідчені наставники вміють так зацікавити дітлахів та підлітків, що дитячі захоплення переростають у професію.

Прикладом може слугувати авіаційний спортивний клуб «Майстер». Він діє з кінця 1999 року і входить до складу Солом'янської районної організації ТСОУ в Києві.

Захоплення авіамодельним спортом об'єднує різних за віком та соціальним статусом людей — від 11-річних школярів до президента однієї з українських авіакомпаній. Деякі члени клубу мешкають навіть у різних містах — Чернігові, Луганську, Сімферополі. Проте це зовсім не заважає їм ділитися досвідом та спілкуватися.

Культивують тут і технічно-прикладні види спорту: автомобільний, мотоциклетний, водний, радіоспорт. І, звісно, авіаційний. Усі пам'ятають, як наші парашутисти висадилися на Північному полюсі і встановили там прапор України. А загалом за 10 років збірні команди з технічних видів спорту взяли участь у 95 чемпіонатах світу, 964 — Європи, в розіграші 108 кубків світу та Європи, де вибороли близько тисячі медалей. Могли б і більше, якби мали належну підтримку держави. 26 збірних команд України на міжнародні змагання виїжджають зазвичай за кошти товариства. І це тоді, коли українські федерації з технічно-прикладних видів спорту входять до міжнародних.

У товаристві не просять грошей з бюджету на підтримку масового спорту. Це питання вирішують власними силами. Але для підготовки збірних команд України, проведення національних чемпіонатів необхідна підтримка держави.

Можливо, вихід — у пільговому оподаткуванні. Щороку ТСОУ сплачує до бюджетів різних рівнів більш як 6,5 мільйона гривень, які було б доцільніше витратити на оновлення матеріально-технічної бази, проведення патріотично-виховної роботи серед молоді. До слова, з набуттям чинності Земельним кодексом постає питання сплати за землю таких спортивних споруд, як автодроми, летовища, автомототраси. Але вони не приносять прибутку, а використовуються для розвитку спорту і потребують постійного оновлення. Те саме стосується і спортивної техніки та приладдя. Багато з цього просто не виробляють в Україні. А отже, імпортують із-за кордону. Звісно, постає питання з його розмитненням. І знову-таки доводиться сплачувати такі самі суми, як і для техніки, використовуваної в комерційних цілях. Хоча, окрім морального прибутку у вигляді перемог українських спортсменів, вона нічого не дає.

Вивільнені кошти не підуть ні на оплату праці спортсменів та тренерів, ні на що інше — лише на оновлення матеріально-технічної бази збірних команд.

Чимало проблем і з фінансуванням молодіжних патріотичних клубів. Які, знову-таки, окрім моральних, жодних інших прибутків не приносять. .

Богдан ДОВНИЧ.

Платитимуть по–новому

РЕАЛІЇ

Підвищення Кіровоградським водоканалом тарифів на воду для населення до 1, 09 грн. безпідставне. Такого висновку дійшла державна інспекція з контролю за цінами у Кіровоградській області. Перевірявльники звернули увагу на завищені рентабельність підприємства та норми споживання води, також зауважили, що не використано всіх можливостей для ощадливого споживання електроенергії, яка є основною складовою собівартості послуги.

Поки тривають дискусії з приводу, вводити чи не вводити нові тарифи для населення (представники міської влади побоюються брати на себе таку відповідальність, хоча й зазначають, що підвищення цін — чи не єдиний вихід, щоб урятувати комунальне підприємство «Кіровоградміськводоканал» від повного банкрутства), для інших споживачів чорний день уже настав. Згідно з рішенням міськвиконкому із середини листопада госпрозрахункові підприємства та бюджетні установи платитимуть на 25 відсотків більше за спожиту воду і на 20 відсотків — за водовідведення. Відповідно — 1,35 грн. і 0,54 грн. замість 91 і 35 копійок за кубометр. Для промислових підприємств кубометр води коштуватиме 2 гривні 11 копійок, кубометр стоків — 94 копійки.

Олег БОНДАР.

Кіровоград.

Голос України
ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Світлана ПИСАРЕНКО.

Редколегія:
Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311215. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»
Internet: http://uamedia.visti.net/golos